

VII

SAKRAMENTEN OCH ANDRA HELIGA HANDLINGAR

INFÖR GUD VILL JAG HELLRE VARA SVAG ÄN STARK,
TY DE STARKA TAR HAN VID HANDEN,
MEN DE SVAGA TAR HAN I SIN FAMN.

S:T FRANÇOIS DE SALES

Sakramenten

Gud är inte en abstrakt idé. I Jesus Kristus har han blivit synlig och påtaglig här i världen (jfr 1 Joh 1:1-3). Kristus är verkligen Gud med oss (jfr Matt 1:23). Och han lovade att vara med oss alla dagar intill tidens slut (jfr Matt 28:20). Platsen för hans närvaro är Kyrkan, det folk som samlas i hans namn (jfr Matt 18:20). Kyrkan är därför ursakramentet, fortsättningen av Kristi människoblivande genom tiderna. Tätast och konkretast är hans närvaro i sakramenten, där han själv fortsätter att handla genom sin Kyrka. I dopet för han oss in i Kyrkan, sin kropp, och låter oss delta i sin döds och uppståndelses mysterium. I mässans offermåltid (eukaristin) skänker han sig själv till oss under bröds och vins gestalter. I försoningens sakrament förlåter han våra synder. I konfirmationen ger han sin Andes gåva. I ämbetsvigningen insätter han nya ledare och herdar för sin Kyrka. I äktenskapet välsignar han kärleken mellan man och kvinna. I de sjukas smörjelse ger han läke-dom, kraft och förlåtelse.

Sakramenten är högtidsstunder i vårt liv. Tillsammans med våra trosfränder firar vi där det viktigaste i vårt liv: födelse, försoning, samhörighet i de heligas gemenskap. I sakramenten blir vårt livs viktigaste dimension, den himmelska, synlig och påtaglig.

»I den jordiska liturgin får vi en försmak av den himmelska liturgi, som firas i den heliga staden Jerusalem, mot vilken vi som pilgrimer styr vår färd. Med hela den himmelska härskaran sjunger vi lovsången till Herrens ära, till dess han, som är vårt liv, blir uppenbarad och vi blir uppenbarade med honom i härlighet« (andra Vatikankonciliet liturgikonstitution, 8).

Sakramenten förutsätter tro men stärker också vår tro och är ett uttryck för den. Därför kallas de trons sakrament. Genom dem skänker Gud oss ständigt ny nåd, när vi tar emot dem i tro. Sakramenten är därför kraftkällorna för Kyrkans verk i världen. Sedan vi i dopet blivit upptagna till Guds barn ger Kristus i de andra sakramenten kraft att »hålla alla de bud han gett oss« (Matt 28:20).

Andra heliga handlingar (sakramentalier)

Kyrkan utför genom sina tjänare också andra heliga handlingar, som inte direkt går tillbaka på Kristi egen instiftelse. Sådana handlingar kallas sakramentalier, d.v.s. sakramentsliknande handlingar. Deras syfte är att genom Kyrkans bön helga alla livets dimensioner, att synliggöra Kristi välsignande närvaro i alla mänskliga sammanhang. Kyrkans välsignelsehandlingar har till syfte att helga den materiella verkligheten. Människan är fri att använda de skapade tingen i överensstämmelse eller i strid med Guds vilja. Hela vårt bruk av det materiella skall inriktas på att ära Gud och helga oss själva. »Välsignade« ting kan tjäna som synliga ord som väcker tron till liv och visar vägen till Gud.

DEN HELIGA MÄSSAN

I alla tider har människan vetat att hennes tillvaro är brusten. Hon lever i en underbart skapad värld och kan ana något om dess upphov. Men den

värld hon själv skapar åt sig genom väldiga ansträngningar, framsteg och misslyckanden, tycks förbli långt borta från detta upphov: en värld av mörker och ensamhet där människan blivit människans fiende, en värld som behöver frälsas och helas. För att blidka en okänd gud och lugna sitt oroliga samvete har hon genom offer av olika ting i sin omgivning sökt försäkra sig om högre makters välvilja.

Påskens mysterium

De kristna vet genom uppenbarelser att Gud, himlens och jordens skapare, själv har förekommit alla mänskliga försök att vinna hans vänskap. Vad skulle vi kunna erbjuda honom som inte redan är hans eget? Han vill inte ha något annat än oss själva. När tiden var inne gav han oss den gåva som han hållit i beredskap sedan alltings början: sin Son Jesus Kristus, som var Gud av evighet och blev människa, en av oss. I fullkomlig kärlek ochhängivelse delade Kristus våra villkor och frambar på våra vägnar det offer som för alltid återställde vänskapen mellan Gud och oss. Han tog bort våra synder, som skilt oss från Gud och från varandra, han rev murarna, som våra själviska intressen byggt upp, han gjorde oss till Faderns barn och varandras bröder och systrar. Ja än mer, han drog in oss i den innersta gemenskapen mellan honom och Fadern. När Fadern uppväckte sin Son från de döda började Guds rike och det eviga livet här i vår värld och i vår historia. Jesus Kristus har gått före oss genom döden till det nya livet, och tvärs igenom vår värld och vår tid skall vi följa efter honom, genom döden till den eviga härligheten.

I mässan är detta »påskens mysterium«, han själv och allt han har gjort för oss, närvarande. Därför är mässan vårt kristna livs källa och höjdpunkt.

Ordets liturgi

Mässan har två huvuddelar, ordets liturgi och eukaristins liturgi. De är omramade av en inledning och en avslutning. Vi börjar mässan »i Faderns och Sonens och den helige Andes namn«, i medvetande om hans närvaro; vi bönfaller om hans barmhärtighet, lovsjunger och ber. I ordets liturgi är det Gud själv som talar till oss genom profeter och apostlar och genom Kristi egen röst i evangeliet. Han uppenbarar sin frälsningsplan för oss, väcker vår kärlek och ger oss vägledning för vårt liv. Vi själva svarar honom och säger på nytt ja till honom, under sång och bekännelse. Vi ber för Kyrkans och alla människors behov.

Eukaristins liturgi

I eukaristins liturgi firar vi den handling som Kristus själv instiftade vid den sista måltiden med sina lärjungar. Till hans åminnelse firar vi eukaristin, »tacksägelsen«. I vårt och hela Kyrkans namn lovprisar prästen Fadern för alla hans välgärningar; hela församlingen gör genom acklamationerna (»Helig ...«, »Din död, Herre, förkunnar vi ...«, »Amen«) detta lovoffer till sitt. I Andens kraft och genom Kristi egna ord, som prästen uttalar, förvand-

las våra gåvor, bröd och vin, till hans kropp och blod. Så blir vår tacksägelse oupplösligt förenad med Kristi offer av sitt eget liv. Genom sin lydnad intill döden blev han det nya förbundets evige präst. Korsoffret är närvarande i varje helig mässa. När vi firar hans offermåltid måste vi förena oss själva och hela vårt liv med hans liv. Liksom hans armar sträcktes ut på korset och uthärdade tyngden av all ondska i människornas värld, så frambär vi i mässan vår börda och brustenhet, vår smärta över att Gud ännu är utestängd från stora delar av den värld av vilka vi själva är en del. Då tar Gud emot oss och lyfter av oss våra bördor. Vi kommer med oss själva och allt det vi är – förmåga och oförmåga, glädje och lidande – och Gud drar in allt detta i sin gemenskap och för oss så, mitt i vårt jordiska liv, in i sitt rike och det eviga livet.

Genom Herrens bön och genom att i fridshälsningen uttrycka vår försoning med varandra förbereder vi oss för kommunionen. I den förenas hela vårt väsen med Kristus, och så förenas vi ständigt på nytt med honom och varandra till »en enda kropp«. Så kan vi återvända till nytt dagliga liv för att där leva i förnyad kärlek till Gud och medmänniskor. Så omfattas hela vår tillvaro av påskens mysterium, i väntan på den dag när Gud slutgiltigt för oss genom döden till livet.

Mässan firas under något varierande former och med olika grader av högtidlighet. Sången ger röst åt vår innersta längtan och hängivelse, uttrycker och förstärker vår gemenskap och förenar oss med änglarna som lovsjunger inför Guds tron. Yttre tecken – som ljus och rökelse – understryker det mysterium som ord inte räcker till för att uttrycka. Men även i den enklaste och torftigaste mässa är den förklarade Herren Jesus Kristus närvarande, bjuder oss till sitt bord och ger oss en försmak av den eviga härligheten. Så blir en del av denna värld redan här och nu förvandlad till den kommande härligheten i Kristus. Genom honom och med honom och i honom frambär vi oss själva i dessa heliga mysterier, Gud Fadern till ära och världen till frälsning.

INLEDNING

▫ **Ingångspsalm**

▫ **Hälsningsord**

P. I Faderns, ✠ och Sonens och den helige Andes namn.
F. Amen.

In nómine Patris, ✠ et Fílii, et Spíritus Sancti.
Amen.

P. Vår Herres Jesu Kristi nåd, Guds kärlek
och den helige Andes gemenskap
vare med er alla.
F. Och med din ande.

Grátia Dómini nostri Iesu Christi, et cáritas Dei
et communicátio Sancti Spíritus sit cum ómnibus vobis.
Et cum spíritu tuo.

eller:

P. Nåd och frid från Gud, vår Fader,
och Herren Jesus Kristus,
vare med er alla.
F. Och med din ande.

Grátia vobis et pax a Deo Patre nostro
et Dómino Iesu Christo.
Et cum spíritu tuo.

eller:

P. Herren vare med er.
F. Och med din ande.

Dóminus vobíscum.
Et cum spíritu tuo.

En biskop säger i stället för »Herren vare med er«:

B. Frid vare med er.
F. Och med din ande.

Pax vobis.
Et cum spírítu tuo.

Prästen eller diakonen eller någon annan lämplig assistent kan med några få ord inleda dagens mässa.

▫ **Bön om förlåtelse**

P. Låt oss besinna oss
och bekänna vår synd och skuld,
så att vi rätt kan fira de heliga mysterierna.

Fratres, agnoscámus peccáta nostra,
ut apti simus ad sacra mystéria celebránda.

Efter en stunds tystnad för besinning följer botakten enligt något av nedanstående alternativ:

A. Jag bekänner inför Gud allsmäktig
och er alla
att jag har syndat
i tankar och ord,
gärningar och underlåtelse.

(Man slår sig för bröstet.)

Detta är min skuld, min stora skuld.
Därför ber jag den saliga jungfrun Maria,
Guds änglar och helgon och er alla
att be för mig till Herren, vår Gud.

P. Gud allsmäktig förlåt oss våra synder
i sin stora barmhärtighet
och före oss till det eviga livet.

F. Amen.

Confíteor Deo omnipoténti et vobis, fratres, quia peccávi nimis cogitatióne, verbo, ópere et omissiÓne: mea culpa, mea culpa, mea máxima culpa. Ideo precor beátam Mariám semper vírginem, omnes Ángelos et Sanctos, et vos, fratres, oráre pro me ad Dóminum Deum nostrum.

Misereátur nostri omnípotens Deus et, dimíssis peccátis nostris, perdúcat nos ad vitam ætérnam.

P./L.	Herre, förbarma dig.	eller:	Kyrie, eléison.
F.	Herre, förbarma dig.		Kyrie, eléison.
P./L.	Kristus, förbarma dig.		Christe, eléison.
F.	Kristus, förbarma dig.		Christe, eléison.
P./L.	Herre, förbarma dig.		Kyrie, eléison.
F.	Herre, förbarma dig.		Kyrie, eléison.

eller:

Prästen eller någon av assistenterna läser följande eller andra invokationer och församlingen svarar:

- P./L. Du som blev sänd att hela och frälsa
dem som har ett förkrossat hjärta:
Herre, förbarma dig.
- F. Herre, förbarma dig.
- P./L. Du som kom för att uppsöka
och befria alla syndare:
Kristus, förbarma dig.
- F. Kristus, förbarma dig.
- P./L. Du som sitter på Faderns högra sida
och för vår talan inför honom:
Herre, förbarma dig.
- F. Herre, förbarma dig.
- P. Gud allsmäktig förlåte oss våra synder
i sin stora barmhärtighet
och före oss till det eviga livet.
- F. Amen.

eller:

- P. Var oss nådig, Herre.
- F. Ty vi har syndat mot dig.
- P. Herre, låt oss se din nåd.
- F. Och ge oss din frälsning.
- P. Gud allsmäktig förlåte oss våra synder
i sin stora barmhärtighet
och före oss till det eviga livet.
- F. Amen.

Om Kyrie inte redan ingått i botakten, sjunges eller läses det som självständigt moment:

P./L. Herre, förbarma dig.

F. Herre, förbarma dig.

P./L. Kristus, förbarma dig.

F. Kristus, förbarma dig.

P./L. Herre, förbarma dig.

F. Herre, förbarma dig.

□ Lofsång

När så är föreskrivet sjunges eller läses lovsången. Den kan sjungas eller läsas växelvis.

Ära vare Gud i höjden
och frid på jorden åt människor
som har hans välbehag.
Vi lovar dig,
vi välsignar dig,
vi tillber dig,
vi prisar och ärar dig,
vi tackar dig för din stora härlighet.
Herre Gud, himmelske konung,
Gud Fader allsmäktig.
Herre, Guds enfödde Son, Jesus Kristus.
Herre Gud, Guds lamm, Faderns Son.
Du som borttager världens synder,
förbarma dig över oss.
Du som borttager världens synder,
tag emot vår bön.
Du som sitter på Faderns högra sida,
förbarma dig över oss.
Ty du allena är helig,
du allena Herre,
du allena den högste, Jesus Kristus,
med den helige Ande, i Guds Faderns härlighet.
Amen.

Glória in excelsis Deo
et in terra pax homínibus bonæ voluntátis.

Laudámus te,
benedícimus te,
adorámus te,
glorificámus te,
grátias ágimus tibi propter magnam glóriam tuam,
Dómine Deus, Rex cæléstis,
Deus Pater omnípotens.
Dómine Fili unigénite, Iesu Christe,
Dómine Deus, Agnus Dei, Fílius Patris,
qui tollis peccáta mundi, miserére nobis;
qui tollis peccáta mundi, súscipe deprecatiónem nostram.
Qui sedes ad dexteram Patris, miserére nobis.
Quóniam tu solus Sanctus, tu solus Dóminus,
tu solus Altíssimus, Iesu Christe,
cum Sancto Spírítu: in glória Dei Patris. Amen.

□ Kollektbön

P. Låt oss bedja.

Efter en stunds tystnad lyfter prästen sina händer och ber dagens kollektbön.

F. Amen.

ORDETS LITURGI

En eller två läsningar läses före evangeliet, i regel av någon ur församlingen.

Första läsningen

Lektorn går till ambonen och läser dagens första läsning, som församlingen åhör sittande. Läsningen avslutas:

L. Så lyder Herrens ord.

F. Gud, vi tackar dig.

Responsoriepsalm

Kantorn sjunger eller läser dagens responsoriepsalm. Församlingen kan delta med ett omkväde.

Andra läsningen

Om en andra läsning förekommer, läses den enligt samma ordning som den första läsningen.

□ Evangelium

Evangeliet föregås av Halleluja med åtföljande vers eller av annan sång.

P./D. Herren vare med er.
F. Och med din ande.
P./D. Det heliga evangeliet enligt N.
F. Ära vare dig, Herre.

Evangeliet avslutas med:

P./D. Så lyder det heliga evangeliet.
F. Lovad vare du, Kristus.

Predikan

På sön- och helgdagar hålles predikan. Man kan predika även i andra mässor.

□ Trosbekännelse

När så är föreskrivet, läser alla trosbekännelsen. Vid orden »Och han har antagit kött ... och blivit människa« (Et incarnatus est ... et homo factus est) gör alla en djup bugning.

Jag tror på *en* Gud,
allsmäktig Fader,
skapare av himmel och jord,
av allt vad synligt och osynligt är.
Och på *en* Herre, Jesus Kristus,
Guds enfödde Son, född av Fadern före all tid,
Gud av Gud, ljus av ljus, sann Gud av sann Gud,
född och icke skapad, av samma väsen som Fadern,
på honom genom vilken allting är skapat;
som för oss människor och för vår frälsnings skull
har nedstigit från himmelen.
Och han har antagit kött genom den helige Ande
av jungfrun Maria och blivit människa.
Han har ock blivit korsfäst för oss
under Pontius Pilatus,
lidit och blivit begravnen.
På tredje dagen har han uppstått efter skrifterna

och uppstigit till himmelen.
 Han sitter på Faderns högra sida
 och skall igenkomma i härlighet
 för att döma levande och döda,
 och på hans rike skall icke vara någon ände.
 Och på den helige Ande, Herren och Livgivaren,
 som utgår av Fadern och Sonen,
 som tillika med Fadern och Sonen
 tillbedes och förhärligas
 och som har talat genom profeterna.
 Och på *en* helig, katolsk och apostolisk kyrka.
 Jag bekänner *ett* dop till syndernas förlåtelse
 och förväntar de dödas uppståndelse
 och den kommande världens liv.
 Amen.

Credo in unum Deum,
 Patrem omnipotentem, factorem cæli et terræ,
 visibílium ómnium et invisibílium.
 Et in unum Dóminum Iesum Christum,
 Fílium Dei unigénitum,
 et ex Patre natum ante ómnia scula.
 Deum de Deo, lumen de lúmine, Deum verum de Deo vero,
 génitum, non factum, consubstantiálem Patri:
 per quem ómnia facta sunt.
 Qui propter nos hómines et propter nostram salútem
 descéndit de cælis.
 Et incarnátus est de Spírítu Sancto
 ex Maríá Vírgine, et homo factus est.
 Crucifíxus étiam pro nobis sub Póntio Piláto,
 passus et sepúltus est,
 et resurréxit tértia die, secúndum Scriptúras,
 et ascéndit in cælum, sedet ad déxteram Patris.
 Et iterum ventúrus est cum glória, iudicáre vivos et mórtuos,
 cuius regni non erit finis.
 Et in Spírítum Sanctum, Dóminum, et vivificántem:
 qui ex Patre Filióque procedit.
 Qui cum Patre et Fílio simul adorátur et conglorificátur:
 qui locútus est per prophétas.
 Et unam, sanctam, cathólicam et apostólicam Ecclésiám.
 Confíteor unum baptísma in remissionem peccatórum.

Et exspecto resurrectionem mortuórum,
et vitam ventúri sæculi. Amen.

□ **Kyrkans allmänna förbön**

Därefter beds i regel Kyrkans allmänna förbön. Vi ber för Kyrkan, världen, dem som är i nöd och den egna församlingen. Formuleringarna varierar; jämför s. 366–368.

EUKARISTINS LITURGI

Offergåvornas tillredelse

Under tillredelsepsalmen (eller musik) bär ministranterna fram corporalet, purificatoriet, kalken och mässboken till altaret. För att uttrycka församlingens aktiva deltagande kan offergåvorna frambäras av några ur församlingen. Kollekt kan upptagas och bäras fram. Om tillredelsepsalm (eller musik) inte förekommer, kan prästen be följande böner högt.

Stående vid altaret lyfter prästen patenen med brödet och ber tyst:

- P. Välsignad är du, Herre, världsalltets Gud,
ty i din godhet ger du oss det bröd
som vi frambär till dig.
Av jordens frukt och människans arbete
bereder du åt oss Livets bröd.
- F. Välsignad vare Gud i evighet.

Diakonen eller prästen fyller kalken med vin. Han blandar vinet med litet vatten, medan han tyst säger: »Som vattnet blandar sig med vinet, så må han som antog vår mänskliga natur förena oss med sig och ge oss del av sin gudomliga natur.«

- P. Välsignad är du, Herre, världsalltets Gud,
ty i din godhet ger du oss det vin
som vi frambär till dig.
Av vinrankans frukt och människans arbete
bereder du åt oss Frälsningens kalk.
- F. Välsignad vare Gud i evighet.

Böjd inför altaret ber prästen tyst: »Herre, inför ditt ansikte ber vi med ödmjukt sinne och förkrossat hjärta: Ta emot oss och låt det offer som vi fram-

bär i dag bli dig till behag.« Prästen tvättar sina händer vid altarets sida, medan han tyst säger: »Två mig, Herre, från min missgärning, och rena mig från min synd.«

□ **Bön över offergåvorna**

Stående mitt för altaret och vänd mot församlingen säger prästen, medan han först breder ut och sedan för samman sina händer:

- P. Bed att mitt och ert offer
blir välbehagligt inför Gud Fader allsmäktig.
F. Må Herren taga emot offret ur dina händer
till sitt namns pris och ära,
till gagn för oss och för hela hans heliga Kyrka.

Oráte, fratres: ut meum ac vestrum sacrificium
acceptabile fiat apud Deum Patrem omnipoténtem.
Suscípiat Dóminus sacrificium de mánibus tuis
ad laudem et glóriam nóminis sui,
ad utilitátem quoque nostram totiúsque Ecclésiæ suæ sanctæ.

eller:

- P. Låt oss bedja att Gud tar emot
vårt och hela Kyrkans offer.
F. Honom till ära och världen till frälsning.

Prästen lyfter händerna och ber dagens bön över offergåvorna. Den avslutas med församlingens »Amen«.

□ **Den eukaristiska bönen**

Med hänsyn till dagens karaktär väljs en av de fyra eukaristiska bönerna s. 451, eller s. 455, eller s. 458, eller s. 461. Det kan förekomma att prästen väljer en annan officiellt godkänd eukaristisk bön än dessa fyra.

- P. Herren vare med er.
F. Och med din ande.
P. Upplyft era hjärtan.
F. Vi har upplyft dem till Herren.
P. Låt oss tacka och lova Herren, vår Gud.
F. Det är tillbörligt och rätt.

Dóminus vobíscum.
Et cum spírítu tuo.

Sursum corda.
Habémus ad Dóminum.
Grátias agámus Dómino Deo nostro.
Dignum et iustum est.

Med lyfta händer sjunger eller läser prästen dagens prefation. Vid prefationens slut för han samman händerna och sjunger eller läser tillsammans med församlingen:

- A. Helig, helig, helig är Herren Gud Sebaot.
Himlarna och jorden är fulla av din härlighet.
Hosianna i höjden.
Välsignad vare han som kommer i Herrens namn.
Hosianna i höjden.

Sanctus, Sanctus, Sanctus Dóminus Deus Sábaoth.
Pleni sunt caeli et terra glória tua.
Hosánna in excélsis.
Benedíctus qui venit in nómine Dómini.
Hosánna in excélsis.

FÖRSTA EUKARISTISKA BÖNEN ELLER DEN ROMERSKA KANON

- P. Barmhärtinge Fader,
vi bönfaller dig ödmjukt
genom din Son, vår Herre Jesus Kristus:
Tag emot
och välsigna ✠ dessa rena och heliga offergåvor.
Vi frambär dem för din heliga, katolska kyrka
och ber dig att samla, leda och bevara henne
i fred och enhet över hela vår jord.

Vi frambär dem för din tjänare, vår påve N.,
för vår biskop N.
och för alla som med dem vakar över
den sanna, katolska och apostoliska tron.

Kom ihåg, Herre,
dina tjänare och tjänarinnor N. och N.
och alla som är samlade kring detta altare.

Du känner deras tro och hängivenhet.
Vi frambär detta offer för dem,
och själva offerar de detta lovets offer
för sig och alla de sina,
för sin välgång här i tiden och sin eviga frälsning,
och infriar sina löften till dig,
du evige, sanne och levande Gud.

I gemenskap med hela Kyrkan
kommer vi med vördnad ihåg
den saliga jungfrun Maria,
vår Guds och Herres Jesu Kristi moder.
Vi vördar även den helige Josef,
dina heliga apostlar och martyrer:
Petrus och Paulus, Andreas
(Jakob och Johannes,
Tomas, Jakob och Filippus,
Bartolomaios och Matteus,
Simon och Taddaios,
Linus, Cletus, Clemens,
Sixtus, Cornelius, Cyprianus,
Laurentius och Chrysógonos,
Johannes och Paulus,
Kosmas och Damianus)
och alla dina helgon.
Se till deras liv och verk
och hör deras böner för oss,
så att vi alltid får leva under ditt beskydd.

Herre, se i nåd till den offergåva
som vi, dina tjänare, och hela din familj
frambär till dig.
Låt din frid råda över våra dagar
och rädda oss undan den eviga fördömsen,
så att vi en gång får räknas bland dina utvalda.

Vi ber dig, Gud:
Tag emot och välsigna denna gåva
och fullkomna den till en andlig offergåva,
dig till behag,

så att den för oss blir din älskade Sons,
vår Herres Jesu Kristi kropp och blod.

Aftonen före sitt lidande
tog han brödet i sina heliga händer,
såg upp mot himmelen
till dig, Gud, sin allsmåktige Fader,
prisade och tackade dig,
bröt det och gav åt sina lärjungar och sade:

TAG OCH ÄT HÅRAV ALLA.
DETTA ÄR MIN KROPP,
SOM BLIR UTGIVEN FÖR ER.

Likaså tog han efter måltiden
välsignelsens kalk i sina heliga händer,
prisade och tackade dig åter,
gav åt sina lärjungar och sade:

TAG OCH DRICK HÅRAV ALLA.
DETTA ÄR MITT BLODS KALK,
DET NYA OCH EVIGA FÖRBUNDETS BLOD,
SOM BLIR UTGJUTET FÖR ER
OCH FÖR DE MÅNGA
TILL SYNDERNAS FÖRLÅTELSE.
GÖR DETTA TILL MIN ÅMINNELSE.

Trons mysterium.

- F. Din död förkunnar vi, Herre,
och din uppståndelse bekänner vi,
till dess du återkommer i härlighet.

Mystérium fidei.

Mortem tuam annuntiámus, Dómine,
et tuam resurrectiόνem confitémur,
donec vénias.

eller:

Så ofta vi äter detta bröd
och dricker av kalken,

förkunnar vi Herrens död
till dess han kommer.

eller:

Fräls oss, Herre, världens Frälsare.
Genom din död och din uppståndelse
har du förlossat oss.

- P. Därför, Herre, firar vi, dina tjänare,
och ditt heliga folk
åminnelsen av Kristi, din Sons, vår Herres,
saliga lidande,
av hans uppståndelse från dödsriket
och hans ärorika himmelfärd.
Åt dig, ärans och härlighetens Gud,
frambär vi av de gåvor du själv har givit
ett rent och heligt, ett fullkomligt offer,
det eviga livets bröd
och den oförgängliga frälsningens kalk.
Se i nåd till detta offer
och tag emot det i din godhet
så som du en gång tog emot
din rättfärdige tjänare Abels gåvor,
vår fader Abrahams offer
och din överstepräst Melki-Sédeks heliga offergåvor.

Vi bönfaller dig, allsmäktige Gud:
Sänd din ängel att bära fram detta offer
på ditt altare i himmelen inför din Gudoms härlighet,
och låt oss alla, som här vid detta altare
får del av din Sons heliga kropp och blod,
bli uppfyllda ✠ med all himmelsk nåd och välsignelse.

Herre, kom även ihåg
dina tjänare och tjänarinnor N. och N.,
som tecknade med trons inregel gått före oss
och nu insomnat i din frid.
Herre, led dem och alla som vilar i Kristus

in i ljusets och fridens boning,
där du vill vederkvicka oss alla.

Låt även oss, dina syndiga tjänare,
som hoppas på din stora barmhärtighet,
förenas med dina apostlar och martyrer,
med Johannes, Stefanos, Mattias och Barnabas
(Ignatius, Alexander, Marcellinus och Petrus,
Felicitas, Perpétua, Agátha och Lucía,
Agnes, Cæcilia och Anastasia)
och alla dina helgon.

Upptag oss i deras gemenskap,
du som inte dömer efter förtjänst
utan förlåter i nåd.

Därom ber vi dig genom Kristus, vår Herre,
ty i honom skapar du nu och alltid dina gåvor;
du helgar och levandegör dem,
välsignar och skänker oss dem.

Genom honom och med honom och i honom
tillkommer dig, Gud Fader allsmäktig,
i den helige Andes enhet,
all ära och härlighet
från evighet till evighet.

F. Amen.

Härefter följer Herrens bön s. 466.

ANDRA EUKARISTISKA BÖNEN

P. Herren vare med er.

F. Och med din ande.

P. Upplyft era hjärtan.

F. Vi har upplyft dem till Herren.

P. Låt oss tacka och lova Herren, vår Gud.

F. Det är tillbörligt och rätt.

- P. Ja, sannerligen är det tillbörligt och rätt
att vi tackar och lovar dig alltid och överallt,
Herre, helige Fader,
genom din älskade Son, Jesus Kristus.
Ty han är ditt eviga Ord.
Genom honom har du skapat allt.
Han är vår Frälsare som du sände för att befria oss.
Han blev människa genom den helige Ande
och föddes av jungfrun Maria.
Under sitt lidande
sträckte han ut sina händer på korset
för att göra döden om intet
och uppståndelsen uppenbar.
Så fullgjorde han din vilja i allt
och förvärvade åt dig ett heligt folk.
Därför prisar och förkunnar vi din härlighet
tillsammans med alla änglar och helgon:
- A. Helig, helig, helig är Herren Gud Sebaot.
Himlarna och jorden är fulla av din härlighet.
Hosianna i höjden.
Välsignad vare han som kommer i Herrens namn.
Hosianna i höjden.
- P. Ja, Herre, du är i sanning helig
och all helighets källa.
Sänd därför din helige Ande
att helga dessa gåvor,
så att de för oss blir
vår Herres Jesu Kristi kropp ✠ och blod.
- I den natt då han blev förrådd
och av fri vilja gick sitt lidande till mötes
tog han brödet,
tackade dig och bröt det,
gav åt sina lärjungar och sade:
- TAG OCH ÄT HÄRAV ALLA.
DETTA ÄR MIN KROPP,
SOM BLIR UTGIVEN FÖR ER.

Likaså tog han efter måltiden kalken,
tackade dig åter,
gav åt sina lärjungar och sade:

TAG OCH DRICK HÄRAV ALLA.
DETTA ÄR MITT BLODS KALK,
DET NYA OCH EVIGA FÖRBUNDETS BLOD,
SOM BLIR UTGJUTET FÖR ER
OCH FÖR DE MÅNGA
TILL SYNDERNAS FÖRLÅTELSE.
GÖR DETTA TILL MIN ÅMINNELSE.

Trons mysterium.

- F. Din död förkunnar vi, Herre,
och din uppståndelse bekänner vi,
till dess du återkommer i härlighet.

Mystérium fidei.

Mortem tuam annuntiámus, Dómine,
et tuam resurrectiόνem confitémur,
donec vénias.

eller:

Så ofta vi äter detta bröd
och dricker av kalken,
förkunnar vi Herrens död
till dess han kommer.

eller:

Fräls oss, Herre, världens Frälsare.
Genom din död och din uppståndelse
har du förlossat oss.

- P. Herre, i åminnelse
av din Sons död och uppståndelse
tackar vi dig och frambär åt dig
Livets bröd och Frälsningens kalk,
ty du har utvalt oss

att stå inför dig och tjäna dig,
Vi bönfaller dig ödmjukt och ber
att vi som får del av Kristi kropp och blod
må förenas till ett genom den helige Ande.

Herre, tänk i nåd på din Kyrka i hela världen,
vår påve N., vår biskop N. och alla Kyrkans tjänare,
och fullkomna oss alla i kärleken.

Kom även ihåg våra bröder och systrar
som insomnat i hoppet om uppståndelsen
och alla som gått hädan
inneslutna i din barmhärtighet.
Låt dem få träda fram inför ditt ansiktes ljus.

Förbarma dig över oss alla,
och låt oss få del i det eviga livet
med den saliga Jungfrun, Guds moder Maria,
dina apostlar och alla heliga
som tiderna igenom funnit nåd inför dig,
så att vi med dem kan lovsjunga och förhärliga dig
genom Jesus Kristus, din Son.

Genom honom och med honom och i honom
tillkommer dig, Gud Fader allsmäktig,
i den helige Andes enhet,
all ära och härlighet
från evighet till evighet.

F. Amen.

Härefter följer Herrens bön s. 466.

TREDJE EUKARISTISKA BÖNEN

P. Ja, Herre, du är i sanning helig,
och med rätta förkunnar hela skapelsen ditt lov,
ty genom din Son, vår Herre Jesus Kristus,
och med den helige Andes kraft
ger du liv åt allt och helgar allt.

Genom alla tider samlar du åt dig ett folk,
för att från solens uppgång till dess nedgång
ett rent offer skall frambäras åt ditt Namn.

Därför bönfaller vi dig ödmjukt, Herre:
Helga genom din Ande de gåvor
som vi burit fram till ditt altare,
så att de blir din Sons,
vår Herres Jesu Kristi, kropp ✠ och blod,
ty på hans uppdrag firar vi detta mysterium.

I den natt då han blev förrådd
tog han brödet,
välsignade och tackade dig,
bröt det och gav åt sina lärjungar och sade:

TAG OCH ÄT HÄRAV ALLA.
DETTA ÄR MIN KROPP,
SOM BLIR UTGIVEN FÖR ER.

Likaså tog han efter måltiden kalken,
välsignade och tackade dig,
gav åt sina lärjungar och sade:

TAG OCH DRICK HÄRAV ALLA.
DETTA ÄR MITT BLODS KALK,
DET NYA OCH EVIGA FÖRBUNDETS BLOD,
SOM BLIR UTGJUTET FÖR ER
OCH FÖR DE MÅNGA
TILL SYNDERNAS FÖRLÅTELSE.
GÖR DETTA TILL MIN ÅMINNELSE.

Trons mysterium.

- F. Din död förkunnar vi, Herre,
och din uppståndelse bekänner vi,
till dess du återkommer i härlighet.

Mystérium fidei.

Mortem tuam annuntiámus, Dómine,
et tuam resurrectionem confitémur,
donec vénias.

eller:

Så ofta vi äter detta bröd
och dricker av kalken,
förkunnar vi Herrens död
till dess han kommer.

eller:

Fräls oss, Herre, världens Frälsare.
Genom din död och din uppståndelse
har du förlossat oss.

P. Herre, i åminnelse
av din Sons lidande som frälser oss,
av hans uppståndelse från dödsriket
och hans ärorika himmelfärd
och i väntan på hans återkomst i härlighet
tackar vi dig och frambär åt dig
detta levande och heliga offer.

Se i nåd till den gåva din Kyrka frambär,
det offrade Lammet,
som enligt din vilja försonat oss med dig.
Låt oss som mättas med din Sons kropp och blod
bli uppfyllda av hans helige Ande
och så bli en kropp och en själ i Kristus.

Må han fullkomna oss till en evig offergåva åt dig,
så att vi en gång med dina utvalda
får ärva ditt rike,
med den saliga Jungfrun, Guds moder Maria,
dina apostlar och martyrer
(den helige/heliga N.)
och alla dina helgon,
som ständigt kommer oss till hjälp
med sin förbön inför dig.

Vi ber dig, Herre:
Låt det offer som vi frambär till vår försoning

skänka fred och välgång åt hela världen.

Bevara din Kyrka i tron och kärleken
under hennes pilgrimsfärd på jorden.

Styrk dina tjänare:

vår påve N. och vår biskop N.,
alla biskopar, präster och diakoner
och hela det folk som du har vunnit åt dig.

Lyssna i nåd till oss, din familj,
som här kommit samman inför dig.
Fader, församla i din barmhärtighet
alla dina skingrade barn på vår jord.

Vi ber även för våra avlidna bröder och systrar
och för alla som lämnat denna värld
och funnit nåd inför dig.

Tag emot dem i ditt rike,
där vi hoppas att tillsammans
för evigt få glädjas åt din härlighet,
genom Kristus, vår Herre,
ty i honom skänker du oss alla goda gåvor.

Genom honom och med honom och i honom
tillkommer dig, Gud Fader allsmäktig,
i den helige Andes enhet,
all ära och härlighet,
från evighet till evighet.

F. Amen.

Härefter följer Herrens bön s. 466.

FJÄRDE EUKARISTISKA BÖNEN

P. Herren vare med er.

F. Och med din ande.

P. Upplyft era hjärtan.

F. Vi har upplyft dem till Herren.

P. Låt oss tacka och lova Herren, vår Gud.

F. Det är tillbörligt och rätt.

- P. Ja, det är tillbörligt att tacka dig, helige Fader,
det är sannerligen rätt att förhärliga dig,
ty du allena är den sanne och levande Guden.
Du är före all tid och förblir i evighet,
och du bor i ett ljus som ingen kan nalkas.
Du allena är god och livets källa,
du som skapat himmel och jord
för att mätta allt levande med nåd
och glädja de många med ditt ljus.
Därför står otaliga skaror av änglar inför din tron
och tjänar dig dag och natt;
de skådar ditt ansiktes härlighet
och upphör aldrig att förhärliga dig.
Tillsammans med dem lovar även vi ditt namn
och genom oss hela skapelsen under himmelen,
då vi sjunger i jubel:
- A. Helig, helig, helig är Herren Gud Sebaot.
Himlarna och jorden är fulla av din härlighet.
Hosianna i höjden.
Välsignad vare han som kommer i Herrens namn.
Hosianna i höjden.
- P. Vi prisar och tackar dig, helige Fader,
ty du är stor,
och alla dina verk har du gjort i vishet och kärlek.
Du skapade människan till din avbild
och lämnade världen i hennes vård,
för att hon skulle råda över dina händers verk
och tjäna endast dig, sin skapare.
I sin olydnad svek hon din vänskap
och hemföll åt döden,
men du lämnade henne inte i dödens våld.
I din barmhärtighet
kom du alla människor till hjälp,
för att de skulle söka och finna dig.
Åter och åter har du erbjudit människan ditt förbund
och genom profeterna
lärt henne att hoppas på frälsningen.

Och så älskade du världen, helige Fader,
att du, när tiden var inne,
sände din ende Son för att rädda oss.
Han antog kött genom den helige Ande
och föddes av jungfrun Maria
för att leva under människans villkor,
lik oss i allt utom i synd.
Han förkunnade frälsning för de fattiga,
frihet för de fångna
och glädje för de bedrövade.
För att fullgöra dina rådslut
utgav han sig själv i döden,
och när han uppstod från de döda
gjorde han dödens makt om intet och förnyade livet.
Och för att vi inte mer skulle leva för oss själva
utan för honom som dog och uppstod för oss,
sände han från dig, Fader, den helige Ande
som en första gåva åt de troende
att fullborda hans verk i världen
och fullkomna all helgelse.

Därför ber vi dig, Herre,
att din helige Ande också helgar dessa gåvor
och gör dem till vår Herres Jesu Kristi
kropp ✠ och blod,
så att vi kan fira detta mysterium
som han själv har givit oss
som ett tecken på sitt eviga förbund.

När stunden var kommen för honom
att förhärligas av dig, helige Fader,
gav han de sina, som han hade älskat här i världen,
ett yttersta bevis på sin kärlek.

Medan de höll måltid
tog han brödet, välsignade och bröt det,
gav åt sina lärjungar och sade:

TAG OCH ÄT HÄRAV ALLA.
DETTA ÄR MIN KROPP,
SOM BLIR UTGIVEN FÖR ER.

Likaså tog han kalken med vinrankans frukt,
tackade dig, gav åt sina lärjungar och sade:

TAG OCH DRICK HÄRAV ALLA.
DETTA ÄR MITT BLODS KALK,
DET NYA OCH EVIGA FÖRBUNDETS BLOD,
SOM BLIR UTGJUTET FÖR ER
OCH FÖR DE MÅNGA
TILL SYNDERNAS FÖRLÅTELSE.
GÖR DETTA TILL MIN ÅMINNELSE.

Trons mysterium.

- F. Din död förkunnar vi, Herre,
och din uppståndelse bekänner vi,
till dess du återkommer i härlighet.

Mystérium fidei.

Mortem tuam annuntiámus, Dómine,
et tuam resurrectionem confitémur,
donec vénias.

eller:

Så ofta vi äter detta bröd
och dricker av kalken,
förkunnar vi Herrens död
till dess han kommer.

eller:

Fräls oss, Herre, världens Frälsare.
Genom din död och din uppståndelse
har du förlossat oss.

- P. Herre, då vi nu firar åminnelsen av vår återlösning
kommer vi ihåg Kristi död
och hans nedstigande till dödsriket
och bekänner hans uppståndelse och himmelfärd,
och medan vi väntar på hans återkomst i härlighet
frambär vi till dig hans kropp och blod
som ett offer, dig till behag och världen till frälsning.

Herre, se i nåd till den offergåva
som du själv har berett åt din Kyrka.
Låt i din godhet
alla som får del av detta bröd och denna kalk
genom den helige Ande förenas till en enda kropp
och så bli en levande offergåva i Kristus
till din härlighets lov och pris.

Kom ihåg, Herre,
alla för vilka vi frambär detta offer till dig:
din tjänare, vår påve N.,
vår biskop N. och alla Kyrkans biskopar,
alla präster och diakoner,
oss som är samlade här,
vår församling och hela ditt folk,
ja, alla som söker dig med uppriktigt hjärta.
Kom även ihåg
dem som gått hädan i Kristi frid
och alla avlidna, vilkas tro du ensam känner.

Fader, låt oss alla i din godhet
vinna himmelens arvedel
tillsammans med den saliga Jungfrun,
Guds moder Maria,
med alla apostlar och helgon i ditt rike,
där vi med hela skapelsen, befriad från synd och död,
skall förhårliga dig genom Kristus, vår Herre,
genom vilken du skänker världen alla goda gåvor.

Genom honom och med honom och i honom
tillkommer dig, Gud Fader allsmäktig,
i den helige Andes enhet,
all ära och härlighet
från evighet till evighet.

F. Amen.

□ **Herrens bön**

P. På Herrens bud och vägledna av hans ord
vågar vi säga:

eller:

Låt oss nu alla bedja så
som vår Herre Jesus Kristus själv har lärt oss:

- A. Fader vår, som är himmelen,
helgat varde ditt namn,
tillkomme ditt rike,
ske din vilja såsom i himmelen så ock på jorden.
Vårt dagliga bröd giv oss idag,
och förlåt oss våra skulder,
såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro,
och inled oss icke i frestelse,
utan fräls oss ifrån ondo.
- P. Ja, fräls oss, Herre, från allt ont,
och ge oss fred i våra dagar.
Bistå oss i din godhet,
bevara oss från synd,
och gör oss trygga i all oro,
medan vi lever i hoppet om saligheten
och väntar på vår Frälsares Jesu Kristi återkomst.
- F. Ty riket är ditt, och makten, och härligheten, i evighet.
Amen.

Pater noster, qui es in cælis.
Sanctificétur nomen tuum;
advéniat regnum tuum;
fiat volúntas tua, sicut in cælo, et in terra.
Panem nostrum cotidiánum da nobis hódie;
et dimítte nobis débíta nostra,
sicut et nos dimíttimus debitóribus nostris;
et ne nos indúcas in tentatiónem;
sed líbera nos a malo.

(...)

Quia tuum est regnum, et potéstas,
et glória in sæcula.

□ Fridsbön och fridshälsning

P. Herre Jesus Kristus,
du som sade till dina apostlar:
Frid lämnar jag efter mig åt er,
min frid ger jag er,
vi ber dig:
Se inte till våra synder utan till din Kyrkas tro,
och ge henne frid och enhet efter din vilja.
Du som lever och råder från evighet till evighet.

F. Amen.

P. Herrens frid vare alltid med er.

F. Och med din ande.

Pax Dómini sit semper vobíscum.

Et cum spírítu tuo.

P./D. Låt oss ge varandra fridshälsningen.

Offérte vobis pacem.

De närvarande ger varandra fridshälsningen. Prästen ger den åt diakonen eller ministranterna.

□ Brödsbrytelse

Prästen bryter hostian över patenen. Han lägger en liten del av hostian i kalken och säger tyst: »Må vår Herres Jesu Kristi kropp och blod, förenade i denna kalk, bevara oss till det eviga livet.« Under tiden sjunges eller säges:

Guds lamm, som borttager världens synder,
förbarma dig över oss.

Guds lamm, som borttager världens synder,
förbarma dig över oss.

Guds lamm, som borttager världens synder,
giv oss din frid.

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi: miserére nobis.

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi: miserére nobis.

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi: dona nobis pacem.

Invokationerna kan upprepas så länge brödsbrytelsen varar. Dock sjunges eller säges *Giv oss din frid* endast efter sista invokationen.

Kommunionen

Med sammanförda händer ber prästen tyst: »Herre Jesus Kristus, du den levande Gudens Son, enligt Faderns vilja och i Andens kraft har du genom din död givit världen liv. Fräls mig genom din kropp och ditt blod från synd och allt ont. Låt mig troget hålla dina bud och aldrig någonsin skiljas från dig.«

Prästen gör en knäböjning, tar hostian, lyfter den något över patenen och säger högt, vänd mot församlingen:

P. Se Guds lamm, som borttager världens synder.

Saliga de som blivit kallade till Lammets måltid.

F. Herre, jag är icke värdig att du går in under mitt tak,
men säg blott ett ord, så blir jag helad.

Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi.

Beati qui ad cenam Agni vocati sunt.

Domine, non sum dignus, ut intres sub tectum meum,
sed tantum dic verbo, et sanabitur anima mea.

Prästen tar patenen eller pyxis, går fram till dem som skall ta emot kommunionen, visar hostian för var och en och säger:

P./D. Kristi kropp.

Sv. Amen.

P./D. Kristi blod.

Sv. Amen.

Under kommunionen kan kommunionpsalm eller annan sång förekomma. Efter kommunionen följer en stunds tystnad för enskild bön. När prästen eller diakonen rengör patenen och kalken ber han tyst: Herre, låt oss bevara dina gåvor i rena hjärtan, så att de blir oss till läkedom för det eviga livet.

□ Bön efter kommunionen

P. Låt oss bedja.

Dagens bön efter kommunionen.

F. Amen.

Kungörelser

Före välsignelsen kan eventuella meddelanden lämnas.

□ **Välsignelse**

- P. Herren vare med er.
 F. Och med din ande.
 P. Välsigne er Gud allsmäktig,
 Fadern, ✠ och Sonen och den helige Ande.
 F. Amen.

Dóminus vobíscum.
 Et cum spírítu tuo.
 Benedícat vos omnípotens Deus,
 Pater ✠ et Fílius, et Spírítus Sanctus.
 Amen.

Om en biskop firat mässan, säger eller sjunger han:

- B. Välsignat vare Herrens namn.
 F. Från nu och till evig tid.
 B. Vår hjälp är i Herrens namn.
 F. Hans som har skapat himmel och jord.
 B. Välsigne er Gud allsmäktig,
 ✠ Fadern, ✠ och Sonen ✠ och den helige Ande.
 F. Amen.

Sit nomen Dómini benedíctum
 Ex hoc nunc et usque in sæculum.
 Adiutórium nostrum in nómine Dómini.
 Qui fecit cælum et terram.
 Benedícat vos omnípotens Deus,
 ✠ Pater, et ✠ Fílius, ✠ et Spírítus Sanctus.
 Amen.

På vissa högtidsdagar och vid särskilda tillfällen kan man ge välsignelsen en högtidligare form.

□ **Utsändning**

- P./D. Gå i Herrens frid.
 F. Gud, vi tackar dig.

Ite, missa est.
 Deo grátias.

DOPETS SAKRAMENT

Ordet »dop« är besläktat med »doppa«. Att stiga ner i dopgraven eller sänkas ner i dopfunten uttrycker att vi blir begravda och uppväckta tillsammans med Kristus (jfr Kol 2:12). Dopet är den nya födelsen (jfr Joh 3:5) genom vilken vi upptas i Kyrkans gemenskap för att där växa och mogna som lemmar av Kristi kropp. Dopets bad innebär också reningen från all synd.

Dopet bör helst förrättas på en söndag, den dag då Kyrkan firar åminnelsen av Herrens uppståndelse. Denna ceremoni bör också vara ett gemensamt firande där hela församlingen skall kunna delta, åtminstone de anhöriga och vänner till barnets föräldrar, som har en aktiv roll i ceremonin. Fadern och modern skall tillsammans med faddrarna bära fram barnet till kyrkan för dopet.

VÄLKOMSTHÄLSNING

Celebranten möter barnet och de anhöriga vid kyrkporten och hälsar alla välkomna. Han frågar föräldrarna:

C. Vilket namn har ni gett ert barn?

Fr. N.

C. Vad önskar ni av Guds Kyrka för N.?

Fr. Dopet.

C. Är ni medvetna om att detta förpliktar er att fostra barnet i den kristna tron, så att det håller Guds bud och älskar Herren och sin nästa så som Kristus har lärt oss?

Fr. Ja.

Celebranten riktar dessa eller liknande ord till faddrarna:

C. Är ni beredda att hjälpa N:s föräldrar i denna uppgift?

Fd. Ja.

Celebranten vänder sig mot barnet och säger:

C. N., med stor glädje tar vi emot dig i den kristna gemenskapen. I Kyrkans namn tecknar jag dig med korsets

tecken, som är Kristi, vår Frälsares, tecken. Efter mig skall dina föräldrar (och dina faddrar) teckna dig med detta korsets tecken.

Celebranten gör korstecknet på barnets panna, utan att säga något. Därefter uppmanar han föräldrarna och faddrarna – om så är lämpligt – att göra detsamma.

ORDETS LITURGI

Celebranten och alla de närvarande går till den plats där Ordets liturgi firas. Detta kan ske i form av en procession under vilken man sjunger en psalm eller annan lämplig sång. Vid ambonen läses en eller två bibeltexter med anknytning till dopet. Den andra läsningen kan följas av en kort predikan och eventuellt psalmsång.

Förböner

- C. Kära vänner, låt oss be för N., som får ta emot dopets nåd. Låt oss också be för hans/hennes föräldrar, för faddrarna, för alla kristna och för alla våra medmänniskor.
- L. Herre Jesus Kristus, du har uppstått för att ge oss det nya livet. Låt N. födas på nytt i dopets sakrament och inlemmas i din Kyrka. Vi ber dig:
- A. Herre, hör vår bön.
- L. Gör N. genom dopet och konfirmationen till en trogen lärjunge och till ett vittne om ditt budskap. Vi ber dig:
- A. Herre, hör vår bön.
- L. Låt honom/henne genom ett heligt liv en gång nå fram till himlens glädje. Vi ber dig.
- A. Herre, hör vår bön.
- L. Låt hans/hennes föräldrar och faddrar vara levande föredömen i tron. Vi ber dig:
- A. Herre, hör vår bön.
- L. Håll din skyddande hand över denna familj och bevara den i din kärlek. Vi ber dig:
- A. Herre, hör vår bön.

- L. Låt alla människor finna dig, och förnya i oss alla dag för dag den nåd vi fått i dopet. Vi ber dig:
A. Herre, hör vår bön.

Man kan också formulera andra förböner.

Helgonlitania

Celebranten uppmanar sedan de närvarande att be om helgonens förbön. Genom dopet blir barnet medlem av »de heligas samfund«, den stora kristna familjen genom alla tider.

- C. Heliga Maria, Guds moder,
A. be för oss.
C. Helige Johannes döparen,
A. be för oss.
C. Heliga Petrus och Paulus,
A. be för oss.
C. Helige Ansgar,
A. be för oss.
C. Heliga Birgitta,
A. be för oss.
C. Helige Erik,
A. be för oss.

Även andra helgon, främst helgon vars namn barnet bär men även församlingens och ortens skyddshelgon, kan åkallas. Litanian avslutas så:

- C. Alla Guds helgon,
A. be för oss.

Bön om befrielse från den Ondes makt

- C. Allsmäktige Gud, du som sände din Son till världen för att ta ifrån den Onde hans makt över oss, befria oss ur mörkret och föra oss in i ljusets rike, vi ber dig: befria N. från ursyndens följder, gör honom/henne till ett tempel där din härlighet bor, och låt din Ande ta sin boning i honom/henne. Genom Jesus Kristus, vår Herre.
A. Amen.
C. Må Kristus, vår Frälsare, styrka dig med sin kraft, han

som lever och råder i evighet.

A. Amen.

Celebranten lägger sedan sin hand på barnets huvud, utan att säga något.

DOPAKTEN

Alla beger sig till dopkapellet, eller till koret om dop någon gång förrättas där.

C. Låt oss be att Herren Gud allsmäktig låter detta barn födas på nytt genom vatten och helig Ande.

Välsignelse av dopvattnet

Utanför påsktiden välsignas dopvattnet med nedanstående bön.

C. Välsignad är du, Gud, evige Fader, som har skapat vattnet för att det skall rena oss och ge oss liv.

A. Välsignad är Gud.

C. Välsignad är du, Guds Son, Jesus Kristus. Ur din sida flöt blod och vatten fram, för att Kyrkan skulle födas genom din död och uppståndelse.

A. Välsignad är Gud.

C. Välsignad är du, Guds helige Ande, som smorde Kristus vid hans dop i Jordan, för att vi skulle födas i vatten och helig Ande.

A. Välsignad är Gud.

C. Herre, var oss nära och helga detta vatten, som du har skapat. Låt N. i dopet renas från synden och bli en ny skapelse.

A. Herre, hör vår bön.

C. Helga detta vatten, som du har skapat, och låt N., som döps till Kristi död och uppståndelse, formas till likhet med honom.

A. Herre, hör vår bön.

Celebranten vidrör vattnet med sin högra hand och fortsätter:

C. Helga detta vatten, som du har skapat, och låt N. födas på nytt i helig Ande och räknas till ditt egendomsfolk. Din är äran, genom Jesus Kristus, nu och i evighet.

A. Amen.

Om dopvattnet redan tidigare är välsignat, utelämnas »Herre, var oss nära ...« och de två följande bönerna och celebranten säger i stället:

C. Herre, vår Gud, låt N., som du har kallat till dopet, födas på nytt genom detta heliga vatten, leva i trons gemenskap med din Kyrka och få det eviga livet. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

A. Amen.

Avsägelse och trosbekännelse

Celebranten vänder sig till föräldrarna och faddrarna och säger:

C. Kära föräldrar och faddrar. I dopets sakrament kommer detta barn att av Guds kärlek ta emot det nya livet genom vatten och helig Ande. Fostra honom/henne i den kristna tron så att det gudomliga livet i honom/henne bevaras från syndens smitta och växer till dag för dag. Om ni alltså vägleds av er egen tro och besinnar ert eget dop, och om ni är beredda att åta er denna uppgift, så uppmanar jag er att ta avstånd från synden och bekänna er tro på Jesus Kristus, den tro som är Kyrkans tro och i vilken detta barn skall döpas.

Celebranten frågar dem:

C. Tar ni avstånd från synden för att leva i Guds barns frihet?
Ff. Ja.

C. Tar ni avstånd från det ondas lockelse, så att synden inte kan behärska er?

Ff. Ja.

C. Tar ni avstånd från djävulen, som är syndens upphovsman och furste?

Ff. Ja.

C. Tror ni på Gud Fader allsmäktig, himmelens och jordens skapare?

Ff. Ja.

C. Tror ni på Jesus Kristus, hans enfödde Son, vår Herre, som föddes av jungfrun Maria, led, dog och blev begravnen, som uppstod från de döda och nu sitter på Faderns högra sida?

Ff. Ja.

C. Tror ni på den helige Ande, den heliga katolska kyrkan, de heligas samfund, syndernas förlåtelse, köttets uppståndelse och ett evigt liv?

Ff. Ja.

C. Detta är vår tro, detta är Kyrkans tro, som vi med glädje bekänner i Kristus Jesus, vår Herre.

A. Amen.

Dopet

C Vill ni alltså att N. blir döpt i Kyrkans tro, i den tro som vi alla nyss tillsammans bekänt?

Ff. Ja.

Celebranten döper barnet med orden:

C. N., jag döper dig i Faderns
och Sonens
och den helige Andes namn.

Smörjelse med krisma

C. Gud allsmäktig, vår Herres Jesu Kristi Fader, som har befriat dig från syndens välde och låtit dig födas på nytt av vatten och helig Ande, han smörjer dig med frälsningens krisma, så att du hör till hans folk och evigt förblir en lem i Kristus, han som är präst, profet och konung.

A. Amen.

Celebranten smörjer barnets hjässa med krisma, utan att säga något.

Den vita klädnaden

C. N. du har blivit en ny skapelse och iklätt dig Kristus. Denna vita klädnad är ett tecken på din värdighet som Guds barn. Må de som står dig nära hjälpa dig i ord och i handling, så att du kan bevara denna klädnad vit och en gång få det eviga livet.

A. Amen.

Man iklär barnet dess vita klädnad.

Dopljuset

Celebranten tar påskljuset och säger:

C. Ta emot Kristi ljus.

En av de närvarande (t ex fadern eller faddern) tänder barnets ljus på påskljuset.

C. Vi ber att N. skall leva som ett ljusets barn och förbli fast i tron, så att han/hon, när Herren kommer, kan gå honom till mötes med alla helgon i himmelriket.

Effata

Celebranten vidrör barnets öron och mun och säger:

C. Effata! Öppna dig! Herren Jesus Kristus lät de döva höra och de stumma tala. Må han låta dig höra hans ord och med din mun bekänna tron, Gud Fadern till pris och ära.

A. Amen.

AVSLUTNING

Herrens bön

C. Kära vänner! N. har genom dopet blivit född på nytt. Han/hon kallas nu – och är verkligen – Guds barn. När han/hon kommer till Herrens altare, tar han/hon del i hans offermåltid, genom konfirmationens sakrament får han/hon ta emot den helige Andes fullhet,

och i hans Kyrka får han/hon kalla Gud sin Fader. Också vi har tagit emot barnaskapets Ande. Låt oss därför tillsammans bedja så som Herren själv har lärt oss:

A. Fader vår ...

Välsignelse

Celebranten välsignar modern, fadern och alla närvarande.

C. Genom sin Son, född av jungfrun Maria, ger Herren alla mödrar glädje och låter hoppet om evigt liv lysa över deras barn. Må Gud välsigna dig, som nu får tacka Gud för ditt barn, så att du tillsammans med honom/henne alltid prisar och lovar Gud, i Jesus Kristus, vår Herre.

A. Amen.

C. Gud, vår Fader, skänker både jordiskt och himmelskt liv. Må han välsigna dig och ge dig förmåga att tillsammans med din hustru i ord och föredöme bära det första vittnesbördet om vår tro, i Jesus Kristus, vår Herre.

A. Amen.

C. Herren vår Gud, har låtit oss födas på nytt till evigt liv. Må han välsigna er alla, så att ni alltid och överallt är levande lemmar i hans Kyrka. Må han ge oss alla sin frid i Jesus Kristus, vår Herre.

A. Amen.

C. Välsigne er Gud allsmäktig,
Fadern, ✠ och Sonen och den helige Ande.

A. Amen.

Efter välsignelsen kan man sjunga en psalm som ger uttryck för påskglädje och tacksamhet, eller Marias lovsång (Magnificat, s. 92). Föräldrarna kan, om de så vill, bära barnet till jungfru Marias bild och be »Var hälsad, Maria« eller en tyst bön om hennes beskydd.

Nöddop

Dopet förrättas normalt i kyrkan av en präst eller diakon. I nödfall kan vem som helst ge barnet nöddopet. Man öser då vatten tre gånger över barnets

huvud med orden: Jag döper dig i Faderns och Sonens och den helige Andes namn. Om barnet tillfrisknar skall dopceremonierna senare kompletteras i kyrkan.

KONFIRMATIONENS SAKRAMENT

»Hjälparen, den helige Ande som Fadern skall sända i mitt namn, han skall lära er allt och påminna er om allt som jag har sagt er« (Joh 14:26). »Hos var och en framträder Anden så att den blir till nytta« (1 Kor 12:7).

I konfirmationens sakrament uppfyller Jesus sitt löfte och ger oss Andens gåvor, så att vi som fullvuxna medlemmar kan vara till nytta för Kyrkans gemenskap. Det som givits i dopet och påbörjats i vårt kristna liv blir nu bekräftat (konfirmation betyder bekräftelse).

I Apostlagärningarna (8:4–17) berättas om hur en diakon, Filippos, predikade och döpte i Samarien. Därefter kom apostlarna Petrus och Johannes dit, bad för de nydöpta och lade händerna på dem, och de fick den helige Ande. Så sker också nu: det är vanligtvis biskopen som meddelar konfirmationen.

Förberedelse för konfirmationen, s. 282–283.

Doplöftena förnyas

Om konfirmationen meddelas under mässan, sätter sig biskopen i koret när evangeliet lästs, och konfirmanderna förnyar inför honom sina doplöften.

- B. Tar ni avstånd från synden för att leva i Guds barns frihet?
K. Ja.
- B. Tar ni avstånd från det ondas lockelse, så att synden inte kan behärska er?
K. Ja.
- B. Tar ni avstånd från djävulen, som är syndens upphovsman och furste?
K. Ja.
- B. Tror ni på Gud Fader allsmäktig, himmelens och jordens skapare?
K. Ja.
- B. Tror ni på Jesus Kristus, hans enfödde Son, vår Herre, som föddes av jungfrun Maria, led, dog och blev begraven, som uppstod från de döda och nu sitter på Faderns högra sida?
K. Ja.

- B. Tror ni på den helige Ande, Herren och livgivaren, som i dag genom konfirmationens sakrament på ett särskilt sätt blir given åt er såsom åt apostlarna på Pingstdagen?
- K. Ja.
- B. Tror ni på den heliga katolska kyrkan, de heligas samfund, syndernas förlåtelse, köttets uppståndelse och ett evigt liv?
- K. Ja.
- B. Detta är vår tro, detta är Kyrkans tro, som vi med glädje bekänner i Kristus Jesus, vår Herre.
- A. Amen.

Handpåläggningen

Biskopen inbjuder till en stunds bön i tystnad. Därefter lägger han och de assisterande prästerna händerna på konfirmandernas huvuden.

- B. Allsmäktige Gud, vår Herres Jesu Kristi Fader, genom vatten och helig Ande har du pånyttfött dessa dina tjänare och gjort dem fria från synden. Sänd till dem din helige Ande, tröstaren och försvararen; giv dem vishetens och förståndets Ande, rådets och styrkans Ande, kunskapens och gudsfruktans Ande och uppfyll dem med din fruktans Ande, genom Jesus Kristus, vår Herre.
- A. Amen.

Krismasmörjelsen

Faddern lägger sin högra hand på konfirmandens axel och nämner konfirmandens namn. Biskopen gör med krisma (en blandning av olja och balsam) korstecknet på konfirmandens panna och säger:

- B. N., tag emot inseglet på den helige Ande som blir given åt dig.
- K. Amen.
- B. Frid vare med dig.
- K. Och med din ande.

Förbön

I form av en litanian ber man för de nykonfirmerade och för hela Kyrkan.

A. Herre, hör vår bön.

Biskopen avslutar litanian:

B. Gud, du har givit den helige Ande åt dina apostlar för att de och deras efterträdare skulle förmedla hans gåvor till alla som tror. Hör i din nåd våra böner och utbred ditt evangelium även idag, så som du lät det förkunnas när Kyrkan ännu var ung. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

A. Amen.

Efter denna bön fortsätter mässan med offertoriet.

Välsignelse

Mässan avslutas med en trefaldig välsignelse:

B. Må Gud den allsmäktige Fadern, som fött er på nytt genom vatten och helig Ande, och gjort er till hans älskade barn bevara er med en faders kärlek.

A. Amen.

B. Må hans ende Son, som lovat att sanningens Ande skall förbli i hans Kyrka stärka er i bekännelsen av den sanna tron.

A. Amen.

B. Må den helige Ande, som tände kärlekens eld i lärjungarnas hjärtan, samla er till ett och leda er ända fram till glädjen i Guds rike.

A. Amen.

B. Välsigne er Gud allsmäktig, Fadern, ✠ och Sonen ✠ och den ✠ helige Ande.

A. Amen.

B. Bekräfta, o Gud, vad du verkat i oss, och bevara den helige Andes gåvor i dina troendes hjärtan. Låt oss icke

blygas att inför världen bekänna Kristus, den korsfäste och uppståndne, och i kärlek och trohet fullgöra hans bud. Genom samme Jesus Kristus, vår Herre.

Förnyelse av konfirmationens nåd, s. 141.

UPPTAGNINGEN I KYRKAN

Den katolska kyrkan betraktar alla giltigt döpta såsom i princip redan tillhörande den katolska gemenskapen, som är en och inte delad och utrustad med alla de gåvor som Kristus ville ge sin Kyrka. När en människa önskar bli upptagen som fullvärdig medlem av den katolska kyrkans synliga gemenskap skall man först sörja för att hon får undervisning i Kyrkans tro, med dess glädje och dess krav, samt andlig vägledning. Lämpligen kan en eller flera församlingsmedlemmar utses till faddrar med uppgiften att hjälpa den blivande katoliken att finna sig tillrätta i Kyrkans liv och församlingens gemenskap.

Vuxna personer som är odöpta men som önskar ta emot dopet räknas som »katekumener« (personer som går i undervisning) och blir stegvis förda in i Kyrkan.

Den som tillhört ett annat kristet samfund och önskar bli katolik upptas i Kyrkans gemenskap genom en enkel ceremoni, helst inom ramen för mässan och med kommunionen som höjdpunkt. Lämpligen kan mässan firas i kretsen av några vänner och närstående. Prästen och den som skall upptas väljer tillsammans den lämpligaste formen. Om upptagningen sker utanför mässan utformas den som en Ordets liturgi. Den som upptagits bör därefter så snart som möjligt gå till kommunionen.

När dagen för upptagningen är bestämd kan den som skall upptas gå till bikt och avlösning. Han eller hon bör då för biktfadern (som inte behöver vara samma präst som den som förrättar upptagningen) nämna att bikten sker inför en förestående upptagning.

Upptagningen

Efter evangeliet säger prästen några ord, varvid han nämner dopets nåd som grunden för kyrkogemenskapen. Därefter riktar han följande (eller liknande) ord till den som skall upptas:

P. N., efter moget övervägande och bön till den helige Ande begär du, av fri vilja, att få bli upptagen i den katolska kyrkans fulla gemenskap. Träd nu fram med din fadder (dina faddrar) och bekänn den katolska tron. I denna tro skall du (i dag för första gången) med oss få del i vår Herres Jesu Kristi eukaristiska måltid, som är tecknet på Kyrkans enhet.

Den blivande katoliken läser tillsammans med de närvarande den nicenska trosbekännelsen (s. 447) och säger därefter ensam:

Kt. Allt, som den heliga katolska kyrkan tror, lär och förkunnar vara uppenbarat av Gud, det tror och bekänner jag.

P. Amen. Herren har i sin barmhärtighet fört dig till den katolska kyrkan. Han tar emot dig, för att du i den helige Ande skall ha fullkomlig gemenskap med oss i den tro som du nu har bekänt inför hans familj.

Därefter meddelar prästen konfirmationens sakrament.

I Kyrkans allmänna förbön ber man för den nya församlingsmedlemmen, som eventuellt även formulerar egna förböner. Följande är ett förslag till sådan bön:

L. För vår broder/syster N., som har upptagits i den katolska kyrkans gemenskap: att han/hon med den helige Andes hjälp förblir sin kallelse trogen, ber vi dig, o Herre.

A. Herre, hör vår bön.

L. För vår församling: att den i ord och handling vittnar om Kristus, som utgav sig för oss, ber vi dig, o Herre.

A. Herre, hör vår bön.

L. För alla som tror på Kristus: att deras tro blir stärkt och fördjupad, och att vår enhet blir mer och mer synlig för världen, ber vi dig, o Herre.

A. Herre, hör vår bön.

L. För den kyrka (det samfund) där N. tog emot dopet: att Kristus där blir ständigt mera känd och förkunnad, ber vi dig, o Herre.

A. Herre, hör vår bön.

L. För alla som längtar efter tron och ett andligt hem: att Gud i sin nåd för dem fram till sanningens fullhet i Kristus, ber vi dig, o Herre.

A. Herre, hör vår bön.

L. För alla människor på vår jord: att Gud skänker värl-

den fred och rättvisa, ber vi dig, o Herre.

A. Herre, hör vår bön.

L. För oss som är samlade här: att vi intill slutet håller fast vid den tro som vi fått som en gåva av Gud, utan egen förtjänst, ber vi dig, o Herre.

A. Herre, hör vår bön.

P. Allsmåttige, evige Gud, tag emot vår bön och låt oss alltid tjäna dig i tacksamhet och med villigt hjärta. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

A. Amen.

Prästen och de närvarande ger nu den nyblivne katoliken fridshälsningen. Om upptagningen äger rum utanför mässans ram ber man så Herrens bön.

FÖRSONINGENS (BOTENS) SAKRAMENT

På kvällen samma dag, den första i veckan, satt lärjungarna bakom reglade dörrar av rädsla för judarna. Då kom Jesus och stod mitt ibland dem och sade till dem: »Frid åt er alla.« Sedan visade han dem sina händer och sin sida. Lärjungarna blev glada när de såg Herren. Jesus sade till dem igen: »Frid åt er alla. Som Fadern har sänt mig sänder jag er.« Sedan andades han på dem och sade: »Ta emot helig Ande. Om ni förlåter någon hans synder, så är de förlåtna, och om ni binder någon i hans synder, så är han bunden.«

Joh 20:19–23

Dagligen blir vi påmind, genom tidningar, radio och TV, om all den onda och orättfärdighet som finns i världen. Ingen är utan skuld. Men det onda har inte sista ordet. Jesus Kristus, Guds Lamm, tar bort världens synd genom sitt offer för oss (jfr Joh 1:29).

Att bikta och att göra bot, det är att ta emot Guds förlåtelse och kraft, det är att låta Kristi seger ta konkret form i mitt eget liv – den del av världen som just jag har ansvar för. I lojalitet med församlingen, min omgivning, mina medmänniskor, tar jag på mig mitt ansvar och nämner min egen skuld vid namn, samtidigt som jag bekänner min vilja till omvändelse, till ett bättre liv, i Jesu Kristi kraft, med honom.

Att bikta regelbundet är att ständigt på nytt och mer medvetet gå in i gemenskapen med Gud och människorna. Ty ingen av oss lever bara för sig själv. Men synden är att välja bara sig själv. Synd är frivillig handling. Vi är fria att välja vår egen tillfredsställelse och att blunda för andras behov och

vår egen djupaste kallelse till fullkomlighet. Bot är att kämpa mot denna svaghet, med Kristi kors som vapen.

Också bikten är en frivillig handling. Att bikta kan tyckas vara något förödmjukande, men i själva verket är bikten ett uttryck för vår mänskliga värdighet. För när vi biktar tar vi ansvar för våra misstag och får upprättelse. När vi får formulera både vår synd och vårt avståndstagande från synden och vår vilja att hålla fast vid Herren, då mögnar vi som människor och som kristna.

Därför bör vi ofta gärna ta emot denna Herrens stora påskgåva till oss, förlåtelsens gåva till ny kraft i kampen mot det onda i den värld som var och en av oss är en del av.

Guds bud

När vi speglar oss i Guds bud kan det i förstone förefalla som om vi var tämligen felfria. Vi tillber inga avgudar, stjäla inte, mördar inte, vittnar inte falskt ...

Men i ljuset av lagens sammanfattning Du skall älska Herren, din Gud, av hela ditt hjärta och med hela din själ och med hela din kraft och med hela ditt förstånd, och din nästa som dig själv ser det annorlunda ut. Jag har inte tillbett avgudar, men jag har gjort allt annat än Gud till huvudsaken i mitt liv. Jag har inte stulit, men jag har behållit mycket för mig själv, medan andra har fått svälta. Jag har inte mördat, men jag har dag ut och dag in sårat andra, talat illa om dem och ljugit för dem. Jag har inte vittnat falskt, men jag har heller inte givit uppmuntran så som jag själv behöver få uppmuntran, jag har inte ens ansträngt mig för att visa förståelse ...

I många fall blir det vi inte gör till större skada än ett häftigt ord som man genast ångrar eller ett vredesutbrott som snart är över.

Bergspredikan

Jesu bergspredikan (Matteus, kapitel 5–7) talar om hur en Kristi lärjunge bör vara. Det är inte en biktspegel och inte en serie förhållningsorder, utan en ny väg. Jesus vill lära oss att tänka på ett nytt sätt, i en annan riktning än »världens barn«.

»Ni har hört att det blev sagt ... Men jag säger er.« På modern svenska kan det sägas så: om du vill vara min lärjunge så är det inte nog med att du försöker vara en vanlig hygglig och laglydig människa. Kärleken ställer större krav.

Bikten vill fostra oss till att bli Jesu sanna lärjungar, att inte kapitulera för vår egen ofullkomlighet utan att sträva efter att älska varandra så som han har älskat oss, utan förbehåll.

Verklig synd

Bristen på mod är en vanlig synd som man ogärna inser och erkänner. Någon blir angripen, med knytnävar eller med skvaller, någon blir antastad inför våra ögon och öron — och vi ingriper inte. Eller: vi sjunger ut mot

någon som vi redan har övertaget över men tiger när det gäller någon som sitter ett pinnhål högre.

Det finns andra exempel på »hemliga brister« (jfr Ps 19:13). Vem märker själv hur ofta han felar? – Be Gud om hjälp att bli medvetnare och ärligare. Du kan också be din bikt-fader om hjälp att se klarare.

Det är lätt att fuska bort bikten med strunt och ofullständigheter. »Jag har försummat söndagsmässan.« Varför? Om jag var förhindrad, då är det ju ingenting att bikta. Men om skälet var andlig lättja och likgiltighet, då är det fara å färde. Om jag föll för frestelsen att tjäna min bekvämlighet i stället för att tjäna Herren – då skall jag bikta det!

Skilj på dåligt samvete och verklig skuld. (Om du inte kan se skillnaden, så fråga din bikt-fader.) Kanske du känner obehag för att du har gjort bort dig. Det räcker kanske som bot. Det är viktigare att bikta ett fullt trick som ingen har märkt eller ett ont uppsåt som misslyckats.

Belasta dig inte med dåligt samvete. Du har kanske varit i en val-situation där du varit tvungen att välja mellan två onda ting. Om du har gjort så gott du kunnat, så behöver du inte grubbla mer över den saken. Det verkar bara förlamande. Den rätta ångern däremot är renande och leder ut ur förlamningen, till upprättelse och nytt mod.

Tänk också på det goda som du har fått göra, och tacka Gud som verkar i oss både vilja och gärning (jfr Fil 2:13)! Om du av egen skuld har gjort mindre än du kunde och borde, bikta då det. Och kom ihåg att ingen är urskuldad bara därför att en annan har burit sig illa åt. I bikten handlar det om dina fel, inte om andras.

Tänk igenom dina relationer, men stanna inte vid ytligheter. Gå djupare, rannsaka dina avsikter, oviljan som du inte vill se i ögonen.

Guds ord

»Ditt ord är en lykta för min fot, ett ljus på min stig« (Ps 119:105). Ta vara på den dagliga bibelläsningen, öppna ditt hjärta för vad Gud vill säga just dig. I Skriften finner du hjälp att se den fullkomlighet som Herren kallar dig till. Be den helige Ande om större insikt och om ett villigt hjärta.

Bland de ord som du ofta bör ha i åtanke i detta sammanhang är de där Jesus förklarar vad vi skall bli dömda för, nämligen vårt förhållande till dem som behöver oss (jfr Matt 25:31-46).

Se Barmhärtighetens verk, s. 24-25.

Biktens frukt

Bikten – botens sakrament – botar oss från vår synd, men är också en bot-övning. Att bikta är obehagligt. Men att bli förlåten, avlöst, avbördad – det är glädje.

Låt dig inte tyngas av insikten om din otillräcklighet. Otillräcklighet är inte synd utan snarare tecken på dina möjligheter, en öppenhet för Guds nåd som förmår allt. Herren kallar dig till fullkomlighet, det är därför du känner dig så ofärdig. Men ingen blir färdig på en dag.

Jesus är vårt liv (jfr Joh 14:6). Liv innebär växt. Vår kallelse är att inte nöja oss med att vara som vi är utan att bli fullvuxna och nå en mognad som svarar mot Kristi fullhet (jfr Ef 4:13). Att inte vilja växa är synd. Att anse sig färdig och mena att man blivit så bra man kan bli, det är att säga nej till Guds nåd, till det gudomliga livets krafter. Genom bikten får du inte bara förlåtelse utan också mer kraft till ett heligt liv.

Befrielse och frid

Världens människor känner samhällets tryck och krav, tvånget att hålla masken och visa sig perfekt. En kristen människa är fri från den pressen. Varje mässa börjar med syndabekännelsen, för i den kristna församlingen får vi tillstå våra brister. Där behöver vi inte förställa oss, där får vi vara ärliga inför oss själva och varandra.

Andra må tycka att vi får förlåtelse väl lättvindigt. Än sen! Gud vill att vi skall leva som befriade människor. Den som är nedtyngd förmår inte sprida hopp och glädje. Därför blir en god bikt till nytta inte bara för dig själv utan också för din omgivning. »Guds frid, som är bättre än allt vårt förstånd, skall ge era hjärtan och era tankar trygghet i Kristus Jesus« (Fil 4:7).

Fråga dig alltså bland annat följande:

- På vilka punkter har jag överträtt Guds bud, om jag tänker över dem i Bergspredikans anda?
- Vilka är mina »hemliga brister« som jag knappast vågar erkänna ens för mig själv?
- Vilka är mina verkliga fel och försummelser i förhållande till andra (familj, släkt, vänner, arbetskamrater, samhället ...)
- Har jag undanhållit de svagaste min hjälp, dem som Kristus särskilt identifierar sig med?
- Gud kallar mig att sträva efter fullkomlighet. På vilka punkter har jag vägrat att ta itu med mig själv?
- Vilka uttryck har min egoism och bekvämlighet tagit sig? Min feighet?
- Jesus är mitt föredöme. Han är vägen, sanningen och livet. Hur har jag försökt rätta mitt liv efter hans? Vad har jag gjort för att fördjupa mitt förhållande till honom? Vad har jag försummat?

Med Guds hjälp kommer du med tiden att lära dig ställa dina egna frågor, allteftersom du lär känna dina svagheter och Herrens kallelse.

Herrens bud

Jag är Herren, din Gud:

1. Du skall inte ha andra gudar vid sidan av mig.
2. Du skall inte missbruka Herrens, din Guds, namn
3. Tänk på att hålla sabbatsdagen helig.
4. Visa aktning för din far och din mor.
5. Du skall inte dräpa.
6. Du skall inte begå äktenskapsbrott.

7. Du skall inte stjäla.
8. Du skall inte vittna falskt mot din nästa.
9. Du skall inte ha begär till din nästas hustru.
10. Du skall inte ha begär till din nästas hus eller något annat som tillhör din nästa.

Jfr 2 Mos 20:3–17

Förbered dig på bikten med samvetsrannsakan och bön (s. 489–499). Efter bikten: tacka Gud för hans nåd och be om kraft.

Samvetsrannsakan

Varje människa syndar dagligen och på många sätt. Gud begär inte av oss att vi skall vara felfria, men väl att vi skall sträva efter fullkomlighet. Det vill säga: att vi skall vända oss mer och mer från det onda och mer och mer till det goda.

Fråga dig därför vad som är emot Guds vilja, men framför allt: sträva efter att vara en Kristi efterföljare, en sann lärjunge till Människosonen, vår förebild i allt. Då skall hans Ande undervisa dig om vad som är rätt och orätt.

»ÄLSKA VARANDRA SÅ SOM JAG HAR ÄLSKAT ER«

Tänk på dem som du umgås med: familj, vänner, kolleger ... Fråga dig:

- Har jag gjort dem illa, med eller utan deras vetskap?
- Har jag av feighet eller lättja underlåtit att visa dem omsorg?
- Har jag önskat ont över någon?
- Har jag låtit egna intressen gå före andras väl?
- Har jag låtit någon bli lidande genom min själviskhet, mina krav?
- Gör jag livet lättare eller tyngre för min omgivning?
- Har jag varit hänsynslös, i affärer, i det sexuella, i andra sammanhang?

»NI KAN INTE TJÄNA BÅDE GUD OCH MAMMON«

Det finns ett samband mellan världens nöd och ditt begär efter onödiga saker, din öarlighet och din egoism. Det är omöjligt att leva ett kristet liv utan försakelse. Fråga dig:

- Har lusten att äga saker varit viktigare för mig än mina relationer till människor?
- Är pengar och status viktigare för mig än andras behov, än min egen själ?

»ÄLSKA ERA OVÄNNER — SALIGA DE SOM HÅLLER FRED«

Vi sätts ibland på svåra prov för att kunna växa och mogna som människor. Fråga dig:

- Har jag varit en Jesu lärjunge eller har jag valt den bekvämaste lösningen?
- Har jag ställt högre krav på andra än på mig själv?

- Har jag ältat oförrätter, verkliga eller inbillade?
- Har jag förlåtit?
- Har jag bett om förlåtelse?

»VAR FULLKOMLIGA«

Gud har skapat oss med kropp och själ och givit oss ansvar för vår och andras hälsa och välbefinnande. Fråga dig:

- Har jag vanvårdat eller skadat mig själv eller andra till kropp eller själ?
- På vilka punkter har jag undvikit att ta itu med mig själv?
- Har jag gjort mig beroende av tobak, droger, alkohol?
- Är jag oärlig, tjatig, grälsjuk, stingslig, ovillig?
- Har jag givit mig hän åt orena tankar och handlingar?
- Har jag glömt att min kropp är den helige Andes tempel?
- Har bönen och det andliga livet fått tillräcklig plats i mitt liv?

»DÖM INTE SÅ SKALL NI INTE BLI DÖMDA«

Fråga dig:

- Har jag tyckt mig vara bättre än andra?
- Har jag försökt förstå och urskulda i möjligaste mån?
- Har jag i onödan talat illa om andra?
- Har jag låtit bli att ta andra i försvar så som jag själv skulle vilja bli försvarad?
- Har jag tryckt ner någon i stället för att uppmuntra?
- Har jag dömt människor efter deras yttre?

»ÄLSKA HERREN DIN GUD«

Fråga dig:

- Vad har jag gjort eller försummat för att stärka min tro och växa i den?
- Håller min insikt i tron jämna steg med min allmänbildning?
- Vad gör jag för att visa min kärlek till Gud?
- Har jag hängett mig åt modlöshet i stället för att be och hoppas på Gud?
- Har jag låtit mig nedslås av egen svaghet, andras fel eller Kyrkans brister i stället för att lita på Guds kraft?
- Har jag försummat min församling?
- Har jag glömt att söndagen är Herrens dag?
- Tackar jag Gud i alla livets skiften, ger jag Gud äran?

»Älska din nästa som dig själv«

Meditera över dessa Skriftens ord:

Kärleken är tålmodig och god. Kärleken är inte stridslysten, inte skrytsam och inte upplåst. Den är inte utmanande, inte självisk, den brusar inte upp,

den vill ingen något ont. Den finner inte glädje i orätten, men gläds med sanningen. Allt bär den, allt tror den, allt hoppas den, allt uthärdar den.

1 Kor 13:4-7

»NĪ ÄR JORDENS SALT«

Att protestera mot orättvisor, att stödja alla goda krafter i samhället att lojalt sköta sitt arbete och sina medborgerliga plikter hör med till ett kristet liv. Också de internationella frågorna angår oss, som bekänner att alla är bröder och systrar och att Gud är allas Fader. »Inte alla som säger; 'Herre, Herre' till mig skall komma in i himmelriket, utan bara de som gör min himmelske Faders vilja« (Matt 7:21).

Fråga dig:

- Har min tro visat sig i vardagen, ute i samhällslivet?
- Har den begränsat sig till ord utan handling?
- Har jag bidragit till splittring i stället för att försöka ena?
- Har jag slagit mig till ro med de klyftor som finns mellan mig och andra?
- Vad har jag egentligen gjort för att utbreda Kristi rike, som är sanningens och fridens, rättvisans och kärlekens rike?
- Har jag varit en god representant i min miljö för Kyrkan och kristendomen?
- Har jag anpassat mig till denna världen i stället för att visa på en alternativ livsstil?

ALLMÄN SJÄLVRANNSAKAN FÖRE BIKTEN

I

Jesus säger:

Ni är jordens salt.

Men om saltet mister sin kraft,
hur skall man få det salt igen?

Ni är världens ljus.

En stad uppe på ett berg kan inte döljas.

På samma sätt skall ert ljus skall lysa för människorna,

så att de ser era goda gärningar

och prisar er fader i himlen.

Matt 5:13, 14, 16

Var oförvitliga och rena,

Guds fläckfria barn

mitt i ett ont och fördärvat släkte,

där ni lyser som stjärnor på himlen
när ni håller er till livets ord.

Jfr Fil 2:15–16

Guds ord är levande och verksamt.
Det är skarpare än något tveeggat svärd
och tränger så djupt
att det skiljer själ och ande,
led och märg
och blottlägger hjärtats uppsåt och tankar.
Ingenting kan döljas för honom,
och allt skapat ligger naket och blottat för hans öga.
Och inför honom
är det vi skall avlägga räkenskap.

Heb 4:12–13

Vad köttet ger är lätt att se:
otukt, orenhet, liderlighet,
avgudereri, trolldom, fiendskap,
strider, ofördragsamhet, vrede,
intriger, splittringar, kätterier,
maktkamp, dryckenskap, utsvävningar
och annat av samma slag.
De som gör sig skyldiga till sådant
skall inte få del i Guds rike.
Men andens frukter är:
kärlek, glädje, frid,
tålmod, vänlighet, godhet,
trofasthet, ödmjukhet och självbehärskning.
Mot sådant vänder sig inte lagen.
De som tillhör Kristus Jesus har korsfäst sitt kött
med alla dess lidelser och begär.

Jfr Gal 5:19–24

Kärleken är tålmodig och god.
Kärleken är inte stridslysten,
inte skrytsam och inte uppblåst.
Den är inte utmanande, inte självisk,
den brusar inte upp, den vill ingen något ont.
Den finner inte glädje i orätten,
men gläds med sanningen.

Allt bär den, allt tror den,
allt hoppas den, allt uthärdar den. 1 Kor 13:4-8

Jesus sade:

Det är inte de friska som behöver läkare,
utan de sjuka.

Gå och lär er vad som menas med orden:

Barmhärtighet vill jag se och inte offer.

Ty jag har inte kommit för att kalla rättfärdiga,
utan syndare. Matt 9:12-13

Omvänd dig och tro på evangeliet! Jfr Mark 1:15

Alla har syndat och gått miste om härligheten från Gud.
och utan att ha förtjänat det blir de rättfärdiga av hans nåd,
eftersom han har friköpt dem genom Jesus Kristus.

Rom 3:23-24

Om vi säger att vi är utan synd,
bedrar vi oss själva,
och sanningen är inte i oss.
Om vi bekänner våra synder
är Gud trofast och rättfärdig
så att han förlåter oss synderna
och renar oss från all orättfärdighet.
Om vårt hjärta dömer oss
är Gud större än vårt hjärta
och förstår allt.

1 Joh 1:8-9; jfr 3:19-20

- Hur nalkas jag försoningens sakrament?
- Inser jag att Gud har ett anspråk på mig, att han har rätt att säga till mig:
»Du skall«? Eller söker jag bara att bli förstådd?
- Vägrar jag att växa?
- Bidrar jag med mitt sätt att tänka och leva till att suddas ut gränserna mellan rätt och fel, sanning och lögn, i samhället och Kyrkan, genom att alltid psykologisera bort ansvaret och därmed omyndigförklara människan?
- Bidrar jag till attityden att ingenting egentligen spelar så stor roll?
- Tänker jag på mitt ansvar inför evigheten?
- Går jag till bikt av uppriktig längtan efter andlig rening, omvändelse och

förnyelse av mitt liv, så att jag kommer närmare Gud? Eller betraktar jag biktens snarast som en börda, plikt eller formalitet som måste uppfyllas (kanske så sällan som möjligt)?

- Vill jag kanske bara ha Guds godkännande av min medelmåttighet?
- Har jag i min förra bikt glömt bort allvarliga synder eller tigit om dem?
- Har jag fullgjort den föreskrivna boten?
- Har jag gottgjort den skada jag eventuellt har vållat (återställt det stulna, försökt gottgöra förtal, etc)?
- Har jag gjort allvar av föresatsen att inte mera synda?

II

Herren säger:

Du skall älska Herren, din Gud,
av hela ditt hjärta,
av hela din själ,
av hela ditt förstånd
och av hela din kraft.

Mark 12:30

- Kan man verkligen säga att jag älskar och fruktar Gud över allt annat, i avsikt och handling, så att mitt personliga program är att leva efter hans bud?
- Älskar jag honom som min himmelske Fader?
- Är det honom jag söker i allt jag gör? Eller är jag mest upptagen eller intresserad av mina egna bekymmer?
- Tar jag min tillflykt till honom i svårigheter, tvivel och modlöshet? Eller trivs jag med min självömkan?
- Tackar jag för vad jag är och vad jag fått?
- Betraktar jag livet som en gåva och en nåd som skall tas emot med öppna armar, eller snarare som ett bankkonto på vilket jag gör mina insättningar och har rättighet att få ut så mycket ränta som möjligt i form av hälsa, tillfredsställelse, njutning, pengar, status, inflytande?
- Vill jag krampaktigt kontrollera och planera allt (till och med livets början och slut), eller är jag öppen för överraskningar, oväntade glädjeämnen eller utmaningar, som försynen håller i beredskap?
- Ser jag detta livet som ett förstadium till det eviga livet? Och prövningarna som ett led i min fostran, min »utbildning till människa«?
- Hur stark är min tro på Gud, han som talar till oss genom Jesus Kristus?
- Har jag hållit fast vid Kyrkans lära utan att vackla?
- Har jag alls ägnat tid åt att fördjupa min tro genom att lyssna till och läsa Guds ord?
- Har jag försökt att hålla mina kunskaper om den katolska tron på samma nivå som min allmänbildning?

- Har jag inför andra bekänt min tro på Gud och Kyrkan, eller skäms jag snarare för den?
- Är min tro bara en privatsak, som jag vill låtsas om så litet som möjligt?
- Har jag bett varje morgon och varje kväll?
- Försummar jag förbönen?
- Lyfter jag mitt hjärta upp till Gud i ordlös bön någon gång under dagens lopp?
- Är min bön ett uppriktigt samtal med Gud eller mest en mekanisk handling?
- Frambär jag mitt arbete, min glädje och mina bekymmer som en offergåva åt Herren?
- Tar jag min tillflykt till honom i frestelsen?
- Misstror jag hans förmåga och vilja att bära och hjälpa mig?
- Har jag vördnad och respekt för Guds namn, eller missbrukar och vanhelgar jag det?
- Firar jag söndagen som Herrens dag?
- Deltar jag aktivt, med vördnad och med uppmärksamhet, varje söndag och påbjuden festdag i Kyrkans liturgiska bön, framför allt i mässan?
- Har jag kanske egentligen andra gudar åt vilka jag ägnar mina bästa krafter, dvs. saker som lockar mig och som jag litat på mera än Gud, till exempel pengar, horoskop, spiritism eller andra vidskepelser?

III

Herren säger:

Mitt bud är detta:

att ni skall älska varandra,
så som jag har älskat er.

Joh 15:12

- Vad skulle en utomstående iakttagare säga om min behandling av andra?
- Älskar jag verkligen min nästa, eller använder jag mina bröder och systor som medel för mina egna syften?
- Har jag vållat anstöt hos någon med vad jag sagt eller gjort?
- Betraktar jag mig som domare av andra, som skall betygsättas av mig (Väl godkänd, Godkänd, Underkänd)?
- Har jag visat tålmod, vänlighet, ömhet och verklig kärlek inom min familj?
- Har jag berett de andra glädje? Har jag tänkt på deras bästa?
- Har jag – som barn – lytt mina föräldrar, hedrat dem, och hjälpt dem i deras andliga och materiella behov?

- Försummer jag mina gamla och ensamma föräldrar?
- Har jag – som förälder – tänkt på mina barns kristna uppfostran?
- Förstår jag att mitt eget exempel är det effektivaste medlet att uppmuntra barnen till (eller avskräcka dem från) ett liv som levande kristen?
- Har jag hånat eller slagit mina barn?
- Har jag fått dem att tappa modet och självförtroendet?
- Har jag missbrukat min föräldraauktoritet på annat sätt?
- Låter jag mitt barn känna att det står i vägen för mitt självförverkligande?
- Betraktar jag mitt yrke och min fritid som viktigare än min uppgift som förälder?
- Har jag varit absolut trogen i mitt äktenskap, i tanke och handling?
- Betraktar jag mitt och andras äktenskap som något Gud har sammanfogat, som en del av hans plan med skapelsen? Eller ser jag det bara som ett praktiskt arrangemang tillsvidare mellan två personer som passar för varandra?
- Har jag uppfyllt mitt äktenskapslöfte att älska och ära min make eller maka i lust och nöd, alltså också i äktenskapets svåra stunder?
- Älskar jag min make (maka) för vad han/hon är eller för vad jag vill få ut av honom/henne?
- Utnyttjar jag min make (maka) som medel för mina syften eller mina psykiska och fysiska behov?
- Låter jag det sexuella samlivet uttrycka självutgivande, ömhet, osjälviskhet och omtanke?
- Fantiserar jag om en frihet till lågpris: utan bindningar, beroende och personligt ansvar?
- Betraktar jag de barn Gud kan vilja ge oss som ett hinder, ett streck i räkningen, eller som den värdefullaste gåva som finns, värd stora uppoffringar om nödvändigt?
- Har jag skänkt något till de nödlidande, eller tänker jag bara på egna behov?
- Bidrar jag genom mina attityder till ett klimat av vänlighet och omsorg om invandrare, handikappade, gamla, avvikande, människor av andra raser, andra åsikter och annan tro än jag själv?
- Har jag respekterat varje människas värdighet som Guds okränkbara avbild (även de obegåvade, besvärliga och asociala, alkoholister och narkomaner, de förståndshandikappade, de improduktiva, de ofödda, de obotligt sjuka)?
- Förverkligar jag kallelsen jag fick genom konfirmationen, att vittna om Kristus, att »sprida en doft av Kristus« i världen?
- Bidrar jag efter bästa förmåga till att Kristus blir känd bland nya människor?
- Är jag en tillgång eller en belastning för Kyrkans goda namn?
- Bidrar jag till Kyrkans behov, ekonomiskt, med min tid, mina idéer och talanger?

- Ber jag för Kyrkan, för min församling, för dem som deltar i samma gudstjänst?
- Ber jag för de kristnas enhet, för missionen, för freden och rättvisan världen över?
- Ber jag för Kyrkans tjänare? Eller nöjer jag mig med att kritisera dem (som kanske är förhindrade att försvara sig på grund av sin tystnadsplikt)?
- Vill jag bidra till att skapa ett samhälle som är bättre för nästa generation? För minoriteter, flyktingar och förföljda? Eller bryr jag mig bara om min egen lilla värld?
- Kan jag ärligt säga att mitt sätt att leva har varit ett bidrag till rättvisan, ärligheten, den goda andan och harmonin i vår värld?
- Är jag medveten om att världen, jorden och miljön är Guds skapelse, som jag har ansvar för? Smutsar jag ner i naturen?
- Är jag trogen i det lilla, i arbetet, gentemot mina uppdragsgivare, som medborgare?
- Är jag absolut ärlig i ekonomiska ting?
- Betraktar jag mitt arbete som ett sätt att tjäna andra människor, att delta i ett meningsfullt sammanhang, att tillsammans bidra till Guds rikes byggnad? Eller bara som ett nödvändigt ont, en språngbräda att göra karriär, bli känd och viktig, få högre inkomst?
- Har jag tänkt på att jag medarbetar i skapelsen, som Guds verktyg?
- Är jag hederlig i arbetet?
- Gör jag det jag har betalt för?
- Ger jag rimlig ersättning för andras arbete?
- Utför jag alltid det jag lovat?
- Vill jag göra arbetet så omsorgsfullt och kvalificerat som möjligt, med berättigad yrkes stolthet? Eller fuskar jag?
- Visar jag respekt för samhällets tjänare när de gör sin plikt – de ansvariga, politikerna, myndigheterna, poliser, ordnings- och parkeringvakter?
- Ber jag för vårt lands ledning, statschefen, statsministern, regeringen, riksdagsledamöterna, lokalpolitikerna i deras ofta otacksamma uppgift? Eller betraktar jag dem som lovligt byte för mitt förakt, som om jag själv stod utanför eller ovanför samhällsgemenskapen?
- Är jag villig att själv ta ansvar för politiken och för ett bättre samhälle?
- Betraktar jag politiken som en tjänst åt andra eller bara som en möjlighet till karriär, makt och inflytande över andra?
- Accepterar jag korruption och politikerförakt som något naturligt och ofrånkomligt?
- Om jag själv har ansvar eller utövar makt: gör jag det då som en tjänst eller som ett sätt att manipulera andra?
- Missbrukar jag makten?
- Gör den mig blind för de enkla människorna och deras behov?

- Håller jag mig alltid till sanningen?
- Håller jag mina löften?
- Har jag skadat någon med lögner, förtal, hånfulla ord, förhastade omdömen?
- Har jag avslöjat förtroenden?
- Har jag skrivit falska intyg?
- Finner jag nöje i att berätta om andras olyckor eller svagheter?
- Tänker jag på att jag skall avlägga räkenskap för »varje onyttigt ord« (Matt 12:36)?
- Hur mycket mer då inte tomt prat och elakheter?
- Tänker jag på att det jag säger skall bygga upp och inte riva ner?
- Hur umgås jag med massmedierna?

- Har jag skadat någon, medvetet eller genom slarv? Utsatt någon för livsfara, i trafiken, i yrkesutövningen, i upprörda situationer?
- Har jag kört bil berusad?
- Har jag skadat någons rykte och goda namn?
- Har jag rått någon till abort eller själv gjort eller medverkat vid abort?
- Visar jag hat mot någon?
- Har jag allvarligt funderat på självmord eller försökt ta livet av mig?
- Gör jag allt i min makt för att komma över ovänskap, gräl, häftighet, vrede, småsinthet, dåligt humör?
- Tycker jag om att plåga andra, i handlingar eller med små pikar?
- Har jag någonsin medvetet försummat att vittna till någons förmån?
- Har jag av feighet låtit bli att försvara andra för angrepp till kropp eller själ?
- Har jag plågat djur?

- Har jag skadat andras egendom, stulit, snattat i affärer eller lagt beslag på saker som andra förlorat?
- Har jag samvetsgrant återställt det jag lånat?

- När jag själv utsätts för orättvisa, är jag då öppen för fred och försoning för Kristi skull?
- Har jag strävat efter att förlåta, eller hyser jag fortfarande agg och hämndbegär?
- Är jag inkrökt i mig själv och mina egna olyckor?

IV

Herren säger:

Den som har mina bud och håller dem,
han är den som älskar mig.

- Vad vill jag egentligen med mitt liv?
- Ser jag människan främst som Guds avbild och partner, eller mest som en maskin med biologiska och psykologiska behov som skall tillfredsställas?
- Strävar jag efter fördjupning eller nöjer jag mig med ytlighet och medelmåttighet?
- Vill jag komma vidare i min andliga utveckling genom ett personligt böneliv, meditation, andlig läsning, mottagandet av Kyrkans sakrament och frivillig självdisciplin?

- Förstår jag att bara den som lärt sig säga »nej« kan mena något med sitt »ja«?
- Är jag fast besluten att lägga band på mina personliga svagheter, mina hemliga brister och onda böjelser, som avund, kärlekslöshet mot de närmaste, måttlöshet i alkohol eller tobak, droger, ett egoistiskt sexliv?
- Anser jag mig bättre än andra och betraktar dem med överlägsenhet?
- Är jag mycket känslig när jag blir illa behandlad men utan inlevelse i andras svårigheter?
- Vill jag dominera över andra, öppet eller med förfinade metoder?

- Hur använder jag min tid, mina krafter, mina talanger?
- Använder jag dessa gåvor till Guds ära och goda gärningar?
- Är jag arbetsnarkoman, på bekostnad av mina krafter och mitt familjeliv?
- Är jag lat eller slösar bort tiden?
- Är jag närvarande i nuet, eller drömmer jag mest om det förflutna eller framtiden och uppskjuter att ta ansvar för nuet?

- Accepterar jag med tålmod och hopp livets ofrånkomliga sorger och motgångar?
- Ser jag motgångarna som en utmaning, ett Guds försök att säga mig något, eller betraktar jag mig bara som offer för orättvisa omständigheter?
- Bereder jag mig på min död, som om den kunde inträffa i dag?
- Tänker jag på min död som en övergång till det eviga livet tillsammans med Kristus?

- Hur har jag efterlevt Kyrkans bud om fasta och abstinens under fastetiden?
- Bryr jag mig om budet om återhållsamhet med mat och njutningar på fredagarna?
- Har jag hållit fastan och abstinensen på Askonsdagen och Långfredagen?

- Betraktar jag kroppen – min egen och andras – med den vördnad som tillkommer den helige Andes tempel?
- Tänker jag på att kroppen är kallad till uppståndelsen, ett tecken på Guds

absolut trogna kärlek, platsen där jag möter Gud, världen och de andra, det viktigaste uttrycket för vad jag är och vill? Eller ser jag den bara som objekt för min planering, som medel för tillfredsställelse och välbefinnande?

- Bejaktar jag Jesu ord att sexuallivets plats är äktenskapet? Att det är en del av ett sakrament? Eller har jag banaliserat det, växlat ner det i småmynt?
  - Bevakar jag mina blickar?
  - Finner jag nöje i tvetydigt tal och uppträdande, att flörta, utmana, testa min attraktivitet?
  - Respekterar jag andras kroppsliga integritet?
  - Är jag på jakt efter tillfälliga förbindelser?
  - Har jag gett vika för mina onda böjelser?
  - Har jag ägnat mig åt pornografi och annat som strider mot kroppens helighet och min mänskliga värdighet?
  - Har jag genom eget exempel fått andra att synda?
  - Bidrar jag till ett klimat av renhet och inre frid?
-
- Mår jag illa därför att jag egentligen lever mot mitt samvete, av slöhet, feghet eller hyckleri?
  - Har jag alltid strävat att handla rätt, i den frihet till vilken Kristus har befriat mig, eller föredrar jag att resignera inför mina svagheter?

BÖN FÖRE BIKTEN

Herre, kom ihåg din barmhärtighet,
den godhet du alltid har visat.
Glöm min ungdoms synder, allt jag brutit,
tänk på mig i din trofasthet,
Herre, du som är god.

Ps 25:6-7

Gör mig fri från all min skuld
och rena mig från min synd.
Jag vet vad jag har brutit,
min synd står alltid inför mig.
Skapa i mig, Gud, ett rent hjärta,
ge mig ett nytt och stadigt sinne.

Ps 51:4-5, 12

Fader, jag har syndat inför dig,
jag är inte mer värd att kallas ditt barn.
Gud, var nådig mot mig syndare.

Luk 15:18; 18:13

Gud, barmhärtighetens Fader,
jag säger som den förlorade sonen:
»Jag har syndat mot himlen och mot dig,
jag är inte längre värd att kallas ditt barn.«
Kristus Jesus, världens Frälsare,
jag säger som rövaren,
för vilken du öppnade paradiset port:
»Kom ihåg mig, Herre, när du kommer med ditt rike.«
Helige Ande, kärlekens källa,
jag åkallar dig med hopp och tro:
»Rena mig, låt mig leva som ett ljusets barn.«

Herre Jesus,
du ville kallas syndarnas vän.
Befria mig
genom din döds och din uppståndelses hemlighet
från alla mina synder.
Befria mig från det förflutna som tynger mig.
Låt din frid bo i mitt hjärta,
så att jag blir fri att bära frukt
i kärlek, i rättfärdighet, i sanning.

Herre Jesus, Guds Son,
förbarma dig över mig syndare.

ORDNING FÖR ENSKILD BIKT

Man kan bikta i en biktstol, i ett samtalsrum eller på annan plats, knäböjande eller sittande. Kom ihåg att botens sakrament är ett möte och ett samtal med Jesus Kristus. Prästen är Kristi representant, som handlar på hans uppdrag. Prästen representerar också Kyrkan, dina medkristna, eftersom bikten är uttryck för att du vill leva i försoning och solidaritet med de andra döpta.

Inledningen

Prästen tar emot den biktande med en hälsning. De gör tillsammans kors-tecknet och säger:

- A. I Faderns, ✠ och Sonens och den helige Andes namn.
Amen.
- P. Gud har givit oss sitt ljus. Må du inse och bekänna din synd och så erfara hans barmhärtighet.
- Bk. Amen.

Bk. Jag bekänner inför Gud allsmäktig och dig, fader, att jag har syndat mycket i tankar, ord, gärningar och underlåtelse.

Den biktande bekänner sina synder genom att nämna åtminstone de allvarligaste och vanligaste av sina fel.

Bikten avslutas med orden:

Bk. Detta är min skuld, min stora skuld. Jag ber om bot och avlösning.

Den biktande kan inleda och avsluta sin bikt med egna ord. Bekännelsen skall vara personlig, enkel och rakt på sak, inte mångordig, såvida den biktande inte behöver förklara sin situation närmare. Om den biktande har svårt att finna ord, kan prästen ställa hjälpende frågor. Prästen ger också råd och uppmuntran, samt föreslår en bot (en bön eller en konkret handling) som den biktande accepterar som ett uttryck för sin vilja till gottgörelse och bättring.

Därefter kan den biktande säga följande, eller liknande, bön som uttryck för sin ånger:

Bk. Herre, gör mig fri från all min skuld
och rena mig från min synd.
Skapa i mig, Gud, ett rent hjärta
och ge mig ett nytt och stadigt sinne.

Avlösningen

P. Gud, barmhärtighetens Fader, har genom sin Sons död och uppståndelse försonat världen med sig själv och utgjutit den helige Ande till syndernas förlåtelse. Han give dig genom sin Kyrkas förmedling förlåtelse och frid. Och jag löser dig från dina synder i Faderns ✠ och Sonens och den helige Andes namn.

Bk. Amen.

Avslutningen

P. Tacka Herren, ty han är god.

Bk. Evtigt varar hans nåd.

P. Vår Herres Jesu Kristi lidande, jungfru Marias och alla helgons förböner, allt gott du har gjort och allt ont du har lidit blive dig till läkedom för synden, tillväxt i nåden och det eviga livets lön. Amen.

Herren har förlåtit dig. Gå i frid.

Bk. Gud, jag tackar dig.

Alternativ

Om man så önskar kan bikten inledas med en text ur den heliga Skrift. Den biktande kan också välja någon av följande ångerböner:

Herre, kom ihåg din barmhärtighet,
den godhet du alltid har visat.
Glöm min ungdoms synder, allt jag brutit,
tänk på mig i din trofasthet,
Herre, du som är god.

Fader, jag har syndat inför dig.
Jag är inte längre värd att kallas ditt barn.
Var mig syndare nådig.

Förbarma dig, Gud, i din nåd.
Vänd bort din blick från mina synder,

stryk ut all min skuld.
Skapa i mig, Gud, ett rent hjärta,
ge mig ett nytt och stadigt sinne.

Herre Jesus Kristus,
du öppnade de blindas ögon,
du botade de sjuka och förlät synderskan,
du upprättade Petrus som förnekat dig
och stärkte honom i hans kärlek.
Tag emot även min bön,
förlåt mig alla mina synder,
förnya din kärlek i mig
och hela allt som brustit
mellan mig och mina medmänniskor
så att jag kan förkunna din frälsning.
Herre Jesus Kristus, du som var syndarnas vän,
gör mig fri från mina synder
genom din döds och din uppståndelses mysterium.
Låt din frid växa i mig
så att jag bär frukt i kärlek, sanning och rättvisa.

Min Gud, jag ångrar av hela mitt hjärta
allt ont som jag gjort och allt gott som jag underlåtit.
Genom min synd har jag förolämpat dig
som mer än allt annat älskar allt som är gott och rätt.
Jag föresätter mig fullt och fast
att med hjälp av din nåd göra bot,
att inte längre synda och att fly alla tillfällen till synd.
Fader, se till allt vad vår Frälsare Jesus Kristus
har vunnit för oss och förbarma dig över mig. Amen.

BOTANDAKT

Vid särskilda tillfällen, i synnerhet i Advent och Fastetiden, kan församlingen hålla en botandakt med gemensam förberedelse, inledning och avslutning.

Andakten inleds lämpligen med någon form av ordgudstjänst liknande mässans. Evangeliet kan följas av en kort predikan. Därefter gör man samvetsrannsakan, som prästen kan leda genom att ange några punkter för eftertanke. Efter varje sådan punkt följer en stunds tystnad. Därefter faller man på knä och ber syndabekännelsen.

P. Låt oss bekänna våra synder och be om förlåtelse för oss själva och varandra: jag bekänner ... (som i mässan).

P. Herren, vår Gud, är nådig och god. Han förlåter dem som bekänner sin synd. Han löser den skyldige från hans bojer och den sjuke ger han läkedom. Låt oss därför bönfalla förlåtelsens Herre:

Att han måtte sända oss sin nåd till sann ånger och bot.

A. Herre, hör vår bön.

P. Att han måtte förlåta oss, sina tjänare, och lösa oss från all synd och skuld.

A. Herre, hör vår bön.

P. Att han ville återföra alla som genom synden har skilt sig från Kyrkan.

A. Herre, hör vår bön.

P. Att han ville rena alla som genom synden har fläckt sitt dop.

A. Herre, hör vår bön.

P. Att han på nytt ville föra oss alla fram till sitt altare och omskapa oss i hoppet om den eviga härligheten.

A. Herre, hör vår bön.

P. Att han ville ge oss en uppriktig vörndnad för sakramenten och aldrig låta oss skiljas från honom, vår Herre.

A. Herre, hör vår bön.

P. Att han ville förnya oss i sin kärlek, så att vi kan vittna om den inför världen.

A. Herre, hör vår bön.

P. Att vi alla troget måtte följa hans bud och alltid bli kvar i gemenskap med honom.

A. Herre, hör vår bön.

P. Låt oss nu alla be till Gud vår Fader med de ord som Kristus lärt oss, att han förlåter oss vår skuld och frälser oss från ondo.

A. Fader vår ...

P. Gud, du kommer oss till mötes så som var och en av oss behöver. Låt din frälsnings kraft motverka vår svaghet, så att vi med glädje kan prisa ditt namn.

Eller en annan, liknande bön.

Därefter biktar var och en enskilt, men utan den vanliga inledningen och avslutningen. Som bot kan församlingen gemensamt läsa en botpsalm. Som tacksägelse sjunger eller ber man gemensamt en lovsång. Prästen sammanfattar allas tacksägelse:

P. Allsmäktige, barmhärtige Gud,
underbart har du skapat människan
och ännu underbarare har du återskapat henne.

Du lämnar inte syndaren åt hans öde
utan omger honom med en faders kärlek.

Därför sände du också din Son i världen
för att han genom att lida och dö

skulle göra synd och död om intet
och för att han genom sin uppståndelse

på nytt skulle ge oss liv och glädje.

Den helige Ande har du utgjutit i våra hjärtan
för att vi skulle vara dina barn och arvingar.

Genom alla frälsningens sakrament
förnyar du oss ständigt

så att vi kan leva fria från syndens börda
och för var dag bli mer lika din älskade Son.

Vi tackar dig för din förunderliga godhet.

Med hela din Kyrka prisar vi dig
och förkunnar din härlighet i liv och gärning
genom Kristus, i den helige Ande, nu och alltid.

A. Amen.

Välsignelse

P. Må Herren leda era hjärtan i Guds kärlek och Kristi tålamod.

A. Amen.

P. Må ni vandra i nytt liv och i allt vara Gud till behag.

A. Amen.

P. Må Gud allsmäktig välsigna er, Fadern, ✠ och Sonen
och den helige Ande.

A. Amen.

P. Herren har förlåtit er. Gå i frid.

A. Gud, vi tackar dig.

BOTANDAKT MED BARN

Som förberedelse till barnens första bikt, eller vid andra lämpliga tillfällen, kan man tillsammans med barnen gestalta en botandakt. Man kan då använda följande bön om förlåtelse:

Om vi har varit snåla med oss själva,
ber vi om förlåtelse.

Om vi har ljugit och inte talat sanning,
ber vi om förlåtelse.

Om vi har tagit andras egendom,
ber vi om förlåtelse.

Om vi har använt vår tid, våra pengar, våra saker,
oss själva på fel sätt, ber vi om förlåtelse.

Om vi har använt andras tid, andras pengar, andras saker,
andra människor på fel sätt, ber vi om förlåtelse.

Om vi har varit retsamma, hårda
eller elaka mot någon annan, ber vi om förlåtelse.

Om vi har gjort en annan ensam, ledsen eller arg i onödan,
ber vi om förlåtelse.

Om vi har svikit någon, svikit ett förtroende,
talat illa om andra, ber vi om förlåtelse.

Om vi har anat Guds vilja med oss
– genom ord som vi har hört,
tecken som vi har sett,

människor som vi har fått möta –
men inte velat se och inte velat höra, utan gått förbi,
ber vi om förlåtelse.

AVLATEN

Vi vet alla av erfarenhet att man inte kan återställa ett brutet förtroende bara genom att säga »förlåt«. Visserligen blir man kanske förlåten, men den kärlekslösa handlingens konsekvenser kvarstår. Förhållandet är stort. På samma sätt är det i det andliga livet: om vi uppriktigt ångrar det onda vi gjort kan vi vara säkra på att bli förlåtna av Gud, som skänker sin barmhärtighet utan att mäta och väga, men våra felsteg medför alltid konsekvenser för oss själva och den familj vi tillhör, det vill säga Kyrkan.

Avlat är inte detsamma som syndernas förlåtelse. Avlaten innebär att vår andliga familj, Kyrkan, under hänvisning till Kristus och helgonen, träder i vårt ställe och tar på sig de konsekvenser som våra förlåtna felsteg för med sig. Kristus och våra medmänniskor bär oss. Denna familjegemenskap fungerar visserligen oupphörligt och omätbart hela tiden som vi inte medvetet brutit med vår andliga familj. Men vi människor behöver något konkret att ta fasta på för att riktigt fatta den andliga verkligheten. Därför rekommenderar Kyrkan att vi gör något påtagligt för att visa vår uppriktiga vilja att ta ansvar för våra handlingar. Kyrkan försäkrar då att vi befrias från följderna av de synder som redan blivit förlåtna.

Avlaten är inte något surrogat för hjärtats omvändelse utan en konkret påminnelse om att vi som kristna lever i de heligas gemenskap och inte ensamma inför Gud. Denna gemenskap omfattar också de avlidna. »Lider en kroppsdel, så lider också alla andra. Blir en del hedrad, så gläder sig också alla de andra. Ni utgör Kristi kropp och är var för sig delar av den.« (1 Kor 12:26–27).

Avlat får den som i sitt dagliga arbete eller i livets vedermodör ödmjukt lyfter sin själ till Gud med en kort muntlig eller ordlös bön.

Be ständigt och tacka hela tiden Gud. 1 Thess 5:17–18

Avlat får den som, inspirerad av sin kristna tro, ger något av sig själv, sitt arbete, sin tid eller sina tillgångar för att hjälpa medmänniskor i nöd.

Se Barmhärtighetsverken, s. 24–25.

Avlat får den som i botens anda frivilligt avstår från något som för honom är tillåtet och angenämt.

Må vår frivilliga fasta mätta de ofrivilligt hungrande (Leo den Store).
Enchiridium indulgentiarum 1968

Avlat får den som i vardagslivet avlägger ett vittnesbörd om sin tro. Låt din tro bli din glädje var dag (Augustinus).
Enchiridium indulgentiarum 1999.

ÄKTENSKAPET

Gud är inte ensam, han är tre-enig, det vill säga, han lever i tre Personer i en relation av givande, mottagande och åter-givande, av ömsesidig gåva och ömsesidig kärlek. Och människan är skapad till Guds avbild. Hon är inte skapad till ensamhet utan till kärlek. Människan är skapad till man och kvinna (jfr 1 Mos 1:27), och den kroppsliga kärleken mellan man och kvinna blir sant mänsklig först om den infogas i ett sammanhang där man och kvinna har skänkt sig själva till varandra som en gåva utan förbehåll. En gåva kan man aldrig ta tillbaka. Kristus har upphöjt denna mannens och kvinnans ömsesidiga och förbehållslösa gåva till ett sakrament. Det kristna äktenskapet är en avbild av Guds oupplösliga förening med människan i och genom Kristi totala gåva av sig själv (jfr Ef 5:32).

VIGSEL UTAN MÄSSA

Celebranten inväntar brudparet vid altaret, eller möter brud och brudgum vid kyrkporten och hälsar dem välkomna. Han förklarar att Kyrkan deltar i deras glädje. Om celebranten möter brudparet vid kyrkporten, formar sig intåget som en procession med ministranterna i spetsen. Därefter följer celebranten och sist brudparet och dess uppvaktning. Under tiden sjunges någon lämplig sång.

Hälsningsord

- C. I Faderns, ✠ och Sonens
och den helige Andes namn.
A. Amen
C. Vår Herres Jesu Kristi nåd,
Guds kärlek
och den helige Andes gemenskap
vare med er alla.
A. Och med din ande.

Officianten inleder gudstjänsten, sedan läser han följande bön.

- C. Låt oss bedja.
Gud, vår Skapare,
du har helgat förbundet mellan man och kvinna
till ett sakrament,
en avbild av Kristi förening med Kyrkan.
Ge din nåd till dessa dina tjänare (N. och N.),
så att de kan uppfylla det löfte
som de nu avlägger i tro.
Genom din Son Jesus Kristus, vår Herre och Gud,
som med dig, Fader, och den helige Ande
lever och råder från evighet till evighet.
- A. Amen.

ORDETS LITURGI

Ordets liturgi firas på sedvanligt sätt. Man läser två eller tre läsningar. Efter evangeliet håller celebranten en kort predikan, som utifrån den heliga Skrift belyser det kristna äktenskapets mysterium, den ätenskapliga kärlekens värdighet, sakramentets nåd och makarnas uppgift.

ÄKTENSKAPSLÖFTET

- C. Kära N. och N.
Ni har kommit hit för att av Herren
få er kärlek bekräftad inför mig som Kyrkans tjänare
och inför denna församling.
I rikt mått välsignar Kristus er kärlek.
Ni har en gång blivit helgade i dopet;
i äktenskapets sakrament
vill han nu berika och stärka er till
att i ständig trohet
ta på er äktenskapets ömsesidiga ansvar.
Därför frågar jag er nu inför denna församling:
- Har ni kommit hit utan tvång,
av fri vilja och med uppriktigt hjärta
för att ingå ert äktenskap?
- Bp. Ja.

- C. Är ni beredda att under hela ert liv
leva tillsammans som äkta makar
i ömsesidig kärlek och respekt?

Bp. Ja.

Följande fråga kan utelämnas, om omständigheterna så kräver, t ex om de som ingår äktenskapet är äldre.

- C. Är ni beredda att i kärlek
ta emot de barn som Gud låter er få
och att fostra dem enligt Kristi och hans Kyrkas bud?

Bp. Ja.

Brudlöftena

- C. Då ni alltså vill ingå äktenskapets heliga förbund
uppmanar jag er att fatta varandras händer
och så inför Gud och denna församling
ge uttryck åt ert samtycke.

Bg. Jag, N.N., tar dig, N.N., till min äkta hustru
och lovar att vara dig trogen
i medgång och motgång,
i sjukdom och hälsa
och att älska och ära dig i alla våra livsdagar.

Bd. Jag, N.N., tar dig, N.N., till min äkta man
och lovar att vara dig trogen
i medgång och motgång,
i sjukdom och hälsa
och att älska och ära dig i alla våra livsdagar.

- C. Må Gud i sin godhet
bekräfta och välsigna det samtycke
som ni inför denna församling
klart och öppet har uttalat.
Vad Gud har förenat får människan icke åtskilja.
Amen.

Ringarna växlas

- C. Herre, välsigna ☩ och helga dina tjänare

i kärleken till varandra.
Låt dem i dessa ringar
se ett tecken på den trohet
och en påminnelse om den kärlek
som de har lovat varandra.
Genom Jesus Kristus, vår Herre.

A. Amen.

Brudgummen ger bruden ringen och säger:

Bg. N., ta emot denna ring
och bär den som ett tecken
på min kärlek och trohet.
I Faderns och Sonens
och den helige Andes namn.

Bruden ger brudgummen ringen och säger:

Bd. N., ta emot denna ring
och bär den som ett tecken
på min kärlek och trohet.
I Faderns och Sonens
och den helige Andes namn.

Förbön

Därefter ber man Kyrkans allmänna förbön. Den skall formuleras på sådant sätt att den passar den givna situationen. Nedanstående är endast avsett som exempel. De olika bönepunkterna bör läsas av en av de anhöriga eller någon annan närvarande (här kallad »lektor«).

- C. Kära församling,
Dessa båda makar N. och N. har här
inför Herrens altare ingått sitt äktenskap.
Låt oss be att Gud, vår Fader,
som har fört dem samman,
också fullkomnar deras förening.
- L. Herre, du har skapat N. och N. till din avbild.
Hjälp dem att som äkta makar
bli ett tecken på din kärleks gemenskap.
- A. Herre, hör vår bön.

- L. Herre, du har utgivit din Son för N. och N.
Lär dem att med honom
alltid leva i kärlek till varandra.
- A. Herre, hör vår bön.
- L. Herre, du sänder din helige Ande att fullborda allt.
Låt deras liv tillsammans
bli dem en väg till fullkomlighet.
- A. Herre, hör vår bön.
- L. Herre, du är vår glädje och tröst.
Lär dem att glädja och trösta sina barn och vänner.
- A. Herre, hör vår bön.
- L. Herre, du verkar alltjämt
och kallar oss att vara dina medarbetare.
Hjälp dem att fostra sina barn
till gemenskapen i ditt folk.
- A. Herre, hör vår bön.
- L. Herre, du är nära alla dem som söker dig.
Ge dem nåd och styrka i livets prövningar.
- A. Herre, hör vår bön.
- C. Fader i himlen.
Din Son lärde oss att be, att söka
och att bulta på för att bli bönhörda.
Det gör vi i Jesu namn,
och vi litar på att du ser på oss med kärlek.
Därför tackar och prisar vi dig
genom Jesus Kristus vår Herre.
- A. Amen.

Välsignelse av brudparet

Efter Kyrkans allmänna förbön läser celebranten vänd mot brudparet följande välsignelse.

- C. Kära vänner,
låt oss anbefalla dessa båda åt Gud,
dessa som nu har förenats i Kristus

i ett äkta förbund.
Låt oss be att Herren välsignar dem
med sin rika nåd och låter dem leva
i trogen kärlek till varandra
(stärkta av Kristi kropp och blod).

Alla ber en kort stund under tystnad.

C. Gud, i din allsmåktiga kraft
har du skapat allt ur intet.
När du hade givit universum dess ordning
skapade du människan till din avbild,
till man och kvinna skapade du dem.
De skulle stödja och hjälpa varandra,
de skulle inte längre vara två utan ett.
Vad du så hade förenat,
det skulle aldrig skiljas åt.

Vänd nu din blick till din tjänarinna N.,
som ber om din välsignelse
i dag när hon förenas med N.
Skydda henne,
ge henne kärlekens och fridens gåvor,
och låt henne efterlikna de heliga kvinnor
som prisas lyckliga i den heliga Skrift.
Må hennes mans hjärta förlita sig på henne,
må han i henne se en jämlike
och medarvinge till nådens liv,
må han älska och hedra henne
med samma kärlek
som Kristus har älskat Kyrkan med.
Vi ber dig, Herre,
för båda dessa dina tjänare,
att de förblir förenade
med trons och dina budords band
i obrottslig trohet mot varandra.
Må de behaga dig med sina liv,
må de stärkas av Kristi evangelium
och bli hans vittnen inför alla.

(Må de bli goda föredömen för sina barn
och båda få se sina barnbarn.)
Må de leva ett långt och lyckligt liv tillsammans
och till sist nå fram till saligheten
i ditt himmelska rike.

Genom Jesus Kristus, vår Herre.

A. Amen.

AVSLUTNING

Alla ber gemensamt Herrens bön.

C. Låt oss nu bedja så,
som vår Herre Jesus Kristus själv har lärt oss.

A. Fader vår ...

Slutvälsignelse

C. Må Gud, den evige Fadern,
bevara er i kärlek till varandra,
så att Kristi frid bor hos er och alltid fyller ert hem.

A. Amen.

C. Må ni bli välsignade med barn,
må ni finna tröst hos era vänner,
må ni leva i fred med alla.

A. Amen.

C. Må ni bli vittnen om Guds kärlek inför världen,
och må olyckliga och ensamma finna
att ert hem står öppet för dem,
så att de en gång med glädje
välkomnar er i evighetens hyddor.

A. Amen.

C. Gud allsmäktig välsigne er alla,
Fadern, ✠ och Sonen och den helige Ande.

A. Amen.

C. Gå i Herrens frid.

A. Gud, vi tackar dig.

VIGSEL MED MÄSSA

En vigsel med mässa sker efter samma ordning som ovan.

Bön över offergåvorna

- P. Herre, mottag våra gåvor och böner
för detta heliga äkta förbund,
och led deras (N:s och N:s) öden,
du som själv har fört dem samman.
Genom Jesus Kristus, vår Herre.
- A. Amen.

Prefationen

- P. Ja, sannerligen är det tillbörligt och rätt
att vi framför lovets offer och förkunnar din ära,
allsmäktige, evige Gud,
barmhärtige himmelske Fader.
- Du har instiftat äktenskapets förbund
och helgat dess oupplösliga band,
för att nya människor skall födas och bli dina barn
som en frukt av trogen och obrottslig kärlek.
Ty i din försyn, o Gud,
låter du ofattbara under ske:
du låter människor födas till att förvalta jorden,
och du låter dem födas på nytt i din Kyrka
genom Jesus Kristus, vår Herre.
- Genom honom sjunger vi din ära
med änglarna och alla dina heliga:
- A. Helig, helig, helig ...

Efter Herrens bön

- P. Kära vänner,
låt oss anbefalla dessa båda åt Gud,
dessa som nu har förenats i Kristus
i ett äkta förbund.

Låt oss be att Herren välsignar dem
med sin rika nåd och låter dem leva
i trogen kärlek till varandra
(stärkta av Kristi kropp och blod).

Efter en stunds tyst bön fortsätter prästen:

- P. Gud, du har upphöjt detta heliga förbund
mellan man och kvinna till ett sakrament,
en avbild av Kristi förening med Kyrkan.

Vänd nu din blick till din tjänarinna N.,
som ber om din välsignelse
i dag när hon förenas med N.
Skydda henne,
ge henne kärlekens och fridens gåvor,
och låt henne efterlikna de heliga kvinnor
som prisas lyckliga i den heliga Skrift.
Må hennes mans hjärta förlita sig på henne,
må han i henne se en jämlike
och medarvinge till nådens liv,
må han älska och hedra henne
med samma kärlek
som Kristus har älskat Kyrkan med.
Vi ber dig, Herre,
för båda dessa dina tjänare,
att de förblir förenade
med trons och dina budords band
i obrottslig trohet mot varandra.
Må de behaga dig med sina liv,
må de stärkas av Kristi evangelium
och bli hans vittnen inför alla.
(Må de bli goda föredömen för sina barn
och båda få se sina barnbarn.)
Må de leva ett långt och lyckligt liv tillsammans
och till sist nå fram till saligheten
i ditt himmelska rike.
Genom Jesus Kristus, vår Herre.

- A. Amen.

Bön efter kommunionen

- P. Herre, välsigna med kraften i Kristi offer
det äktenskap som nu har ingåtts
i enlighet med din vilja.
Låt N. och N., som nu har blivit förenade
i ett heligt, äkta förbund
(och som har ätit av ett och samma bröd
och druckit av en och samma kalk),
bli ett hjärta och en själ i kärleken.
Genom Jesus Kristus, vår Herre.
- A. Amen.

Välsignelse

Se »Vigsel utan mässa« s. 513.

VIGNING TILL DIAKON, PRÄST OCH BISKOP

Genom vigningens sakrament (sacramentum ordinis) får Kyrkan sin yttre struktur, sin synliga gemenskap och sin enhet tiderna igenom. Så blir hon förmedlare av arvet från apostlarna.

Diakonen vigs till ämbetet att biträda biskopen och kyrkoherden i vissa uppgifter (predikan, undervisning, dop, kommunionutdelning, vigsel, begravning, sakramentalier, karitativ verksamhet). Diakonaten är en permanent uppgift (»ständiga diakoner«, vanligtvis gifta män) eller en tillfällig, som den blivande prästen innehar en tid före sin prästvigning.

Prästen vigs till ämbetet att biträda biskopen i uppgiften att leda en församling, att förkunna evangeliet och förvalta sakramenten.

Biskopen vigs till det apostoliska ämbetet i dess fullhet, att vara Kyrkans herde, lärare och präst. Rätt förvaltar han sitt uppdrag endast i gemenskap med de andra biskoparna (biskopskollegiet) under ledning av biskopen av Rom, påven, aposteln Petrus efterträdare. Så blir Kyrkans enhet i tid och rum fullt synlig.

Vid ämbetsvigningen lägger biskopen under tystnad sina händer på kandidatens huvud. Handpåläggningen följs av vigningsbönen, vars centrala innehåll är följande:

Vid diakonvigning

Herre, sänd över dem din helige Ande, så att de, styrkta av din sjufaldiga nådegåva, troget kan fullgöra din tjänst.

Vid prästvigning

Allsmäktige Fader, giv dessa dina tjänare prästämbetets värdighet och förnya i deras hjärtan helighetens Ande. Må de av dig, Herre, ta emot sitt uppdrag och genom ett föredömligt leverne verka för det kristna livets förnyelse.

Vid biskopsvigning

Utjut över denne din utvalde ledarskapets Ande, den kraft som du gav åt din älskade Son Jesus Kristus och som han gav åt de heliga apostlarna för att de på varje ort skulle grunda din Kyrka, din helighets tempel, till ditt namns eviga lov och ära.

Före själva vigningen sjunger församlingen allhelgonalitanian (s. 323) medan kandidaterna ligger utsträckta på golvet som tecken på att de ger sitt liv till Gud för att göra tjänst i hans Kyrka. I ämbetsvigningen ingår också många andra moment inom ramen för en högtidlig mässa.

DE SJUKAS SMÖRJELSE

Kyrkan erbjuder smörjelsens sakrament åt alla svårt sjuka för att de, om så är Guds vilja, skall få hälsan igen och för att de skall få syndernas förlåtelse samt lindring och styrka i sitt lidande. Den som är allvarligt sjuk behöver Guds nåd för att stå emot modlöshet och frestelser och för att bevara själens styrka och förtröstan på Gud.

Man ger de sjukas smörjelse också till en medvetlös om man kan förmoda att han eller hon gärna skulle ta emot den. I detta fall används en kortare form. Sakramentet kan meddelas på nytt om den sjuke tillfrisknar men senare insjuknar på nytt, eller om samma sjukdom leder till en kris. Det kan även ges till den vars krafter avtagit på grund av allmän ålderdomssvagheter, även om vederbörande inte kan anses allvarligt sjuk. Det kan ges till barn som är gamla nog att förstå att sakramentet är avsett att ge dem mod och hjälp i sjukdomen.

P. Frid vare över detta hus och alla som bor häri.

Han stänker vigvatten och säger:

P. Må detta vatten påminna dig och oss om vårt dop till frälsning i Kristi död och uppståndelse.

- P. Kära vänner, vi läser i evangeliet om de sjuka som kom till Herren Jesus Kristus och bad att han skulle bota dem. Han, som har lidit så mycket för oss, är nu här mitt ibland oss, som har samlats i hans namn. Genom aposteln Jakob lär han oss: »Är någon av er sjuk, skall han kalla till sig de äldste i församlingen, och de skall smörja honom med olja i Herrens namn och be böner över honom. Deras bön i tro skall rädda den sjuke, och Herren skall göra honom frisk. Och har han syndat, skall han få förlåtelse« (Jak 5:14-15). Låt oss därför anförtro vår sjuka broder/syster åt Kristi nåd och kraft så att han/hon kan finna lindring och vinna hälsa till kropp och själ.

Om den sjuke inte biktat sig, säger prästen:

- P. Låt oss besinna oss och bekänna våra synder, så att vi blir väl beredda att fira denna heliga handling.
- A. Jag bekänner ... (som i mässan).
- P. Gud allsmäktig förlåte oss våra synder
i sin stora barmhärtighet
och före oss till det eviga livet.
- A. Amen.

Någon av de närvarande eller prästen själv läser något lämpligt stycke ur den heliga Skrift, till exempel:

När Jesus gick in i Kafarnaum kom en officer fram till honom och bad om hjälp: »Herre, min tjänare ligger förlamad där hemma och har svåra plågor.« Jesus sade: »Skall då jag komma och bota honom?« Officeren svarade: »Herre, jag är inte värd att du går in under mitt tak. Men säg bara ett ord, så blir pojken frisk. Jag är själv en som står under befäl, och jag har soldater under mig, och säger jag till den ene: Gå, så går han, och till den andre: Kom, så kommer han, och säger jag till min tjänare: Gör det här, så gör han det.« Jesus blev förvånad och sade till dem som följde honom: »Sannerligen, inte hos någon i Israel har jag funnit en

så stark tro.« Och till officeren sade Jesus: »Gå. Du trodde och det skall ske.« Och i det ögonblicket blev pojken frisk.
Matt 8:5-10, 13

Efter bibelläsningen följer en förbön. Den kan formuleras på följande sätt:

P. Låt oss i tro och ödmjukhet be till Herren för vår broder/syster N. – Herre, kom i din godhet honom/henne och alla andra sjuka till hjälp.

A. Herre, hör vår bön.

P. Hjälp även alla dem som vårdar de sjuka.

A. Herre, hör vår bön.

P. Skänk lindring åt vår broder/syster och befria honom/henne från allt ont.

A. Herre, hör vår bön.

P. Styrk honom/henne med den heliga smörjelsen, och gör honom/henne fri från all synd och frestelse.

A. Herre, hör vår bön.

P. Ge liv, hälsa och frälsning åt honom/henne som vi nu lägger händerna på i ditt namn.

Prästen lägger händerna på den sjukes huvud.

Om oljan skall välsignas läser prästen följande bön:

P. Gud, du är all trösts Fader,
och genom din Son
vill du bota alla människors sjukdomar.
Hör den bön, som vi ber i tro,
och sänd din helige Ande, han som tröstar och hjälper,
över denna rikt mättade olja,
som du till vår kropps vederkvickelse
har frambragt av olivträdets frukt.
Välsigna ✠ var och en som blir smord med denna olja.
Skydda honom och henne så till kropp och själ,
och bota all sjukdom, all smärta och svaghet.
Herre, må du välsigna din heliga olja åt oss
i vår Herres, Jesu Kristi, namn.

Han som med dig lever och råder i all evighet.

A. Amen.

Om oljan redan är välsignad ber prästen följande tacksägelse:

P. Välsignad är du, Gud Fader allsmäktig, som har sänt din Son i världen för oss och för vår frälsning.

A. Välsignad är Gud.

P. Välsignad är du, Gud evige Son, som har stigit ner och blivit en av oss för att bota våra sjukdomar.

A. Välsignad är Gud.

P. Välsignad är du, Gud helige Ande och tröstare, som stärker oss i vår kroppsliga svaghet med din beständiga kraft.

A. Välsignad är Gud.

P. Herre, ge din tjänare (tjänarinna), som i tro skall bli smord med denna heliga olja, styrka att bära alla sina plågor, och trösta honom/henne i hans/hennes svaghet.

A. Amen.

Prästen smörjer den sjukes panna och händer och säger:

P. Må Herren genom denna heliga smörjelse och sin stora godhet och barmhärtighet komma dig till hjälp med den helige Andes nåd.

S. Amen.

P. Så att du befrias från all synd och frälst får stå upp igen.

S. Amen.

Prästen ber så för den sjuke med en sammanfattande bön.

P. Herre Jesus Kristus,
du har blivit människa som vi
för att frälsa oss och bota våra sjuka.
Se i nåd till din tjänare (tjänarinna)
som hoppas på hälsa till kropp och själ.
I ditt namn har vi smort honom/henne

med den heliga oljan,
för att du skall styrka och trösta honom/henne
och så låta honom/henne återfå sina krafter
och övervinna sin sjukdom.
Du, som har inbjudit honom/henne
att dela ditt lidande,
ge honom/henne även hoppet om
att hans/hennes sjukdom och smärta bär frukt.
Du som lever och råder i evighet.

A. Amen.

Alla närvarande ber därefter tillsammans Herrrens bön. Därefter ges eventuellt kommunionen åt den sjuke. Till slut utdelar prästen följande (eller liknande) välsignelse:

P. Må Gud Fadern välsigna dig.

A. Amen.

P. Må Gud Sonen bota dig.

A. Amen.

P. Må Gud den helige Ande upplysa dig.

A. Amen.

P. Må han bevara din kropp och frälsa din själ.

A. Amen.

P. Må han bo i ditt hjärta och föra dig till det eviga livet.

A. Amen.

P. Må Gud allsmäktig, Fadern, ✠ och Sonen och den helige Ande välsigna er alla.

A. Amen.

De sjukas smörjelse kan också meddelas inom ramen för en mässa i sjukrummet eller i kyrkan. I det senare fallet kan smörjelsen ges till flera sjuka och gamla samtidigt.

DEN SISTA VÄGKOSTEN (VIATICUM)

Kyrkan bistår den döende med den heliga kommunionen som en vägkost (viaticum) på den allra sista delen av jordevandringen.

P. Frid vare över detta hus och alla som bor häri.

Prästen kan bestänka den sjuke med vigvatten. Därefter säger han:

Kära vänner, innan Herren Jesus Kristus lämnade denna värld för att gå till Fadern, gav han oss sin kropp och sitt blods Sakrament för att stärka oss i den stund då vi själva skall lämna denna värld för att gå till honom. Och därmed gav han oss samtidigt en underpant på vår egen uppståndelse. Låt oss, förenade i Kristi kärlek, be för vår broder/syster N.

Här kan den sjuke bikta sig (åtminstone i allmänna ordalag), varvid övriga närvarande lämnar rummet. I annat fall säger prästen:

Låt oss besinna oss och bekänna våra synder, så att vi blir väl beredda att fira denna heliga handling.

A. Jag bekänner ... (som i mässan).

P. Gud allsmäktig förlåte oss våra synder
i sin stora barmhärtighet
och före oss till det eviga livet.

A. Amen.

P. Genom de heliga frälsningsmysterierna må Gud allsmäktig efterskänka dig alla straff i detta och det kommande livet. Må han öppna paradiset portar för dig och föra dig in i den eviga glädjen.

eller:

Med den fullmakt jag mottagit av den Apostoliska stolen meddelar jag dig fullkomlig avlat och förlåtelse för alla dina synder, i Faderns och ✠ Sonens och den helige Andes namn.

Någon av de närvarande kan läsa en kort bibeltext, till exempel:

Vid den tiden sade Jesus: »Den som äter mitt kött och

dricker mitt blod har evigt liv, och jag skall låta honom uppstå på den sista dagen. Ty mitt kött är verklig föda, och mitt blod är verklig dryck. Den som äter mitt kött och dricker mitt blod förblir i mig och jag i honom. Liksom den levande Fadern har sänt mig och jag lever genom Fadern, skall också den som äter mig leva genom mig. Detta är brödet som har kommit ner från himlen, ett annat bröd än det som fäderna åt. De dog, men den som äter detta bröd skall leva i evighet.«
Joh 6:54-58

Den sjuke bekänner därefter sin tro:

P. Tror du på Gud Fader allsmäktig, himmelens och jordens skapare?

S. Ja.

P. Tror du på Jesus Kristus, hans ende Son, vår Herre, som blev född av jungfrun Maria, pinades, dog och blev begravnen, som uppstod från de döda och sitter på Faderns högra sida?

S. Ja.

P. Tror du på den helige Ande, den heliga katolska kyrkan, de heligas samfund, syndernas förlåtelse, köttets uppståndelse och ett evigt liv?

S. Ja.

Nu följer eventuellt en förbön, som kan formuleras på följande sätt:

P. Herre, du har givit oss ett yttersta bevis
på din kärlek till oss
och överlämnat dig själv åt döden
för att ge oss livet:
till dig ber vi för vår broder/syster N.

A. Herre, hör vår bön.

P. Herre, du har sagt: den som äter mitt kött
och dricker mitt blod, han har evigt liv:
till dig ber vi för vår broder/syster N.

A. Herre, hör vår bön.

- P. Herre, du har inbjudit oss till det gästbud,
där varken sorg eller klagan eller smärta
mer skall finnas
och där vi inte mer skall vara skilda
från dig eller varandra:
till dig ber vi för vår broder/syster N.
- A. Herre, hör vår bön.

Alla ber tillsammans Herrens bön. Därefter lyfter prästen hostian och säger:

- P. Se Guds Lamm, som borttager världens synder. Saliga
de som blivit kallade till Lammets måltid.
- A. Herre, jag är icke värdig att du går in under mitt tak.
Men säg blott ett ord, så blir jag helad.

Prästen ger Sakramentet åt den sjuke med orden:

- P. Kristi kropp.
S. Amen.
- P. Kristi blod.
S. Amen.
- P. Kristi kropp och blod bevare dig till det eviga livet.
S. Amen.
- P. Låt oss bedja. Gud, din Son är för oss vägen, sanningen
och livet. Se i din godhet till din tjänare (tjänarinna) N.,
som sätter sitt hopp till dina löften, och här har blivit
stärkt med din Sons heliga kropp (och blod). Låt ho-
nom/henne nu i frid få gå hem till ditt eviga rike. Ge-
nom samme Kristus, vår Herre.
- A. Amen.
- P. Välsigne er Gud allsmäktig, Fadern, ✠ och Sonen och
den helige Ande.
- A. Amen.

Jfr även s. 577.

BÖNER VID EN DÖDSBÄDD

Långsamt och med korta uppehåll läser man några av följande ord för den döende:

Vem kan skilja oss från Kristi kärlek? Rom 8:35

Om vi lever, lever vi för Herren,
och om vi dör, dör vi för Herren. Rom 14:8a

Vare sig vi lever eller dör, tillhör vi Herren.
Vi har en evig boning i himlen. Rom 14:8b

Vi skall få vara hos Herren för alltid. Jfr 1 Thess 4:17b

Vi har gått över från döden till livet,
ty vi älskar varandra. Jfr 1 Joh 3:14

Herren är mitt ljus och min frälsning. Ps 27:1

Min själ törstar efter Gud, efter den levande Guden. Ps 42:3

Vi skall få se Gud sådan han är. Jfr 1 Joh 3:2

Till dig, o Herre, upplyfter jag min själ. Ps 25:1

Jag skall få se Herrens goda i de levandes land. Ps 27:13

Om jag än vandrar i dödsskuggans dal,
fruktar jag intet ont, ty du är med mig. Ps 23:4

Kom, ni som har fått min Faders välsignelse, och överta det rike
som har väntat er sedan världens skapelse. Matt 25:34

Jag säger dig:
I dag skall du vara med mig i paradiset. Jfr Luk 23:43

I min Faders hus finns många boningar, säger Herren.
Jfr Joh 14:2

Jesus säger: Fader, jag vill att där jag är, skall också de som
du har gett mig vara tillsammans med mig, så att de får se
min härlighet. Joh 17:24

Jesus säger: Jag går bort och bereder plats för er,
för att också ni skall vara där jag är. Joh 14:3

Jesus säger: Alla som ser på Sonen och tror på honom
 skall ha evigt liv. Och jag skall låta dem uppstå
 på den sista dagen. Joh 6:40

I dina händer, Herre Gud, lämnar jag min ande. Jfr Luk 23:46

Herre Jesus, ta emot min ande. Apg 7:59

Heliga Maria, be för mig.

Andra böner: psaltarpsalmerna 22 (s. 233), 23 (s. 379), 24 (s. 280), 91 (s. 95),
 121 (s. 386); söndagens completorium (s. 94–98).

DÅ DÖDEN ÄR HELT NÄRA

Du kristna själ, bryt upp från denna värld
 i Guds, den allsmåttige Faderns namn,
 ty han har skapat dig,
 i Jesu Kristi, Guds Sons namn,
 ty han har lidit och dött för dig,
 i den helige Andes namn, ty han är utgjuten i dig.
 Må du idag finna fridens ort
 och din boning hos Gud i det heliga Sion
 tillsammans med Guds moder, jungfrun Maria,
 den helige Josef och alla Guds änglar och helgon.

Dig, vår broder/syster N., anförtror vi åt Gud allsmåttig,
 och åt honom, din Skapare, överlämnar vi dig,
 för att du må återvända till honom
 som har danat dig av jordens stoft
 och blåst in livets ande i dig.
 Må Maria, den saliga jungfrun, änglarna och alla helgon
 komma dig till mötes när du nu far hädan från detta liv.
 Må Kristus göra dig fri, han som blev korsfäst för dig.
 Må Kristus, den levande Gudens Son,
 föra dig in i sitt paradiset
 och som den sanne Herden upppta dig i sin hjord.
 Må Kristus göra dig fri från alla dina synder
 och ge dig en plats bland sina utvalda.
 Må du få se din Frälsare ansikte mot ansikte
 och skåda Gud i all evighet. Amen

∇. Herre, tag emot din tjänare/tjänarinna i ditt rike, där du ger honom/henne den frälsning som han/hon hoppas på av din barmhärtighet.

℞. Amen

∇. Herre, befria din tjänare/tjänarinna från all hans/hennes bedrövelse.

℞. Amen.

∇. Herre, befria din tjänare (tjänarinna) genom Jesus Kristus, vår Frälsare, som för oss gick igenom den bittra döden och gav oss det eviga livet.

℞. Amen.

Salve Regina, s. 409.

NÄR DÖDEN HAR INTRÄTT

∇. O Guds helgon, kom honom/henne till hjälp, ni Herrens änglar, skynda honom/henne till mötes:

℞. tag emot hans/hennes själ och bär honom/henne fram inför den Högstes ansikte.

∇. Må Kristus ta emot dig, han som kallat dig, och må änglarna föra dig till Abrahams sköte:

℞. tag emot hans/hennes själ och bär honom/henne fram inför den Högstes ansikte.

∇. Giv honom/henne, o Herre, den eviga vilan, och låt det eviga ljuset lysa för honom/henne.

℞. Tag emot hans/hennes själ och bär honom/henne fram inför den Högstes ansikte.

∇. Låt oss bedja. Gud, alla troendes Skapare och Återlösare, åt dig anbefaller vi vår avlidne broder (avlidna syster) N. I världens ögon är han/hon död. Låt honom/henne leva med dig. Utplåna i din barmhärtighet det han/hon av mänsklig svaghet har felat och ge honom/henne en plats i helgonens himmelska gemenskap. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

℞. Amen.

BEGRAVNING

Vid begravning överlämnar Kyrkan den avlidne i Skaparens händer och ber att Jesu död och uppståndelse skall fullbordas i den människa som Gud har skapat till sin avbild och bestämt till evigt liv. Gudstjänsten är en förbön för den döde och en påminnelse för de levande om vår kristna förvisning att döden redan är besegrad. »För dem som tror på dig blir livet inte utsläckt, blott förvandlat: när denna vår jordiska boning bryts ner, är en evig boning beredd åt oss i himmelen« (ur prefation I för avlidna).

Formerna för begravningsakten varierar efter omständigheterna. Den inleds i kyrkan eller gravkapellet med en själamässa eller en ordets gudstjänst. Denna avslutas med avskedstagandet.

Avskedstagandet

Officianten hedrar den dödes stoft, som varit ett tempel åt den helige Ande (jfr 1 Kor 3:16), med vigvatten och rökelse. Under tiden kan man sjunga följande sång (eller annan lämplig psalm):

- ∞. O Guds helgon, kom honom/henne till hjälp,
ni Herrens änglar, skynda honom/henne till mötes:
℞. tag emot hans/hennes själ och bär honom/henne fram
inför den Högstes ansikte.
∞. Må Kristus ta emot dig, han som kallat dig,
och må änglarna föra dig till Abrahams sköte:
℞. tag emot hans/hennes själ och bär honom/henne fram
inför den Högstes ansikte.
∞. Giv honom/henne, o Herre, den eviga vilan,
och låt det eviga ljuset lysa för honom/henne.
℞. Tag emot hans/hennes själ och bär honom/henne fram
inför den Högstes ansikte.

Därefter säger officianten:

- O. Fader, vi överlämnar vår broder (syster, vän) N. i dina händer. Du har lovat att alla som avsomnar i Kristus skall uppstå med honom på den yttersta dagen. [Vi tackar dig för allt du har gjort för N. i detta livet, för alla bevis på din godhet och tecken på de heligas gemenskap i Kristus.] Barmhärtige Gud, hör vår bön för honom/henne och öppna för honom/henne porten till ditt paradys. Hjälp oss som ännu lever kvar på jorden

att trösta varandra med trons ord och löften [till dess att vi alla förenas i Kristus och så tillsammans med vår broder (syster, vän) för evigt får leva hos dig]. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

A. Amen.

När kistan bärs ut kan man sjunga följande sång (eller annan lämplig psalm):

In i Guds paradiset må änglarna föra dig,
må martyrerna mottaga dig när du kommer
och ledsaga dig in i den heliga staden Jerusalem.

Vid graven

O. Gud, du har lagt jordens grund, du har format himlarna och givit stjärnorna deras bestämda plats; du har i dopets bad förnyat människan, som hölls fången i dödens snara. Du har låtit Jesus Kristus, vår Herre, krossa dödsrikets bojor, och du har för att frälsa de troende låtit honom uppstå och bjudit honom att uppväcka de kristtrogna, hans lemmar, från döden. Välsigna ✠ denna grav, o Herre, och låt din tjänare (tjänarinna) vila här i frid och vid den yttersta domen nå fram till den sanna uppståndelsen, det eviga livet med de saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

A. Amen.

Här kan man en sista gång hedra stoftet med vigvatten och rökelse.

Nedsänkningen

Officianten säger:

Gud har kallat vår broder/syster N. till sig från detta livet.

Vi överlämnar nu hans/hennes kropp till gravens vila.

Men Kristus har uppstått som den förstfödde från de döda:

Han skall förvandla vår förgängliga kropp

och göra den lik hans förklarade kropp.
Därför återlämnar vi vår broder/syster
till Gud och ber att han
må upptaga honom/henne i sin frid.

Under följande ord lägger officianten tre skovlar mull på kistan:

Av jord är du kommen.
Jord skall du åter bli.
Herren Jesus Kristus skall uppväcka dig
på den sista dagen.

Slutligen kan man be några av följande förböner:

- O. Helige Fader, du har i dopet begravt oss med Kristus och uppväckt oss tillsammans med honom: låt oss leva i det nya livet, så att varken liv eller död skiljer oss från honom.
- A. Herre, hör vår bön.
- O. Gode Fader, du ger oss det levande brödet som kommit ner från himlen: ge oss ditt eviga liv och uppståndelsen på den yttersta dagen.
- A. Herre, hör vår bön.
- O. Herre, du lät en ängel bringa tröst åt din Son i Getsemane: låt oss när vår sista timme nalkas känna det ljuva hoppet om härligheten.
- A. Herre, hör vår bön.
- O. Du gjorde Kristus till Herre över levande och döda: uppväck de döda och låt dem leva med honom i evig härlighet.
- A. Herre, hör vår bön.

Därefter ber alla tillsammans Herrens bön. Officianten kan också be följande bön:

- O. Gud, allsmäktige Fader, du har i dopet och konfirmationen präglat oss med korsets tecken och gett oss del i Kristi uppståndelses hemlighet. Ge din tjänare/tjänarinna N. odödlighetens gåva, och upptag honom/henne i

de utvaldas församling i himlen. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre och Gud, som med dig, Fader, och den helige Ande lever och råder från evighet till evighet.

R. Amen.

Akten avslutas med följande avskedsönskan:

∅. Herre, ge honom/henne den eviga vilan.

R. Och låt det eviga ljuset lysa för honom/henne.

VÄLSIGNELSEHANDLINGAR

Följande välsignelseformulär kan och skall anpassas till de konkreta omständigheterna.

VÄLSIGNELSE AV VATTEN

Allsmäktige, evige Gud,
du källa och upphov till allt liv för kropp och själ,
välsigna ✠ detta vatten,
som vi skall bruka som ett tecken på vår tro,
som en bön om syndernas förlåtelse
och som ett skydd mot alla sjukdomar
och mot onskans anslag.
Låt din nåd och din barmhärtighet komma oss till mötes,
och låt levande vatten bryta fram i oss
som en källa till evigt liv,
så att vi med rent hjärta kan nalkas dig,
trygga för alla faror till kropp och själ.
Genom Jesus Kristus, vår Herre.

VÄLSIGNELSE AV DET NYA HEMMET

- O. I Faderns och Sonens och den helige Andes namn.
 A. Amen.
 O. Frid vare med detta hus och alla som bor däri.

Mina vänner, låt oss vända oss i bön till Kristus, som ville födas av jungfrun Maria och bo ibland oss. Vi ber att han ville gå in under detta tak och välsigna detta hem med sin närvaro. Må han alltid finnas mitt ibland er, göra er kärlek stark, ta del av er glädje, lindra er sorg. Låt er ledas av hans bud och förebild, så att detta hem blir en plats där kärleken bor och där människor kan märka en doft av Kristus.

Officianten eller en familjemedlem läser ett stycke ur den heliga Skrift, exempelvis:

Medan Jesus och hans lärjungar var på väg gick de in i en by, och en kvinna som hette Marta bjöd Jesus hem till sig. Hon hade en syster vid namn Maria, som satte sig vid Herrens fötter och lyssnade till hans ord. Men Marta tänkte på allt hon hade att ordna med. Hon kom och ställde sig framför Jesus och sade: »Herre, bryr du dig inte om att min syster låter mig ensam ordna med allt? Säg åt henne att hjälpa till.« Herren svarade henne: »Marta, Marta, du gör dig bekymmer och oroar dig för så mycket, fast bara en sak behövs. Maria har valt det som är bäst och det skall inte tas ifrån henne.«
 Luk 10:38-42

Andra förslag: 1 Mos 18:1-10; Mark 1:29-30; Luk 19:1-9; Luk 24:28-32. Responsoriepsalm ad libitum: Ps 112 (Salig är den som fruktar Herren); Ps 127 (Herren skall bygga ett hus åt oss); Ps 128 (Så blir den välsignad, som fruktar Herren).

Förböner

- O. Vi vänder oss nu till Kristus, himlens och jordens Herre, som blev människa som vi och ville bo ibland oss.
 Låt oss säga:
 A. Stanna hos oss, Herre.

- O. Herre Jesus Kristus, du som helgade Marias och Josefs liv tillsammans – kom till detta hus och stanna där, så att man känner att du är dess främste gäst.
- A. Stanna hos oss, Herre.
- O. Du som är hörnstenen i Guds heliga tempelbygge – låt oss bli levande stenar i Anden, så att Gud kan bo i oss.
- A. Stanna hos oss, Herre.
- O. Du som lär oss att bygga vårt hus på den fasta klippan – låt denna familj bygga sitt liv på ditt ord, bevaras från splittring och villigt tjäna dig.
- A. Stanna hos oss, Herre.
- O. Du som saknade eget hem och gärna tog in hos dina vänner – låt detta hem stå öppet för dem som behöver hjälp, tröst och vänskap.
- A. Stanna hos oss, Herre.
- O. Låt oss nu, som Guds familj, be den bön som vår Herre Jesus Kristus själv har lärt oss:
- A. Fader vår ...

Officianten fortsätter med upplyfta händer:

- O. Herre Jesus Kristus, var oss nära då vi inviger detta nya hem och utgjut över det ✠ din rika välsignelse. Låt dem som bor här ha sin tillflykt i dig, följas av dig när de går ut till sitt arbete och finna dig här när de kommer åter, till dess att de når fram till den boning du berett åt dem i Faderns hus. Du som lever och råder i evighet.
- A. Amen.

Välsignelsen

- O. Detta vatten skall påminna oss om vårt dop till Kristus, han som med sin död och uppståndelse har skänkt oss evig glädje.

Officianten stänker vigvatten i de olika rummen. Sedan säger han:

- O. Må Kristi frid råda i era hjärtan,
 må Kristi ord ta sin boning ibland er,
 och må allt ni gör, i ord och gärningar,
 ske i Kristi namn.
 I Faderns, ✠ och Sonens och den helige Andes namn.
- A. Amen.

ÅRLIG VÄLSIGNELSE AV HEMMET VID JUL ELLER PÅSK

- O. Frid över detta hus och alla som bor däri.

Kristus föddes som människa bland människor, för att vara Gud mitt ibland oss. Idag vill han besöka ert hem genom mig, sin tjänare, som kommer med frid och glädje genom Guds ord och Kyrkans bön. Ta emot honom och bered era hjärtan att lyssna till vad han säger, så att han blir den viktigaste personen i ert liv.

Därefter läser man ett stycke ur Bibeln, t ex Matt 7:24–28, Ef 4:1–7, Kol 3:12–25, Apg 2:44–47, Luk 19:1–10 eller Joh 1:35–39. Man kan hålla en kort homilia över läsningen och om välsignelsens innebörd.

Förböner och välsignelse

A. Under jultiden

- O. Jesus föddes in i en mänsklig familj och välsignade så vårt liv tillsammans. Vi ber honom att välsigna denna familj, stärka den i tron, kärleken och enheten och skänka den frid och välgång. Låt oss bedja:
- A. Stanna hos oss, Herre.
- O. Herre, när du föddes i Betlehem av Maria under Josefs beskydd visade du hur högt du värderar den mänskliga familjen. Ge oss trohet mot varandra och respekt för andras trohet.
- A. Stanna hos oss, Herre.

- O. Du blev enligt Faderns vilja medlem i den mänskliga familjen. Lär oss vad som är Guds vilja och gör oss villiga att utföra den, dag efter dag.
- A. Stanna hos oss, Herre.
- O. Du har genom dopet införlivat oss i Kyrkan, din familj. Gör oss till levande lemmar i henne.
- A. Stanna hos oss, Herre.
- O. Du ville att Kyrkan från början skulle samlas i bön med Maria, din mor. Låt denna familj genom bönen och sakramenten stärkas i tron, kärleken och enheten.
- A. Stanna hos oss, Herre.
- O. Du växte upp i Nasaret, för att en dag träda fram som världens Frälsare. Låt barnen växa till i styrka och visdom och bli till glädje i familj, kyrka och samhälle.
- A. Stanna hos oss, Herre.
- O. Den heliga familjen i Nasaret levde av sitt arbete. Låt också denna familj genom sitt arbete leva ett liv i trygghet och värdighet.
- A. Stanna hos oss, Herre.
- O. (Vi tänker nu på våra vänner, släktingar, våra anhöriga som inte är här och våra avlidna ...)
- A. Fader vår ...
- O. Gud vår Fader, när din Son föddes i Betlehem visade du oss vad en familj är. Välsigna ✠ familjens medlemmar, deras liv tillsammans, deras hem och egendom. Låt dem troget hålla dina bud och bli rika på goda gärningar. Stärk dem i tron, låt dem mogna i kärleken och komma dig och varandra närmare dag för dag, till dess de en gång samlas i sitt hem i himlen. Genom Jesus Kristus, vår Herre.
- A. Amen.

Man stänker vigvatten i de olika rummen.

B. Under påsktiden

- O. I denna påskens glädjetid tänker vi på hur Kristus, uppstånden från de döda, blev källan och grunden till vår gemenskap. Drivna av den helige Ande ropar vi till honom:
- A. Stanna hos oss, Herre.
- O. Herre Jesus Kristus, efter din uppståndelse från de döda visade du dig för dina lärjungar och gav dem din frid. Låt denna familj känna din närvaro och leva tillsammans i din frid och glädje
- A. Stanna hos oss, Herre.
- O. Du nådde uppståndelsens härlighet genom lidande och kors. Lär alla i denna familj att stödja och uppmuntra varandra i livets svårigheter.
- A. Stanna hos oss, Herre.
- O. Du åt och drack med dina lärjungar efter uppståndelsen och visade dig för dem genom att bryta brödet. Låt denna familj genom den heliga mässan bli stärkt i sin tro och värd i sin kärlek.
- A. Stanna hos oss, Herre.
- O. När dina lärjungar var samlade på pingstdagen fyllde du huset där de satt med din helige Ande. Sänd samme Ande över denna din familj, så att de fylls av mod och kraft och blir dina vittnen för sin omgivning.
- A. Stanna hos oss, Herre.
- O. (Vi tänker nu på våra vänner, släktingar, våra anhöriga som inte är här och våra avlidna ...)
- A. Fader vår ...
- O. Välsignad är du Herre, våra fäders Gud, du som i det Gamla förbundet lät bestryka husens dörrposter med påskalamets blod till skydd mot ondskans makt och som i tidens fullbordan gav oss din egen Son som det sanna Påskalammet, som tar bort all världens synd.

Skydda detta hem, kom själv och bo i det, fyll det med din nåd och utgjut här din välsignelse ✠ i rikaste mått. Låt din Ande bo i hjärtat på gamla och unga, så att de fylls med uppståndelsens glädje och kärlek till varandra. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

A. Amen.

Man stänker vigvatten i de olika rummen.

VÄLSIGNELSE AV EN BLIVANDE MOR

O. Vår hjälp är i Herrens namn,

A. hans som har skapat himmel och jord.

O. Låt oss bedja: Eviga Ord, du har blivit människa och du har fötts av en kvinna till denna jord. Maria fick ta emot dig som den första, hon bar dig i nio månader under sitt hjärta och gav dig sin kärlek och vård när du var ett hjälplöst barn. Vi tackar dig för att du valde att komma till oss på detta sätt. Se nu till din tjänarinna N, som önskar att få din välsignelse för sig och för sitt barn. Fyll henne med vördnad för det under som nu håller på att ske i henne. Ge henne kraft att bära moderskapets besvär. Bevara henne från allt som kan skada henne eller hennes barn. Håll din skyddande hand över dem båda, du som med Fadern och den helige Ande lever och råder, från evighet till evighet.

A. Amen.

O. Fadern i himlen, som vakar över oss, Herren Jesus Kristus, som blivit vår broder, och den helige Ande, som blivit utgjuten i våra hjärtan, välsigne ✠ och bevara dig och ditt barn för allt ont och före er båda till det eviga livet. Och må vår Herres moder Maria med sin förbön vara dig nära under din väntans tid och ge dig en lycklig nedkomst.

Gud, den allsmågtige och Treenige, Fadern, ✠ Sonen och den helig Ande, låte sin välsignelse stiga ner över er alla och alltid vila över er.

A. Amen.

BARNVÄLSIGNELSE

1. Välsignelse av ett nyfött barn (före dopet)

O. Vår hjälp är i Herrens namn,

A. hans som har skapat himmel och jord.

O. Herren säger:

Den som tar emot ett sådant barn i mitt namn,
han tar emot mig.

Låt oss bedja:

Gud, allsmågtige Fader,

all välsignelses källa

och den som bevarar barnen,

vänd din blick till detta barn

och välsigna ✠ det i väntan på

att det skall återfödas

av vatten och helig Ande,

bli en levande lem i din Kyrka och ditt rike

och tillsammans med oss lovprisa dig

i din församling.

Genom Jesus Kristus, vår Herre.

eller:

O. Herren Jesus må välsigna ✠ dig, N.,
och bevara dig i sin kärlek.

A. Amen.

Över föräldrarna:

O. Genom Jungfrun Marias nedkomst
skänkte Gud världen stor glädje.

Må han fylla ert hjärta med helig glädje

och bevara er och ert barn för evigt.
I Faderns, ✠ och Sonens och den helige
Andes namn.

A. Amen.

2. Välsignelse av mindre barn

O. Vår hjälp är i Herrens namn,

A. hans som har skapat himmel och jord.

O. Låt oss bedja. Herre Jesus Kristus, när man bar fram barn till dig lade du händerna på dem och bad för dem.

Officianten lägger handen på barnens huvuden. Han fortsätter:

O. Du sade: Hindra inte barnen från att komma hit till mig! Guds rike tillhör sådana som de, och deras änglar i himlen ser alltid min Faders ansikte. Låt nu din rika välsignelse komma över dem så att de växer till i ålder och visdom, den sanna visdom som är du själv. Låt dem alltid leva i din närhet, älska Gud och människor med din kärlek, se världen med dina ögon och för sina närmaste bli ett tecken på din närvaro. Gör oss vuxna värdiga denna väldiga gåva och detta stora ansvar: att leda nya människor till mognad för det jordiska samhället och det himmelska riket. Låt oss tillsammans få möta dig i vår himmelske Faders hus, du världens Frälsare.

Gud allsmäktig, Fadern, ✠ och Sonen och den helige Ande, beskydde er alla för allt ont och före er genom denna världen till det eviga livet.

A. Amen.

3. Välsignelse av större barn

O. Vår hjälp är i Herrens namn,

A. hans som har skapat himmel och jord.

O. Låt oss bedja. Allsmäktige Gud, välsigna ✠ dessa barn. De lever i en värld full av faror och frestelser. Låt inget

i världen ta deras glädje ifrån dem. Låt inget locka dem bort från dig. Låt inget ont hända dem. Låt dem möta vuxna människor som är verkliga föredömen för dem, och skydda oss alla, så att vi bevarar dopets vita kläd-
nad ren och obefläckad till himlens glädje. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

Och Gud allsmäktig, Fadern, ✠ och Sonen och den helige Ande, beskydde er alla för allt ont och före er genom denna världen till det eviga livet.

A. Amen.

4. Välsignelse av ett sjukt barn

O. Vår hjälp är i Herrens namn,

A. hans som har skapat himmel och jord.

O. O Gud, från dig får barndomen sin glädje och ungdomen sin kraft: räck ut din mäktiga hand över detta barn (över N.), som redan i unga år får erfara människolivets hårda villkor: gör honom/henne frisk och stark, låt honom/henne fylla sina dagars mått med din kraft och alltid troget och helhjärtat tjäna dig. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

A. Amen.

O. Barmhärtighetens Fader och all trösts Gud, du sörjer med allehanda goda gåvor för din skapelse och du helar kropp och själ: res upp detta barn från sjukbädden och överlämna det åt dess föräldrar. Låt det växa till i ålder och visdom inför dig och människor, tjäna dig i alla sina livsdagar i helighet och rättfärdighet och tacka dig för din barmhärtighet. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

A. Amen.

Officianten lägger händerna på det sjuka barnet och säger:

O. Så säger Herren: »De skall lägga sina händer på sjuka och göra dem friska.« Genom de heliga apostlarna Pet-

rus och Paulus och alla helgons förtjänster må Jesus, Marias son och världens Frälsare och Herre, vara dig mild och nådig och resa dig upp.

A. Amen.

O. Gud, den allsmåktige, Fadern, ✠ Sonen och den helig Ande, låte sin välsignelse stiga ner över er alla och alltid vila över er.

A. Amen.

eller:

O. Låt oss bedja. För läkaren (N.) och alla som vårdar detta barn: styr deras händer, ge dem ditt ljus.

A. Herre, hör vår bön.

O. För föräldrar, släktingar och vänner: låt detta barn känna deras omtanke och förbön.

A. Herre, hör vår bön.

O. För alla sjuka barn: låt dem få känna din kärlek.

A. Herre, hör vår bön.

O. Låt oss be till vår himmelske Fader så som Jesus själv har lärt oss.

A. Fader vår ...

Officianten lägger händerna på det sjuka barnet och säger:

O. Gud skall vara dig nådig och hjälpa dig. Gud skall ge dig kraft och lindring (när det gör ont). Gud skall aldrig lämna dig ensam. Må han välsigna dig: Fadern, ✠ och Sonen och den helige Ande.

A. Amen.

VÄLSIGNELSE VID FÖRLOVNING

- O. Vår hjälp är i Herrens namn,
A. hans som har skapat himmel och jord.
- O. I ödmjukhet och tacksamhet
ber vi om Guds välsignelse över N. och N.
Vi ber att Gud skall välsigna dem
under denna tid av förberedelse inför äktenskapet,
att de växer i ömsesidig respekt
och i kärlek till varandra,
så att de, i förtröstan och bön,
kan förbereda sig för sin bröllopsdag.

Man läser ett stycke ur den heliga Skrift, exempelvis:

Jesus sade till sina lärjungar: »Liksom Fadern har älskat mig, så har jag älskat er. Bli kvar i min kärlek. Om ni håller mina bud, blir ni kvar i min kärlek, så som jag har hållit min faders bud och är kvar i hans kärlek. Detta har jag sagt er för att min glädje skall vara i er och er glädje bli fullkomlig. Mitt bud är detta: att ni skall älska varandra så som jag har älskat er.«
Joh 15:9-12

Förböner

- O. Så älskade Gud världen att han har gjort oss
till sina barn i Kristus.
Han vill att vi skall vittna om hans kärlek
inför hela världen.
Låt oss i ödmjukhet be till honom:
- Gud vår Fader,
du vill att världen skall känna igen dina barn
genom den kärlek vi har till varandra.
- A. Hjälp oss att bli kvar i din kärlek, Herre.
- O. Genom att älska varandra finner vi livets mening.
A. Hjälp oss att bli kvar i din kärlek, Herre.
- O. Genom kärleken mellan man och kvinna

- visar du oss den sanna kärleken,
den kärlek som aldrig tar slut.
A. Hjälp oss att bli kvar i din kärlek, Herre.

Välsignelse av ringarna

- O. Fader, du har kallat N. och N.
att vara levande tecken på din kärlek.
Vi ber dig, ✠ välsigna dessa ringar (denna ring)
symbolen för deras kärlek till varandra.
Hjälp dem under denna tid av förlovning
att växa i ömsesidig kärlek och respekt
så att de, dag för dag, blir alltmer lika din Son,
han som är Kärleken själv,
Jesus Kristus, vår Herre.
A. Amen.

Välsignelse

- O. Herre, vår Gud, kärlekens upphov och mål,
i din försyn har du fört samman N. och N.
Vi ber dig:
räck ut din hand
och ✠ välsigna dem med din rika nåd,
styrk dem under denna tid av förlovning
och berika den kärlek de har till varandra.
Genom Jesus Kristus, vår Herre.
A. Amen.
- O. Må kärlekens och fridens Gud
bli kvar i er,
vägleda er
och bekräfta era hjärtan i hans kärlek
nu och i all evighet.
A. Amen.

BLASIUSVÄLSIGNELSEN

Utdelas i samband med mässan efter evangeliet (predikan) eller efter slutbönen den 1 februari.

Officianten välsignar två ljus med följande ord:

- O. Vår hjälp är i Herrens namn,
A. hans som har skapat himmel och jord.
- O. Låt oss bedja.
Vi prisar dig, Fader, Herre över vårt liv,
och vi ber dig: välsigna ✠ dessa ljus
och ge åt alla som samlats
på den helige Blasius minnesdag,
hjälp och skydd till kropp och själ.
Skydda dem för sjukdom och olycka
och led dem genom detta livets faror
hem till dina boningar.
Genom din Son Jesus Kristus, vår Herre.
- A. Amen.

Man stänker vigvatten på ljusen. Därefter tänder officianten ljusen och håller dem i form av ett Andreaskors (X) framför halsen på den som ta emot välsignelsen. Han säger:

- O. På förbön av den helige Blasius,
biskop och martyr,
beskydde dig Herren Gud
från halssjukdom och all annat ont,
i Faderns, ✠ och Sonens och den helige Andes namn.
- A. Amen.

Mässan avslutas på vanligt sätt.

Välsignelse av föremål

»Allt som Gud har skapat är gott och ingenting behöver vrakas, om det tas emot med tacksägelse; det helgas genom Guds ord och genom bön.«

1 Tim 4:4-5

VÄLSIGNELSE AV KRISTUSBILD

Officianten håller en kort inledning som förberedelse till välsignelsen. Han kan göra det med dessa eller liknande ord:

- O. Kära vänner, vi har en sann orsak till glädje när vi nu skall välsigna Gud i anledning av denna nya bild av vår Herre Jesus Kristus. Denna heliga bild påminner främst om att Kristus är den osynlige Gudens synliga avbild: Guds evige Son steg ner i Jungfruns sköte, och han är tecknet på och sakramentet för Gud Fader. Han sade: »Den som ser mig, ser Fadern.« När vi vördar denna bild lyfter vi blicken mot Kristus, han som lever och råder med Fadern och den helige Ande i evighet.

Därefter läses ett stycke ur den heliga Skrift (Kol 1:12–20; Joh 14:1, 11).

Välsignelsebön

Officianten ber välsignelsebönen med lyfta händer:

- O. Gode Fader, vi välsignar dig, du människosläktets vän, som sänt ditt Ord till världen för att bli människa genom den rena Jungfrun. Han är vår Frälsare, vår förstfödde broder, lik oss i allt utom i synd. I Kristus har du gett oss den främsta förebilden i helighet: Kyrkan vördar honom som det oskyddade barnet i krubban och den allsmäktige Guden. När hon betraktar hans ansikte, ser hon en bild av din godhet, och när hon lyssnar till livets ord ur hans mun, fylls hon av din vishet.

När hon utforskar djupet av kärlek i hans hjärta,
tänds hon av din Andes eld,
den eld han har tänt för att allt på jorden skall förnyas.
När hon ser honom i purpurns kungliga färg,
tillber hon det blod som tvår henne vit.
När hon jublar över hans uppståndelse,
tar hon redan nu del av Brudgummens härlighet.
Vi ber dig därför, Herre,
att de troende som vördar denna bild
blir fyllda av samma Ande som fanns i Kristus Jesus.
Vi måste ännu bära bilden av den jordiska människan:
må vi en gång också förvandlas
till en bild av den himmelska.
Fader, må din Son bli vägen som leder oss till dig,
sanningen som upplyser våra hjärtan,
livet och brödet på vår vandring.
Må han bli ljuset som skingrar mörkret på vår väg,
klippan där vi får vila oss efter mödorna,
och porten in till det himmelska Jerusalem.
Du som lever och råder i evighet.

A. Amen.

Efter välsignelsebönen lägger officianten rökelse i rökelsekaret och incense-
rar bilden. Under tiden sjunger man en antifon eller psalm om det Kristus-
mysterium som avbildas genom bilden.

Officianten välsignar de närvarande med upplyfta händer:

O. Guds frid, som övergår allt vad vi kan tänka,
bevare era hjärtan och tankar
i kunskapen om och kärleken till Gud
och hans Son, vår Herre Jesus Kristus.

A. Amen.

O. Välsigne er Gud allsmäktig,
Fadern, ✠ och Sonen och den helige Ande.

A. Amen.

Man avslutar lämpligen med en psalm.

VÄLSIGNELSE AV MARIABILD

Officianten och de närvarande gör korstecknet, medan officianten säger:

O. I Faderns, ✠ och Sonens och den helige Andes namn.
A. Amen.

O. Vår Herre Jesus Kristus
föddes av den saliga Jungfrun Maria.
Må hans nåd, och Guds kärlek,
och den helige Andes gemenskap
vara med er alla.

A. Och med din ande.

Därefter håller officianten en kort inledning som förberedelse till välsignelsen; han kan göra det med dessa eller liknande ord:

O. Vi skall välsigna en bild av den saliga jungfrun Maria
(som kallas ....).

Den visar vilka band som finns mellan
Guds Moder och Kristus och hans Kyrka.

Den heliga Maria är moder till Kristus,
som är den synliga avbilden

av den osynlige Guden,
och hon är själv en bild, urbild,

och förebild för Kyrkan.

Bild, ty hon är allt det

som Kyrkan önskar att själv få bli.

Urbild, ty hon är vägen och förebilden

för den fullkomliga föreningen med Kristus.

Förebild, ty hon visar Kyrkan vägen

för dess verk i världen.

Därefter läses ett stycke ur den heliga Skrift: (Luk 1:42–50; Upp 11:19a; 12:1–6a,10b; Luk 1:26–38).

Välsignelsebön

Därefter ber officianten välsignelsebönen med lyfta händer:

O. Vi lovprisar dig, du ofattbare Gud,
som redan före världens skapelse

bestämde att Kristus skulle vara
världsalltets upphov och mål.
I din kärleks plan förenade du
den saliga Jungfrun Maria med honom
som hans moder och förtroga,
som en bild och ett föredöme för Kyrkan,
som allas vår moder och förebedjerska.
Hon är den nya kvinnan,
som helade den skada
som Eva hade vållat.
Hon är dottern Sion,
som förenade sina böner
med patriarkernas längtan
och tog emot honom
som det gamla Israel hade väntat på.
Hon är den fattiga och ringa tjänarinnan
ur vilken rättfärdighetens Sol gick fram,
din Son, vår Herre Jesus Kristus.
Helige Fader, vi ber dig ödmjukt
att de troende, som skall be
inför denna bild av Guds Moder,
blir stärkta av hennes beskydd
och i sitt hjärta fäster den bild
som deras ögon skådar.
Låt dem bli starka i tron
och fasta i hoppet,
låt deras kärlek växa
och deras ödmjukhet bli äkta.
Ge dem uthållighet i motgången
och värdighet om de måste lida nöd,
gör dem till verktyg för freden och rättvisan,
till dess att de har fullbordat vägen
genom denna värld
i kärlek till dig och sin nästa
och når den eviga staden,
där den saliga Jungfrun Maria
ber för oss som Moder
och härskar som drottning

på din Sons högra sida,
hans som lever och råder i evighet.

A. Amen.

Officianten bestänker bilden med vigvatten och incenserar den.

Välsignelse

O. Må Gud, som genom Jungfru Marias Son
vill återlösa alla människor,
göra er rika på sin himmelska välsignelse.

A. Amen.

O. Må ni alltid och överallt
känna er inneslutna i hennes förbön,
som fick föda livets upphov,
Jesus Kristus.

A. Amen.

O. Må ni, som nu vördar hennes minne,
bli stärkta av Andens glädje
och löftet om himmelsk lön.

A. Amen.

O. Och välsigne er Gud allsmäktig,
Fadern, ✠ och Sonen och den helige Ande.

A. Amen.

VÄLSIGNELSE AV HELGONBILD

Officianten och de närvarande gör korstecknet, medan officianten säger:

O. I Faderns, ✠ och Sonens och den helige Andes namn.

A. Amen.

O. Herren Jesus Kristus är sina heligas krona.
Må hans nåd, Guds kärlek
och den helige Andes gemenskap
vara med er.

A. Och med din ande.

Officianten håller en kort inledning som förberedelse till välsignelsen; han kan göra det med dessa eller liknande ord:

- O. Vi skall välsigna Gud genom att välsigna denna bild av den helige (den heliga) N.
Genom att framställa helgonen inför våra blickar vill Modern Kyrkan att vi betraktar de heliga som troget har följt Kristus, så att vi söker den himmelska staden och lär oss på vilken väg vi säkrast kan nå den. De heliga är Jesu Kristi vänner och medarvingar; de är också våra bröder och systrar och välgörare, som älskar oss, är oss nära, ivrigt ber för oss och på underbart sätt har gemenskap med oss.

Därefter läses ett stycke ur den heliga Skrift: (Matt 5:1-12a; Ef 3:14-19; 1 Pet 4:7b-11; 1 Joh 5:1-5).

Välsignelsebön

Officianten ber välsignelsebönen med upplyfta händer:

- O. Låt oss bedja.
Vi upphöjer dig, Herre,
ty du är den ende Helige i alla dina heliga.
Du sände din Son, vår Herre Jesus Kristus till världen som upphov och fullkomnare av all helgelse.
Han sände den helige Ande, Tröstaren,
över den unga Kyrkan:
Anden är rösten som lär oss helighetens hemlighet,
vindfläkten som viskar starkt och ljuvligt,
elden som bränner de troendes hjärtan med kärleken,
det gudomliga utsädet, som ger frukt av alla slag.
Vi prisar dig därför idag, Herre,
för att du gav din Andes gåvor
åt den helige (den heliga) N.
Till hans/hennes ära har vi framställt denna bild.
Vi ber att vi själva får nåden
att följa Herren Jesus i spåren
genom att se den helige (den heliga) N.
som vårt föredöme,

så att vi växer till full mognad i Kristus,
förkunnar evangeliet i ord och gärningar,
bär Herrens kors utan att tveka,
ger vår tid och våra krafter i din och vår nästas tjänst,
lever trogna vår kallelse i det jordiska samhället
och fyller det med Kristi Ande,
med blicken lyft mot de himmelska boningarna,
där du, Fader, och din Son skall ta emot oss.
Du som lever och råder från evighet till evighet.

A. Amen.

Officianten bestänker bilden med vigvatten och incenserar den.

O. Prisa Herren, alla ni hans heliga,
ni som fruktar Herren,
både höga och låga,
ty Herren vår Gud, Allhärskaren,
är nu konung.
Låt oss glädjas och fröjda oss,
låt oss ge honom äran.

Välsignelse

Välsignelsen läses med upplyfta händer:

O. Må Gud, som är de heligas ära och glädje,
välsigna er med evig välsignelse,
när ni nu firar den helige (den heliga) N:s minne.

A. Amen.

O. Må ni på alla helgons förbön
gå fria från allt ont i denna tid,
hämta lärdom ur deras liv,
och bli ivriga att tjäna Gud och nästan.

A. Amen.

O. Må ni sedan med dem alla
gå in i den himmelska staden,
där Kyrkan, vår moder,
får se sina barn förenas med änglarna.

A. Amen.

- O. Och välsigne er Gud allsmäktig,
Fadern, ✠ och Sonen och den helige Ande.
A. Amen.

VÄLSIGNELSE AV KORS

Officianten håller en kort inledning som förberedelse till välsignelsen. Han kan göra det med dessa eller liknande ord:

- O. Vår Herre Jesus Kristus
har velat korsfästas och dö för vår skull.
Hans nåd vare med er alla.
A. Och med din ande.
- O. När vi nu högtidligt skall välsigna detta nya kors,
låt oss då i tro tänka på Guds eviga plan,
som gjorde Korsets mysterium
till barmhärtighetens sakrament.
När vi ser det heliga Korset,
låt oss tänka på
hur kärlekens mysterium fullbordades på Korset,
när Kristus hängde där av kärlek till Kyrkan, sin Brud.
När vi hälsar det heliga Korset,
låt oss då tänka på Kristus,
som från alla jordens hörn församlat Guds folk till ett,
när han genom sitt blod
försonade allt i himmel och på jord.
När vi vördar det heliga Korset,
låt oss tänka på
hur vi kan vara Kristi sanna lärjungar,
som varje dag tar vårt kors på oss och följer i hans spår.
Låt oss så delta i denna gudstjänst,
så att vi bättre förstår Korsets hemlighet
och får erfara dess kraft i våra liv.
Låt oss bedja.

Man iakttar en stunds tystnad. Officianten fortsätter:

Helige Fader, välsignad vare du
som i din överflödande kärlek

förvandlat förbannelsens och dödens tecken
till ett läkemedel som bringar räddning och liv.
Ty när stunden hade kommit för din Son,
vår Herre Jesus Kristus,
vår Överstepräst, Mästare och Konung,
att frambära sig själv som det sanna påskalammet,
lät han sig av fri vilja fästas vid ett kors
och förvandlade det så till livets träd,
till ett offeraltare och till Guds härlighets tron.
När han hade upphöjts från jorden,
segrade han över fienden från urtiden,
och när han hade klätt sig i sin blodröda klädnad
drog han alla människor till sig med kärlekens band.
På Korset sträckte han ut sina händer
och frambar sitt liv som ett offer till Fadern.
Så föddes sakramenten med liv och kraft,
och när han dog på Korset
visade han sanningen i sina ord
att vetekornet måste dö om det skall bära frukt.
Därför ber vi dig, Herre,
att vi, dina trogna som vörda detta tecken,
genom Korset får ta emot frälsningens frukt
i rikaste mått,
den som Kristus genom sitt lidande
har förvärvat åt oss.
Må vi spika fast våra synder
och onda böjelser vid Korset,
må vi genom Korset övertvinna vårt högmod
och få kraft i vårt klenmod.
Må vi i lidanden och svårigheter finna tröst i Korset,
må vi fly till Korset i farans stund
och stärkta av dess kraft
utan skada till kropp och själ
nå fram till dina himmelska boningar,
där du, Fader, med Sonen och Anden
lever och råder från evighet till evighet.

A. Amen.

Korset incenseras, och man sjunger en lämplig psalm.

VÄLSIGNELSE AV ROSENKRANSAR

Herrens ängel ... (Angelus, s. 26).

- O. Herre Jesus Kristus, i rosenkransens hemligheter betraktar vi ditt människoblivande, ditt lidande och ditt förhärlikande. Låt oss därigenom växa i tro, hopp och kärlek och så alltmer likna din heliga Moder. Låt alla för vilka vi ber rosenkransen finna frälsning och frid i tid och evighet.

Till den saliga, alltid rena Gudsmo-
dern Marias ära och till åminnelse av Kristi livs, lidandes och förhärlikandes hemligheter välsignas ✠ och helgas denna rosenkrans i Faderns och Sonens och den helige Andes namn.

Officianten bestänker rosenkransen (rosenkransarna) med vigvatten.

VÄLSIGNELSE AV ANDAKTSLJUS

- O. Jesus säger: Jag är världens ljus. Den som följer mig skall inte vandra i mörkret utan ha livets ljus.

Låt oss bedja. Herre Jesus Kristus, du sanna ljus som lyser för varje människa i denna värld: välsigna ✠ detta (dessa) ljus. Liksom det (de) skall förjaga mörkret och upplysa natten, så låt den helige Andes ljus och eld upplysa och värma våra hjärtan, så att vi finner vägen genom denna världens mörker och faror hem till ditt oförgängliga ljus, där du med Fadern och samme helige Ande lever och råder från evighet till evighet.

- A. Amen.

eller:

- O. Låt oss bedja. Herre Jesus Kristus, den levande Gudens Son, välsigna ✠ dessa ljus i kraft av ditt offer på korset. Liksom ljuset där segrade över mörkret för evig tid, så må dessa ljus, varhelst de tänds och ställs, förjaga mörkrets furste och all hans makt, så att han inte längre

vågar oroa och hota dina tjänare, du allsmäktige Gud, som lever och råder från evighet till evighet.

A. Amen.

Officianten bestänker ljuset (ljusen) med vigvatten.

VÄLSIGNELSE AV BIL ELLER BÅT

När man samlats kan man sjunga en lämplig psalm. Alla gör korstecknet medan officianten säger:

O. I Faderns ✠ och Sonens och den helige Andes namn.

A. Amen.

O. Herren, han som är vägen, sanningen och livet, vare med er alla.

A. Och med din ande.

O. Kristus kom till vår värld för att samla alla Guds skingrade barn till ett. Allt som människor gör för att knyta banden till varandra motsvarar alltså Guds plan. De som är skilda åt av berg och hav och stora avstånd förenas av vägar och fortskaffningsmedel. Låt oss därför be till Herren Gud att han välsignar dem som byggt denna (väg, bil, båt, etc.) och att han håller sin mäktiga hand över dem som skall bruka den.

En av de närvarande läser ett stycke ur den heliga Skrift (Joh 14:6-7; Apg 17:22-28; Jes 40:3-5, Apg 8:26-39, Mark 4:35-41, Luk 3:3-6, Joh 1:47-51 eller Joh 14:1-7).

Officianten kan hålla en mycket kort betraktelse över bibeltexten och innebörden i välsignelsehandlingen. Därefter ber man de lämpligaste av följande intentioner:

O. Låt oss tillsammans be till vår Herre Jesus Kristus, han som är vägen till vårt hemland:

A. Herre, hör vår bön.

O. Herre Jesus, du blev människa och umgicks med människors barn – låt oss känna din närvaro så att vi villigt går din kärleks väg och behandlar varandra med din ömhet och barmhärtighet.

A. Herre, hör vår bön.

- O. Herre Jesus, du vandrade runt i städer och byar för att förkunna evangeliet och bota de sjuka – gå också på våra vägar och torg och ge oss din barmhärtighet.
- A. Herre, hör vår bön.
- O. Herre Jesus, du som kom till lärjungarna när de var nära att sjunka och räddade dem – räck oss din räddande hand när vi kämpar i denna världens stormar.
- A. Herre, hör vår bön.
- O. Herre Jesus, du som slog följe med lärjungarna på vägen till Emmaus – välsigna oss på våra vägar och tänd din eld i våra hjärtan.
- A. Herre, hör vår bön.
- O. Herre Jesus, du som gick före oss in i den himmelska härligheten – stärk oss på vår pilgrimsvandring och ge oss sedan ett rum i din Faders boningar.
- A. Herre, hör vår bön.
- O. Herre Jesus, du som på korset anförtrodde dina lärjungar åt din mor Maria – hör hennes bön för oss, så att vår väg blir trygg och vi en gång får se ditt ansikte för evigt.
- A. Herre, hör vår bön.

VÄLSIGNELSE AV BIL (MOTORCYKEL, ETC.)

Officianten lyfter händerna och säger:

- O. Allsmäktige Gud, skapare av himmel och jord,
du gav i din mångfaldiga visdom
uppdraget åt människan
att bruka, vårda och pryda denna värld:
låt dem som nu skall använda denna bil (motsv.)
färdas i trygghet på alla sina vägar
utan fara för sig själva och andra,
och så i arbete och fritid
alltid känna att Kristus är deras följeslagare,

han som lever och råder med dig och den helige Ande från evighet till evighet.

A. Amen.

VÄLSIGNELSE AV FRITIDSBÅT

Officianten lyfter händerna och säger:

O. Lyssna, Herre, till våra böner
och låt inga vreda vindar eller strömmar
bli oss övermäktiga,
när vi färdas över djupen.
Skydda med din allsmäktiga hand
denna båt från alla faror
och låt dem som skall färdas i den
känna skyddet av din närvaro
och fria från skada och faror till kropp eller själ
trygga nå fram till hamnen.
Genom Jesus Kristus, vår Herre.

A. Amen.

VÄLSIGNELSE AV FARTYG

Officianten lyfter händerna och säger:

O. Gud, du styr din Kyrkas skepp
tvärs igenom denna världens stormar och strömmar:
låt dem som går ombord på detta fartyg
finna den rätta kursen
och utan faror till kropp eller själ utföra sitt uppdrag
och en gång nå den säkra hamnen i evigheten.
Genom Jesus Kristus, vår Herre.

A. Amen.

Man kan nu bestänka platsen, fordonen (fartygen) och de närvarande med vigvatten och sjunga en lämplig psalm. Man avslutar akten med följande välsignelse:

O. Må Herren styra våra steg in på fredens väg och låta oss
nå det eviga livet.

A. Amen.

- O. Välsigne er Gud Allsmäktig,
Fadern, ✠ och Sonen och den helige Ande.

BILISTENS BÖN

Gud, när jag sitter bakom ratten, ge mig då en stadig hand och ett vaksamt öga, så att ingen skadas för min skull. Du har skapat allt liv, och jag har inte rätt att göra mig till herre över eller skada denna gåva. Beskydda mig, och alla som litat på mig, från olycka. Låt mig aldrig bli så fartblind att jag glömmer det vackra i din värld. Fyll mig med ansvar för mitt arbete, och låt mig skiljas från min uppgift så att jag efter färden genom detta livet når mitt eviga mål, din härlighet i himlen. Genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

ALLMÄN VÄLSIGNELSE AV FÖREMÅL

- O. Låt oss bedja. Gud, ditt ord helgar allt, och ingenting är orent av vad du har skapat. Utgjut din rika välsignelse ✠ över detta (denna, dessa) ..., så att alla som enligt din lag och vilja skall bruka det (den, dem) genom att åkalla ditt namn får frälsning och välfärd till kropp och själ. Genom Jesus Kristus, vår Herre.
- A. Amen.

Officianten bestänker föremålet (föremålen) med vigvatten.

VÄLSIGNELSE AV PÅSKMATEN EFTER PÅSKVAKAN

Efter mässan på Påsknatten och/eller Påskdagen säger officianten:

- O. Allas ögon är vända mot dig, halleluja,
A. och du ger dem föda i rätt tid, halleluja.
O. Du öppnar din hand, halleluja,
A. och stillar allt levandes hunger, halleluja.

O. Vårt påskalamm, Kristus, är slaktat, halleluja.

A. Låt oss därför fira högtid, halleluja.

O. Låt oss bedja.

Herre Jesus, efter din uppståndelse
visade du dig för dina lärjungar
och åt och drack med dem.

Välsigna ✠ bröd, ägg, kött och vin
och stanna kvar i vår mitt,
när vi nu skall äta och dricka i glädje över
att du har besekrat ondska och död.

Låt oss växa i vår kärlek till varandra,
och håll oss vakna inför din återkomst,
när du låter oss äta och dricka

vid bordet i ditt rike,
där du enligt ditt löfte
själv skall betjäna oss,
du uppståndne Herre,
som lever och råder i all evighet.

A. Amen.

Maten bestänks med påskvattnet.

Om man välsignar påskmaten utan samband med mässan, kan man först läsa Emmausevangeliet (Luk 24:13, 15, 27–32) eller berättelsen om hur Jesus bjuder sina lärjungar att äta (Joh 21:1–4, 9–12).

Alternativ ordning

VÄLSIGNELSE AV PÅSKMATEN

Efter mässan på Påsknatten och (eller) Påskdagen säger officianten:

O. Låt oss be om Guds välsignelse över påskmaten:

Herre, vår Gud, vid ditt altare har vi fått del
av din Sons förhärligade kropp.

Vi ber dig: välsigna ✠ denna mat (och dryck)
som vi nu tillsammans skall äta i våra familjer.

Låt oss i hem och samhälle
förverkliga den glädje och gemenskap
vi här har fått ta emot och överallt förkunna

vår Herres uppståndelse från de döda.
Han som lever och råder
från evighet till evighet.

A. Amen.

Maten bestänks med påskvattnet.

VÄLSIGNELSE AV PÅSKÄGGEN

O. Herre, välsigna ✠ dessa ägg
som dina tjänare skall äta i tacksamhet
och stor glädje
över vår Herres Jesu Kristi
uppståndelse från de döda,
han som lever och råder
från evighet till evighet.

A. Amen.

VÄLSIGNELSE AV PÅSKBRÖDET

O. Herre Jesus Kristus, du vårt bröd för det eviga livet,
välsigna ✠ detta bröd så som du välsignade de fem
bröden i ödemarken, så att alla som äter det får åtnjuta
både kroppens och själens hälsa, ty du har vänt åter från
dödsriket och lever och råder från evighet till evighet.

A. Amen.

Maten bestänks med påskvattnet.

VÄLSIGNELSE AV BLOMMOR OCH ÖRTER

PÅ MARIE UPPTAGELSES DAG

Denna dag (15 augusti) kan man ta hälsobringande örter till kyrkan. Guds helande kraft i skapelsen skall stärkas genom Kyrkans förbön. Detta helande blev tydligast i Maria. Därför använder liturgin Skriftens utsagor om den gudomliga Visheten på henne. Hon liknas vid rosor, oliver, myrra, rökelse, vin och väldoftande örter (jfr Syrak 24). Med blommorna tar vi in skapelstens skönhet i gudstjänsten.

Välsignelsen kan äga rum i mässan som avslutning på ordets gudstjänst eller i samband med slutvälsignelsen. Äger den rum utanför mässan läser man mässans bibelläsningar eller Matt 6:25–33 samt Marias lovsång.

Officianten säger:

O. Välsignat vare Herrens namn,

A. från nu och till evig tid.

O. Låt oss bedja.

Allsmäktige Gud,

din skapelse är övermåttan god och skön,

och den allra skönaste skapade varelsen

är din Sons Moder, jungfrun Maria,

hon som påminner oss

om paradiset's oförstörda skönhet.

Idag på hennes högtidsdag ber vi dig

att välsigna dessa örter ☩ och blommor,

som påminner oss om din härlighet

och livets rikedom,

din omsorg om vårt liv

och om att du kallat oss till himlens härlighet.

Ge oss hälsa till kropp och själ

på förbön av jungfru Maria.

Låt oss nå fram till den eviga saligheten

i de heligas gemenskap

och där stämma in i skapelsens lovsång,

som prisar och förhärligar dig

genom din Son Jesus Kristus

i evigheters evighet.

A. Amen.

Officianten stänker vigvatten på örterna. Man kan lägga till en mariabön, t.ex. Var hälsad, Maria eller Angelus (s. 26).

VÄLSIGNELSE AV HUSDJUR

- O. I Faderns, ✠ och Sonens och den helige Andes namn.
A. Amen.
- O. Herren, han som är välsignad i alla sina verk, vare med er alla.
A. Och med din ande.

Inledande ord

- O. Gud har utgjutit sin välsignelse över allt levande. Han har skapat människan till sin avbild på jorden, och han har gjort djuren för att de skall uppfylla marken, luften och vattnet. De deltar i människans liv, de hjälper henne (och de tjänar henne till föda). Gud använder också djuren i sin plan att frälsa världssalltet: de räddades i Noas ark undan syndafloden, genom påsklammet påminner han oss om befrielsen ur Egypten, den stora fisken fick rädda Jona, korparna gav mat åt profeten Elia, djuren deltog i nineviternas botgöring, ja, Herren Jesus själv levde bland de vilda djuren i öknen och tog en åsna i sin tjänst, när han red in i Jerusalem. Låt oss därför be om Guds välsignelse (på förbön av den helige N.) över dessa djur. Låt oss lovprisa Skaparen och tacka honom som har satt oss människor att råda över hela hans skapelse, så att vi inser vår värdighet som skapelsens förvaltare och vandrar efter hans lag.

Man läser ett stycke ur den heliga Skrift (1 Mos 2:19–20a; 1 Mos 6:17–23; Jes 11:6–10). Officianten säger eventuellt några ord, som förklarar bibelläsningen och välsignelsehandlingen i den kristna trons ljus.

Välsignelsebön

- O. Gud, allt som du har gjort är gjort i kärlek och vishet: du skapade människan till din avbild och låter henne råda över djuren och den övriga skapelsen: räck ut din hand från höjden och välsigna ✠ dessa djur, som du givit oss till hjälp och glädje på vår väg,

och låt oss erfara din hjälp i livet här på jorden,
så att vi med desto större iver längtar efter himlen.

Man stänker vigvatten på de närvarande och på djuren.

Avslutning

- O. Gud, Fadern, ✠ och Sonen och den helige Ande,
som har skapat djuren till vår hjälp,
beskydde och bevarare oss med sin nåd och välsignelse.
A. Amen.

VÄLSIGNELSE AV GRAVARNA

PÅ ALLA SJÄLARS DAG

[eller närmaste söndag]

Andakten på kyrkogården kan utformas som en stationsgudstjänst med kors, ljus och rökelse. Bibelläsningar och böner ur begravningsritualet läses vid några olika gravar (om man inte kan besöka alla). Man tänder gravljus. Slutligen tänder man ett ljus för alla de avlidna på kyrkogården och ber denna bön:

- O. Herre, himmelske Fader, välsigna ✠ denna kyrkogård
och alla dess gravar. Här har våra anhöriga funnit den
sista vilan, men här vilar också många okända och
glömda. Upptag dem alla till det eviga livet och bistå
oss när vi skall skiljas från detta livet, så att vi i tro och
tillit till din kärlek kan överlåta hela vår varelse i dina
händer. Låt oss rena från all synd få skåda dig ansikte
mot ansikte i evig härlighet. Genom vår Herre Jesus
Kristus, han som uppstått från de döda och lever och
råder från evighet till evighet.
A. Amen.

Man kan här använda vigvatten och rökelse. Officianten fortsätter:

- O. Och Gud allsmäktig, Fadern, ✠ och Sonen och den he-
lige Ande, välsigne oss och bevarare oss från allt ont, och
före oss genom en god död till det eviga livet.
A. Amen.

GUDSTJÄNST I PRÄSTS FRÅNVARO

Introduktion

Firandet av eukaristin eller mässan är centrum i Kyrkans och varje församlings liv. Genom att samlas och under lovsång och bön lyssna till Guds ord och fira eukaristins offer byggs Kyrkan ständigt upp och manifesteras som Kristi kropp och Guds folk. I enlighet med Kyrkans universella tradition hör söndagens firande av eukaristin till det mest grundläggande i Kyrkans liv. Utan firandet av den kan varken Kyrkan i stort eller den lokala församlingen tänkas. Eukaristifirandet måste ledas av en präst.

Ibland inträffar det att ingen söndagsmessa kan firas och att det inte är möjligt för församlingens eller ordenskommunitetens medlemmar att uppsöka en närbelägen kyrka där eukaristin firas. Denna situation är extraordinär och utgör alltid ett temporärt nödläge. Även i den situationen bör emellertid den lokala församlingen ges möjlighet att samlas på söndagen. Eftersom ingen präst är närvarande kan ingen predikan hållas, och eukaristins måltid och offer kan inte firas. Men man kan ändå samlas, lyssna till bibeltexterna för innevarande dag under kyrkoåret, lovsjunga och be. I den mån stiftets biskop finner det lämpligt och det finns en kommunionutdelare med utbildning och biskopens uppdrag, kan även kommunionen utdelas vid en sådan gudstjänst. Det är emellertid inte självklart att en sådan söndagsgudstjänst skall innehålla utdelning av kommunionen, som egentligen hör omedelbart samman med själva firandet av eukaristin.

Denna form av gudstjänst kallas här »söndagsgudstjänst i prästs frånvaro«. Sådana gudstjänster skall alltid betraktas som en nödlösning, som skall väcka och inte försvaga deltagarnas längtan efter mässan. Så snart en präst – om så en präst på tillfälligt besök – är närvarande skall mässan firas.

En söndagsgudstjänst i prästs frånvaro kan antingen gestaltas som en Ordets gudstjänst – se ordningarna nedan – eller ta formen av en tidebön, företrädesvis laudes eller vesper i vilken man infogar söndagens läsningar. Om gudstjänsten firas som en Ordets gudstjänst, skall den utformas i enlighet med ordningen nedan.

Gudstjänstansvarig

Ingen deltagare i en gudstjänst där endast lekmän deltar utgör gudstjänstens egentliga ledare. Uppgifterna i gudstjänsten skall fördelas på flera olika personer, så att inte missförståndet kan uppstå att en lekman ersätter prästen i dennes uppgift som ledare av Kyrkans offentliga gudstjänst. Ansvaret för att organisera och leda gudstjänsten tillkommer, under kyrkoherdens överinseende, dem som har biskopens formella uppdrag att vara kommunionutdelare. Om en diakon kan medverka är det honom det tillkommer att leda gudstjänsten. Han leder då församlingens bön, förkunnar evangeliet, håller predikan och delar ut kommunionen.

Gudstjänst på söndagar

En söndagsgudstjänst i prästs frånvaro måste också ha en markant annor-

lunda ordning och utformning än mässan. Den får inte gestaltas så att den kan förväxlas med mässan, och den skall inte ha några inslag som är typiskt för mässan. Den får till exempel inte utformas så att man firar en hel mässa och enbart utelämnar predikan och den eukaristiska bönen.

Gudstjänst på vardagar

Vardagsgudstjänster i prästs frånvaro med utdelning av den heliga kommunionen skall inte förekomma annat än i undantagsfall. »Stiftets biskop, som exklusivt beslutar om sådana frågor, [skall] inte utan vidare ge tillstånd till att sådana gudstjänster hålls på vardagar, i synnerhet inte gudstjänster med utdelning av den heliga kommunionen. Så skall särskilt inte ske på platser där det är möjligt eller skulle vara möjligt att fira mässa föregående eller kommande söndag.« Det får framför allt inte ske som en normal ersättning för vardagsmässan.

Denna regel gäller för både församlingar och ordenskommuniteter. Det är önskvärt att mässan firas även på vardagar, men vardagsmässan får alltså inte annat än i undantagsfall ersättas av gudstjänst i prästs frånvaro med utdelning av kommunionen, om församlingen eller kommuniteten i fråga har tillfälle att fira mässan på söndagen. Om det finns starka skäl, kan biskopen ge tillstånd till firande av en ordets gudstjänst i prästs frånvaro på vardagar. Normalt bör dock vardagsgudstjänster i prästs frånvaro ha tidebönens form. När tidebönen utgörs av laudes eller vesper kan om man så vill ge den en fylligare utformning med någon av mässans läsningar för innevarande dag i stället för den förutsedda korta läsningen. Om biskopen i något fall gett tillstånd till utdelning av kommunionen på vardagar, kan även kommunionutdelningen äga rum i anslutning till laudes eller vesper.

Gudstjänstens innehåll

Följande kortfattade beskrivning av gudstjänstens innehåll skall uppfattas som komplettering och förtydligande av vad som framgår av själva gudstjänstordningen nedan.

»Om en diakon leder gudstjänsten, uppträder han vid hälsningarna, bönerna, evangelieläsningen, predikan, kommunionutdelningen och gudstjänstens avslutning så som det tillkommer honom i kraft av hans ämbete. Han bär den liturgiska dräkt som motsvarar hans ämbete (alba och stola, eventuellt också dalmatika) och sitter på prästens stol.«

»En lekman som leder gudstjänsten uppträder som en bland många likar, dvs. så som i tidebönen när den hålls utan vigd ämbetsbärare [...] Han/hon får inte använda de speciella ord som tillkommer präst eller diakon, t.ex. salutationer – särskilt 'Herren vare med er' – eller utsändningen i gudstjänstens slut. [...] Lekmannen [man eller kvinna] skall bära kläder som inte är opassande för den uppgift som han/hon utför, eventuellt en klädnad som är föreskriven av biskopen.« Som regel bär man en diskret och vårdad civil klädsel som inte drar uppmärksamheten från uppgiften – alltså varken alltför vardaglig eller alltför elegant.

Gudstjänsten innehåller följande element:

1. Inledning

Denna inledning skiljer sig från mässans inledning. Man läser syndabekännelsen men sjunger/läser inte Kyrie eller Gloria. Man ber dagens kollektbön ur missalet.

2. Ordets gudstjänst

Denna del av gudstjänsten består av dagens läsningar, en kort stunds tystnad för meditation och bön samt trosbekännelsen och Kyrkans allmänna förbön. Om gudstjänsten inte leds av en diakon, bortfaller Halleluja och hälsningen före evangeliet. Om gudstjänsten leds av en diakon, håller denne predikan. Om gudstjänsten inte leds av en diakon, hålls ingen predikan. Någon av deltagarna kan dock som inledning till den tysta meditationen läsa en kortare betraktelse eller annan text av t.ex. kyrkofäderna, helgonen eller Kyrkans biskopar som belyser någon av dagens läsningar.

3. Lovprisning

För att kommunionen skall bli mottagen i en anda av tacksägelse och tillbedjan knäböjer man inför Sakramentet, som - under tystnad - hämtats från tabernaklet, och ber och lovprisar i form av en psaltarpsalm eller annan psalm eller en litanieartad bön. Kommunionutdelaren knäböjer framför altaret i samma riktning som de övriga. Lovprisningen skall inte likna den eukaristiska bönen, och man får här inte använda t.ex. prefationerna ur missalet - detta för att varje möjlighet till förväxling med mässan skall undvikas.

4. Kommunion

För utdelandet av kommunionen gäller de föreskrifter som finns för utdelande av kommunionen och vördande av eukaristin utanför mässans ram i det romerska ritualet. Om det är möjligt skall man använda bröd som konsekreerats samma dag i en mässa på annat håll och som hämtats därifrån av diakon eller en kommunionutdelare och placerats i tabernaklet i den egna kyrkan.

Man ber Herrens bön. En fridshälsning kan utväxlas. Därefter utdelas den heliga kommunionen. Man ber inte O Guds lamm, däremot »Herre, jag är icke värdig«. Under kommunionen förekommer ingen kommuniönsång. Efter kommunionen kan man däremot sjunga en gemensam sång. Man ber en avslutande bön.

5. Avslutning

Innan församlingen skiljs åt kan kungörelser som gäller församlinglivet göras. Om inte gudstjänsten leds av en diakon, avslutar man gudstjänsten på samma sätt som laudes och vesper.

GUDSTJÄNSTORDNING

A. GUDSTJÄNST SOM LEDS AV EN DIAKON

INLEDNING

Gudstjänsten kan inledas med att man sjunger en psalm. Diakonen hälsar församlingen:

- D. I Faderns ✠ och Sonens och den helige Andes namn.
F. Amen.
D. Herren vare med er.
F. Och med din ande.

Därefter kan han med några ord leda in i dagens gudstjänst och ämne(n). Efter en kort stunds tystnad ber man syndabekännelsen:

- A. Jag bekänner inför Gud allsmäktig
och er alla
att jag har syndat i tankar och ord,
gärningar och underlåtelse.
Detta är min skuld, min skuld, min stora skuld.
Därför ber jag den saliga jungfrun Maria,
Guds änglar och helgon och er alla
att be för mig till Herren, vår Gud.
- D. Gud allsmäktig förlåte oss våra synder
i sin stora barmhärtighet
och före oss till det eviga livet.
F. Amen.

Så ber diakonen dagens kollektbön:

- D. Låt oss bedja.
- Tyst bön
- Dagens kollektbön
F. Amen.

ORDETS GUDSTJÄNST

Första läsningen

Dagens första läsning läses av någon av deltagarna på samma sätt som i mässan. Den avslutas så:

L. Så lyder Herrens ord.

F. Gud, vi tackar dig.

Responsoriepsalm

Dagens responsoriepsalm utförs på samma sätt som i mässon: den sjungs av en kantor (med eller utan församlingsomkväde) eller läses av någon av deltagarna (med eller utan församlingsomkväde).

Andra läsningen

Dagens andra läsning läses av någon av deltagarna på samma sätt som den första läsningen.

Halleluja/Lovsång

Man kan sjunga Halleluja eller, under fastetiden, motsvarande lovsång på samma sätt som i mässon, med dagens vers.

Evangelium

Diakonen läser dagens evangelium:

D. Herren vare med er.

F. Och med din ande.

D. Det heliga evangeliet enligt N.

F. Ära vare dig, Herre.

– Evangeliet

D. Så lyder det heliga evangeliet.

F. Lovad vare du, Kristus.

Predikan

Predikan hålls av diakonen.

Efter läsningarna och predikan håller man en stunds tystnad för meditation och bön över Guds ord.

Trosbekännelsen

På söndagar och högtider läses eller sjungs trosbekännelsen av alla (s. 447).

Kyrkans allmänna förbön

Den allmänna förbönen bör inte vara alltför kort utan skall ge rikligt tillfälle för församlingen att be uppriktigt och andaktsfullt. Man ber i följande ordning:

- för Kyrkan och den egna församlingen,
- för samhället,
- för de nödlidande,
- för de avlidna.

Alla kan stämma in i bönen med ett bönerop, t.ex. »Herre, förbarma dig« eller »Herre, hör vår bön«.

Diakonen inleder bönen med en uppmaning till gemensam bön. Därefter uttalas själva böneämnen antingen av honom själv eller någon eller några av de andra deltagarna.

Om kommunionen inte skall utdelas i gudstjänsten, utmynnar förbönen i Herrens bön. Därefter följer omedelbart gudstjänstens avslutning.

Diakonen kan som inledning till Herrens bön säga:

Låt oss nu alla bedja så
som vår Herre Jesus Kristus själv har lärt oss:
eller: Låt oss avsluta vår bön
med att be som Herren själv har lärt oss:

- A. Fader vår, som är i himmelen.
Helgat varde ditt namn.
Tillkomme ditt rike.
Ske din vilja, såsom i himmelen, så ock på jorden.
Vårt dagliga bröd giv oss i dag.
Och förlåt oss våra skulder,
såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro.
Och inled oss icke i frestelse,
utan fräls oss ifrån ondo.
Ty riket är ditt
och makten och härligheten
i evighet. Amen.

Om Ordets liturgi omedelbart följs av utdelning av den heliga kommunionen, beds Herrens bön i stället före kommunionen. Förbönen avrundas då med en annan kort bön eller lovprisning, t.ex. följande:

- D. Om allt detta ber vi dig, Fader,
genom din Son Jesus Kristus, vår Herre.

eller:

Du som hör vår bön
och ger oss vad vi bäst behöver,
din är äran genom Jesus Kristus,

i den helige Ande,
nu och alltid och i evighet.
A. Amen.

Om kommunionen inte skall delas ut, följer nu gudstjänstens avslutning.

KOMMUNION

Diakonen går till tabernaklet, knäböjer, tar fram Sakramentet och placerar det på corporalet på altaret.

Lovprisning

Alla knäböjer inför Sakramentet. Man läser eller sjunger en psaltarpsalm eller en annan psalm eller ber en litanieartad bön, t.ex. litanian till Jesus i det Allraheligaste Sakramentet (s. 304), som leds av diakonen eller någon annan av deltagarna. Därefter ber man Herrens bön.

Herrens bön

Diakonen kan som inledning till Herrens bön säga:

På Herrens bud och vägledda av hans ord
vågar vi säga:
eller: Låt oss nu alla bedja så
som vår Herre Jesus Kristus själv har lärt oss:

- A. Fader vår, som är i himmelen.
Helgat varde ditt namn.
Tillkomme ditt rike.
Ske din vilja, såsom i himmelen, så ock på jorden.
Vårt dagliga bröd giv oss i dag.
Och förlåt oss våra skulder,
såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro.
Och inled oss icke i frestelse,
utan fräls oss ifrån ondo.
Ty riket är ditt
och makten och härligheten
i evighet. Amen.

Kommunion

Diakonen lyfter locket av ciboriet, knäböjer inför Sakramentet och säger därefter:

- D Se Guds lamm,
som borttager världens synder.
- A. Herre, jag är icke värdig
att du går in under mitt tak,
men säg blott ett ord,
så blir jag helad.

Kommunionen utdelas under tystnad. Efter kommunionen placeras Sakramentet åter i tabernaklet.

Efter kommunionen

Efter kommunionen håller man en stunds tystnad. Därefter kan man sjunga en psalm. Så ber man dagens slutbön enligt missalet (om denna inte förutsätter att mässan firats) eller följande bön:

- D Jesus Kristus, vår Herre och Gud,
i detta underbara Sakrament
har du lämnat oss en åminnelse av ditt lidande.
Låt oss med sådan vördnad
fira din kropps och ditt blods mysterier,
att vi ständigt får erfara din återlösnings frukter i vårt liv.
Du som med Fadern och den helige Ande
lever och råder i evigheters evighet.
- F Amen.

AVSLUTNING

Eventuella kungörelser kan göras. Därefter uttalar diakonen välsignelsen och utsändningen på samma sätt som i mässan:

- D Herren vare med er.
F Och med din ande.
D Välsigne er Gud allsmäktig,
Fadern ☩ och Sonen och den helige Ande.
F Amen.
D Gå i Herrens frid.
F Gud, vi tackar dig.

B. GUDSTJÄNST SOM INTE LEDS AV EN DIAKON

INLEDNING

Gudstjänsten kan inledas med att man sjunger en psalm. Därefter säger en av deltagarna:

L I Faderns ✠ och Sonens och den helige Andes namn.

F Amen.

Han/hon kan därefter med några korta ord leda in i dagens gudstjänst och ämne(n). Introduktionen skall inte ha karaktären av predikan eller meditation över dagens texter utan enbart syfta till att församlingen uppmärksamt lyssnar till Guds ord, som strax skall läsas. Därefter kan han med några ord leda in i dagens gudstjänst och ämne(n). Efter en kort stunds tystnad ber man syndabekännelsen:

A. Jag bekänner inför Gud allsmäktig
och er alla

att jag har syndat i tankar och ord,
gärningar och underlåtelse.

Detta är min skuld, min skuld, min stora skuld.

Därför ber jag den saliga jungfrun Maria,

Guds änglar och helgon och er alla

att be för mig till Herren, vår Gud.

L. Gud allsmäktig förlåte oss våra synder
i sin stora barmhärtighet
och före oss till det eviga livet.

F. Amen.

Så ber någon av deltagarna dagens kollektbön:

L. Låt oss bedja.

- Tyst bön

- Dagens kollektbön

F Amen.

ORDETS GUDSTJÄNST

Första läsningen

Dagens första läsning läses av någon av deltagarna på samma sätt som i mässan. Den avslutas så:

L. Så lyder Herrens ord.

F. Gud, vi tackar dig.

Responsoriepsalm

Dagens responsoriepsalm utförs på samma sätt som i mässan: den sjungs av en kantor (med eller utan församlingsomkväde) eller läses av någon av deltagarna (med eller utan församlingsomkväde).

Andra läsningen

Dagens andra läsning läses av någon av deltagarna på samma sätt som den första läsningen.

Evangelium

Halleluja eller, under fastetiden, motsvarande lovsång bortfaller. Någon av deltagarna läser dagens evangelium:

L. Det heliga evangeliet enligt N.

F. Ära vare dig, Herre.

– Evangeliet

L. Så lyder det heliga evangeliet.

F. Lovad vare du, Kristus.

Efter läsningarna håller man en stunds tystnad för meditation och bön över Guds ord.

Trosbekännelsen

På söndagar och högtider läses eller sjungs trosbekännelsen av alla (s. 447).

Kyrkans allmänna förbön

Den allmänna förbönen bör inte vara alltför kort utan skall ge rikligt tillfälle för församlingen att be uppriktigt och andaktsfullt. Man ber i följande ordning:

- för Kyrkan och den egna församlingen,
- för samhället,
- för de nödlidande,
- för de avlidna.

Alla kan stämma in i bönen med ett bönerop, t.ex. »Herre, förbarma dig« eller »Herre, hör vår bön«.

Om kommunionen inte skall utdelas i gudstjänsten, utmynnar förbönen i Herrens bön. Därefter följer omedelbart gudstjänstens avslutning.

Som inledning till Herrens bön kan någon av deltagarna säga:

Låt oss nu alla bedja så
som vår Herre Jesus Kristus själv har lärt oss:
eller: Låt oss avsluta vår bön
med att be som Herren själv har lärt oss:

- A. Fader vår, som är i himmelen.
Helgat varde ditt namn.
Tillkomme ditt rike.
Ske din vilja, såsom i himmelen, så ock på jorden.
Vårt dagliga bröd giv oss i dag.
Och förlåt oss våra skulder,
såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro.
Och inled oss icke i frestelse,
utan fräls oss ifrån ondo.
Ty riket är ditt
och makten och härligheten
i evighet. Amen.

Om Ordets liturgi omedelbart följs av utdelning av den heliga kommunionen, beds Herrens bön i stället före kommunionen. Förbönen avrundas då med en annan kort bön eller lovprisning, t.ex. följande:

- L. Om allt detta ber vi dig, Fader,
genom din Son Jesus Kristus, vår Herre.
eller: Du som hör vår bön
och ger oss vad vi bäst behöver,
din är äran genom Jesus Kristus,
i den helige Ande,
nu och alltid och i evighet.
- A. Amen.

Om kommunionen inte skall delas ut, följer nu gudstjänstens avslutning.

KOMMUNION

Den som har biskopens uppdrag att dela ut kommunionen går till tabernaklet, knäböjer, tar fram Sakramentet och placerar det på corporalet på altaret.

Lovprisning

Alla knäböjer inför Sakramentet. Man läser eller sjunger en psaltarpsalm eller en annan psalm eller ber en litanieartad bön, t.ex. litanian till Jesus i det Allraheligaste Sakramentet (s. 304), som leds av någon annan av deltagarna. Därefter ber man Herrens bön.

Herrens bön

Kommunionutdelaren kan som inledning till Herrens bön säga:

På Herrens bud och vägleda av hans ord
vågar vi säga:
eller: Låt oss nu alla bedja så
som vår Herre Jesus Kristus själv har lärt oss:

- A. Fader vår, som är i himmelen.
Helgat varde ditt namn.
Tillkomme ditt rike.
Ske din vilja, såsom i himmelen, så ock på jorden.
Vårt dagliga bröd giv oss i dag.
Och förlåt oss våra skulder,
såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro.
Och inled oss icke i frestelse,
utan fräls oss ifrån ondo.
Ty riket är ditt
och makten och härligheten
i evighet. Amen.

Kommunion

Kommunionutdelaren lyfter locket av ciboriet, knäböjer inför Sakramentet och säger därefter:

- L. Se Guds lamm,
som borttager världens synder.
A. Herre, jag är icke värdig
att du går in under mitt tak,
men säg blott ett ord,
så blir jag helad.

Kommunionen utdelas under tystnad. Efter kommunionen placeras Sakramentet åter i tabernaklet.

Efter kommunionen

Efter kommunionen håller man en stunds tystnad. Därefter kan man sjunga en psalm. Så beds dagens slutbön enligt missalet (om denna inte förutsätter att mässan firats) eller följande bön av någon av deltagarna:

- L. Jesus Kristus, vår Herre och Gud,
i detta underbara Sakrament
har du lämnat oss en åminnelse av ditt lidande.
Låt oss med sådan vördnad
fira din kropps och ditt blods mysterier,
att vi ständigt får erfara din återlösnings frukter i vårt liv.
Du som med Fadern och den helige Ande
lever och råder i evigheters evighet.
- F. Amen.

AVSLUTNING

Eventuella kungörelser kan göras. Till sist säger någon av deltagarna:

- L. Herren välsigne oss
och bevara oss från allt ont
och före oss till det eviga livet.
- F. Amen.

ORDNING FÖR SJUKKOMMUNION**Inledning**

Kommunionutdelaren hälsar den sjuke och övriga närvarande med orden:

Ku. I Faderns ✠ och Sonens och den helige Andes namn.

F Amen.

Frid vare över detta hus och alla som bor häri.

På ett bord, från vilket alla ovidkommande föremål avlägsnats, skall två levande ljus, ett krucifix samt en vit duk placeras. Kommunionutdelaren lägger pyxis med Sakramentet på duken. Därefter inbjuder han/hon till en kort stunds tillbedjan av Sakramentet. Han/hon säger därefter, som inledning till botakten:

Låt oss besinna oss och bekänna våra synder,
så att vi blir väl beredda
att fira denna heliga handling.

Kort tystnad. Därefter ber alla närvarande syndabekännelsen.

A. Jag bekänner inför Gud allsmäktig och er alla
att jag har syndat i tankar och ord,
gärningar och underlåtelse.

Detta är min skuld, min stora skuld.

Därför ber jag den saliga Jungfrun Maria,
Guds änglar och helgon och er alla
att be för mig till Herren, vår Gud.

Ku. Gud allsmäktig förlåte oss våra synder
i sin stora barmhärtighet
och före oss till det eviga livet.

A. Amen.

eller:

Ku. Du som blev sänd att hela och frälsa
dem som har ett förkrossat hjärta:

Herre, förbarma dig.

A. Herre, förbarma dig.

Ku. Du som kom för att uppsöka och kalla syndare:

Kristus, förbarma dig.

A. Kristus, förbarma dig.

Ku. Du som sitter på Faderns högra sida

och för vår talan inför honom:

Herre, förbarma dig.

A. Herre, förbarma dig.

Ku. Gud allsmäktig förlåte oss våra synder

i sin stora barmhärtighet

och före oss till det eviga livet.

A. Amen.

Bibelläsning

Därefter läses en bibeltext. På sön- och helgdagar anbefalles dagens evangelium, annars någon av följande texter:

I

Jesus säger: Den som äter mitt kött och dricker mitt blod har evigt liv, och jag skall låta honom uppstå på den sista dagen. Ty mitt kött är verklig föda, och mitt blod är verklig dryck. Joh 6:54-55

II

Jesus säger: Den som äter mitt kött och dricker mitt blod har evigt liv, och jag skall låta honom uppstå på den sista dagen. Ty mitt kött är verklig föda, och mitt blod är verklig dryck. Den som äter mitt kött och dricker mitt blod förblir i mig och jag i honom. Liksom den levande Fadern har sänt mig och jag lever genom Fadern, skall också den som äter mig leva genom mig. Detta är brödet som har kommit ner från himlen, ett annat bröd än det som fäderna åt. De dog, men den som äter detta bröd skall leva i evighet. Joh 5:54-58

III

Jesus säger: Jag är vägen, sanningen och livet. Ingen kommer till Fadern utom genom mig. Joh 14:6

IV

Jesus säger: Om någon älskar mig, bevarar han mitt ord, och min Fader skall älska honom, och vi skall komma till honom och stanna hos honom. Joh 14:23

V

Jesus säger: Bli kvar i mig, så blir jag kvar i er. Liksom grenen inte kan bära frukt av sig själv, om den inte sitter kvar i vinstocken, kan inte heller ni göra det, om ni inte är kvar i mig. Jag är vinstocken, ni är grenarna. Joh 15:4-5

Om den sjuke är döende kan han/hon här lämpligen förnya bekännelsen av sin doptro. Kommunionutdelaren förklarar detta med några få ord och frågar därefter:

Ku. Tror du på Gud Fader allsmäktig,
himmelens och jordens Skapare?

S. Ja.

Ku. Tror du på Jesus Kristus,
hans enfödde Son, vår Herre,
som föddes av Jungfrun Maria,
led och blev begravnen,
som uppstod från de döda
och nu sitter på Faderns högra sida?

S. Ja.

Ku. Tror du på den helige Ande,
den heliga katolska kyrkan, de heligas samfund,
syndernas förlåtelse, köttets uppståndelse
och ett evigt liv?

S. Ja.

Om den döendes tillstånd så medger ber man följande förböner:

- Ku. Herre, du har givit oss ett yttersta bevis
på din kärlek till oss
och överlämnat dig själv åt döden
för att ge oss livet:
till dig ber vi för vår broder/syster N.
- A. Herre, hör vår bön.
- Ku. Herre, du har sagt: den som äter mitt kött
och dricker mitt blod, han har evigt liv:
till dig ber vi för vår broder/syster N.
- A. Herre, hör vår bön.
- Ku. Herre, du har inbjudit oss till det gästabad,
där varken sorg eller klagan eller smärta
mer skall finnas
och där vi inte mer skall vara skilda
från dig eller varandra:
till dig ber vi för vår broder/syster N.
- A. Herre, hör vår bön.

Om den sjuke inte är döende kan man be nedanstående förböner eller kom-
munionutdelaren kan be fritt formulerade förböner.

- Ku. Låt oss i tro och ödmjukhet be till Herren
för vår broder /syster N.
Herre, kom i din godhet honom/henne
och alla andra sjuka till hjälp.
- A. Herre, hör vår bön.
- Ku. Hjälp även alla dem som vårdar de sjuka.
- A. Herre, hör vår bön.
- Ku. Skänk lindring åt vår broder/syster
och befria honom/henne från allt ont.
- A. Herre, hör vår bön.
- Ku. Styrk honom/henne i hans/hennes svaghet
och gör honom/henne fri från all synd och frestelse.
- A. Herre, hör vår bön.
- Ku. Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande,
A. nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Herrens bön

Därefter inbjuder kommunionutdelaren de närvarande att be Herrens bön:

- Ku. Låt oss nu alla bedja så
som vår Herre Jesus Kristus själv har lärt oss:
- A. Fader vår, som är i himmelen;
helgat varde ditt namn;
tillkomme ditt rike;
ske din vilja, såsom i himmelen, så ock på jorden;
vårt dagliga bröd giv oss i dag,
och förlåt oss våra skulder,
såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro.
Och inled oss icke i frestelse,
utan fräls oss ifrån ondo.
Ty riket är ditt,
och makten och härligheten,
i evighet.
Amen.

De närvarande bereder sig under en kort stunds tystnad på att ta emot Herrens kropp. Därefter öppnar kommunionutdelaren pyxis och tar en hostia och visar den för de närvarande med orden:

- Ku. Se Guds Lamm, som borttager världens synder.
- A. Herre, jag är icke värdig att du går in under mitt tak,
men säg blott ett ord, så blir jag helad.

Kristi kropp räcket till den sjuke och de närvarande med orden:

- Ku. Kristi kropp.
S. Amen.

Efter en stunds tystnad sammanfattar kommunionutdelaren tacksägelsen i följande bön:

- Ku. Herre, låt Sakramentet undervisa oss och bota oss
så att vi genom brödet som bryts för världens liv
får del av de andliga gåvorna.
Genom Jesus Kristus, vår Herre.
- A. Amen.

eller:

- K Herre, barmhärtighetens Fader,
med det himmelska brödet har du mättat vår hunger.
Låt Sakramentet ge styrka för vårt liv här i tiden
och göra oss värdiga det eviga.
Genom Jesus Kristus, vår Herre.
- A. Amen.

Om kommunionen har utdelats till en döende:

- Ku. Herre, du är den eviga saligheten
för alla som tror på dig.
Låt din tjänare/tjänarinna N.,
som har mättats med himmelsk mat och dryck,
i frid och trygghet bryta upp från detta livet
och gå in i ljusets och livets rike.
Genom Jesus Kristus, vår Herre.
- A. Amen.

Välsignelse

- Ku. Välsigne och bevara oss Gud allsmäktig,
Fadern, ✠ och Sonen och den helige Ande.

Om den sjuke är döende:

- Ku. Må Herren Jesus Kristus vara med dig
och försvara dig.
- A. Amen.
- Ku. Må han gå före dig och leda dig,
må han följa dig efter och skydda dig.
- A. Amen.
- Ku. Må han vara dig nära, välsigna och bevara dig.
- A. Amen.

Om kommunionutdelaren är diakon följer här mässans slutvälsignelse.

Se även »Ordning för den sista vägkosten – viaticum« (s. 522).